

Addiko Bank

Godišnji izvještaj 2020.

Glavni pokazatelji

prema finansijskim izvještajima sačinjenim u skladu sa MSFI-jem

	(000) KM		
	2020.	2019.	(%)
Odabране ставке биљана успјеха			
Neto bankarski приход	39.517	40.611	-2,7%
Neto kamatni приход	26.831	27.581	-2,7%
Neto приход од накнада и провизија	12.686	13.030	-2,6%
Neto резултат од финансијских инструмената	2.444	1.081	>100%
Остали оперативни резултат	-1.127	-2.062	>100%
Рашоди из редовног пословања	-31.045	-32.346	-4,0%
Оперативни резултат	9.789	7.284	34,3%
Остали резултат	-2.378	378	>100%
Трошкови кредитних губитака за финансијску имовину	-25.557	-372	>100%
Порез на добит	5.135	0	>100%
Резултат након poreza	-13.011	7.290	>100%
Pokazatelji uspješnosti	2020.	2019.	(pp)
godišnja stopa			
Neto kamatni приход/укупна просјечна актива	2,7%	2,9%	0,2
Поврат на капитал	-6,6%	3,6%	-10,2
ne - godišnja stopa			
Омјер трошкова и прихода	76,8%	77,0%	0,2
Омјер трошка ризика	3,2%	-0,1%	3,1
Odabране ставке из извјештая о финансијском položaju	Dec20	Dec19	(%)
Кредити и потраživanja од клијената	500.972	542.309	-7,6%
од тога: бруто износ приходујућих кредити	518.780	542.492	-4,4%
Депозити клијената	784.412	728.279	7,7%
Капитал	196.837	215.050	-8,5%
Укупна актива	1.011.637	986.996	2,5%
Ризиком ponderisana актива	677.204	713.429	-5,1%
Pokazatelji bilansa stanja	Dec20	Dec19	(pp)
Омјер кредити и депозита	63,9%	74,5%	10,6%
Омјер неквалитетних излоženosti (NPE)	8,5%	10,1%	-1,6
Омјер покрivenosti неквалитетних излоženости	89,3%	86,1%	3,2
Омјер покрivenости likvidnosti	290,1%	411,9%	-121,8
Стопа редовног основног капитала	27,4%	26,1%	1,3
Стопа укупног капитала	27,4%	26,1%	1,3

Obraćanje predsjednice Uprave

Poštovani klijenti, partneri i zaposlenici,

Godina koja je iza nas bila je po mnogo čemu neuporediva sa bilo kojom prethodnom godinom. U 2020. ušli smo sa entuzijazmom i optimizmom, očekujući još jednu uspješnu godinu sa izvanrednim rezultatima.

Kao i ostatak finansijskog sektora, sredinom marta smo ušli u jedan potpuno drugačiji poslovni i životni model, koji nam je u početku bio nepoznanica, ali je uskoro postao „nova normalnost“, u kojoj smo vodili naše poslovanje tokom 2020. godine. Globalna pandemije virusa COVID-19 uzrokovala je snažne turbulencije u privatnim i poslovnim životima građana, ali i kompanija. Cijeli svijet je bio u sličnoj situaciji, suočavajući se sa neizvjesnošću, što je svakako uticalo na ukupna ekonomska kretanja.

Kao posljedicu toga, naši klijenti, pravna i fizička lica, osjetili su u svom poslovanju efekte ove situacije. Oni najugroženiji su iskoristili moratorij od strane institucija vlasti i druge mjere propisane od strane Agencije za bankarstvo FBiH. Addiko Bank Sarajevo je u veoma kratkom roku implementirala ove mjere kako bi klijentima pomogla u prevazilaženju negativnih efekata uzrokovanih pandemijom korona virusa. Važenje ovih mjer završava se sa krajem 2020. godine, a njihovi efekti i stvarna pogodenost kako privatnog, tako i poslovnog sektora, tek će doći do izražaja u narednom periodu.

Bez obzira na snažan udar pandemije, naš operativni rezultat u 2020. godini bio je u skladu sa našim očekivanjima. U bankarstvu je kao i u drugim privrednim granama došlo do pada potražnje za novim kreditima, kao i do neplaniranog rasta troškova uslijed promijenjenih zahtjeva za održavanje kontinuiteta poslovanja tokom pandemije. Ti povećani troškovi uključivali su troškove nabavki i implementacija mjer sa ciljem obezbjeđenja sigurnosti i zaštite zdravlja klijenata i zaposlenika.

Zahvaljujući aktivnostima koje smo realizovali u proteklim godinama s ciljem povećanja prihoda, kao i zahvaljujući snažnom upravljanju troškovima, ostvarili smo porast operativnih prihoda za 34% u poređenju sa 2019. godinom, što nam je najsigurnija potvrda naše strategije i poslovnog modela koji primjenjujemo.

Uspjeli smo održati visoku kapitaliziranost, stabilne izvore finansiranja i likvidnost bez vanjske pomoći u finansiranju, te smo tokom cijele godine uspjeli odgovoriti na sve potrebe naših klijenata za podrškom. Međutim, bez obzira na ovakav rezultat sa jakim bilansom stanja i operativnim prihodima, poslovnu 2020. godinu zaključili smo sa negativnim konačnim neto rezultatom, i to zbog obazrivog pristupa rezervisanjima za kreditni rizik. Vrlo obazriv pristup rizicima od strane Addiko Grupe i naša opreznata lokalna implementacija ovog pristupa dovila nas je do kreiranja rezervisanja trenutnim prepoznavanjem klijenata koji nisu u mogućnosti dalje otplaćivati dugovanja ili predviđanjem migracija u problematične kredite uslijed negativnog razvoja makroekonomskih pokazatelja, BDP-a i stope zaposlenosti u predstojećem periodu.

Iako jednokratno veliki iznos, ovaj knjiženi gubitak u potpunosti usklađen sa našim obazrivom primjenom međunarodnih računovodstvenih standarda, omogućava nam fleksibilnost u adekvantnom upravljanju troškovima rezervisanja povezanih sa Covid 19 pandemijom u narednom periodu.

Ovo je validno opredjeljenje velikog broja međunarodnih banaka za ublažavanje iznenadnih udara na račun dobitka i gubitka u periodu ekonomskog oporavka. Naša bilans stanja i dalje je veoma snažan, sa vrlo solidnim izvorima finansiranja i visokom likvidnošću. Kapitaliziranost i nakon knjiženja ovog gubitka, ostaje na visokih 27,4% i značajno iznad propisnog minimuma od 14,5%. To znači da Banka ima kapaciteta za nove izazove i podršku klijentima, kako u segmentu stanovništva, tako i segmentu pravnih lica, posebno SME sektoru.

Određeni trend oporavka u Q4 2020 i očekivanja da bi se taj trend trebao nastaviti i u 2021. godini, uz mjere ekonomskog oporavka koje preduzimaju nadležne institucije vlasti, daju nadu da će se tržište stabilizovati u neko dogledno vrijeme, te da ćemo se vratiti u normalnije i prije svega profitabilno poslovanje.

Jedan od najvećih izazova u prošloj godini, kojem smo uspješno odgovorili, bio je održati kontinuitet poslovanja i klijentima pružiti punu uslugu i u sedmiciama i mjesecima najstrožijeg ograničenja kretanja. Na tome želim zahvaliti prvenstveno našim zaposlenicima, koji su i pored svojih privatnih poteškoća vezanih za oboljenje Covid-19, pokazali

nevjerovatnu posvećenost i trudili se održati poslovanje svakodnevno na prvoj liniji u poslovnica, koristeći i imпровизована rješenja, a sve u cilju da zaštite klijente i odgovore na sve izazove novog načina poslovanja. Želim zahvaliti i našim dobavljačima, partnerima i regulatorima, koji su nam u ovom teškom periodu pružili maksimalnu podršku. Iako otpočinjemo jedno novo poglavlje u potpuno drugačijem svijetu, koji se još uvijek bori sa utjecajem pandemije i mogućim promjenama ekonomskog i bankarskog okruženja, ostajemo u potpunosti vjerni našoj strategiji, odnosno jasnom, jednostavnom i direktnom poslovanju, kao i našim klijentima i njihovim potrebama.

S poštovanjem,

Sanela Pašić

Predsjednica Uprave Addiko Bank Sarajevo

Godišnji izvještaj 2020.

Izvještaj Uprave

Izvještaj Uprave	2
1. O Addiko Banci	2
2. Opšti ekonomski uslovi	2
3. Ukratko o pokazateljima uspješnosti	3
4. Odgovor na pandemiju Covid-19	3
5. Korporativno upravljanje	3
6. Transformacija u pravcu prodaje van poslovnica i digitalnog razvoja	4
7. Finansijski razvoj Banke	6
8. Analiza ključnih nefinansijskih pokazatelja poslovanja	9
9. Sistem interne kontrole za računovodstvene procedure	9
10. Srednjoročni ciljevi i izgledi	9

Finansijski izvještaji su sastavni dio godišnjeg izvještaja

Izjava o odricanju odgovornosti

Određene izjave sadržane u ovom Izvještaju mogu biti izjave o budućim očekivanjima i druge izjave koje se odnose na budućnost, koje se temelje na trenutnom mišljenju i prepostavkama rukovodstva i uključuju poznate i nepoznate rizike i nesigurnosti koji bi mogli uzrokovati da se stvarni rezultati, performanse ili događaji značajno razlikuju od onih izraženih ili se podrazumijevaju u takvim izjavama.

Stvarni rezultati mogu se značajno razlikovati od predviđenih rezultata, a informacije o prošlim performansama ne dopuštaju do nošenje pouzdanih zaključaka o budućim performansama. Izjave za budućnost zasnovane na trenutnom prikazu i prepostavkama rukovodstva mogu uključivati rizike i nesigurnosti koji bi mogli izazvati materijalno odstupanje od ovdje sadržane izjave.

Verzija na engleskom jeziku je prevod. Samo je bosanska verzija autentična jezička verzija.

Addiko Bank Sarajevo ne može biti odgovorna iz bilo kojeg razloga za bilo kakvu štetu, gubitak ili troškove bilo koje vrste koji direktno i/ili indirektno proizilaze iz upotrebe ili zbog povezanosti sa ovim Izvještajem ili njegovim sadržajem, ili na bilo koji drugi način koji proizlazi iz ovog dokumenta. Ovaj Izvještaj ne predstavlja preporuku, poziv ili ponudu za ulaganje ili bilo kakvu investiciju ili drugi savjet ili bilo kakav zahtjev za sudjelovanje u bilo kojem poslu i niko se neće oslanjati na ove materijale u vezi bilo kakvih ugovornih ili drugih obveza, ulaganja itd.

Podaci predstavljeni u ovom Izvještaju odnose se na Addiko Bank Sarajevo (u cijelom dokumentu: Addiko Bank), osim ako nije drugačije naznačeno.

Tabele u ovom Izvještaju mogu sadržavati razlike u zaokruživanju.

Uprava Addiko Bank d.d. Sarajevo

S lijeva na desno: Selma Omić, član Uprave; Mario Ivanković, član Uprave; Sanela Pašić, predsjednica Uprave; Belma Sekavić - Bandić, član Uprave.

Izvještaj Uprave

1. O Addiko Banci

Addiko Bank d.d. Sarajevo članica je Addiko Grupe, bankarske grupacije specijalizovane za poslovanje sa stanovništvom i malim i srednjim preduzećima na prostoru Centralne i Jugoistočne Evrope. Addiko Grupa sastoji se od Addiko Bank AG, potpuno licencirane austrijske maticne banke registrovane u Beču, Austrija, za koju je nadležan regulator Austrijska uprava za finansijska tržišta i Evropska centralna banka, te od šest banaka, registrovanih i licenciranih za pružanje usluga u pet zemalja Centralne i Jugoistočne Evrope: Hrvatskoj, Sloveniji, Bosni i Hercegovini (gdje djeluju dvije banke), Srbiji i Crnoj Gori. Addiko Bank Sarajevo sa 31. decem-brom 2019. godine opslužuje oko 128.000 klijenata u Bosni i Hercegovini, kroz rasprostranjenu mrežu od 32 filijale i moderne digitalne bankarske kanale.

Na osnovu svoje fokusne strategije Addiko Bank Sarajevo pozicionirala se kao banka specijalizovana za poslovanje sa stanovništvom i malim i srednjim preduzećima sa fokusom na rastu kreditnog poslovanja i platnog prometa u tim segmentima (područja fokusa), te ponudom ne-osiguranih gotovinskih kredita za stanovništvo i kredita za obrtni kapital za mala i srednja preduzeća, koji se finansiraju uglavnom iz depozita poslovanja sa stanovništvom. Addiko Bank je vremenom postepeno smanjivala plasiranje hipotekarnih kredita, kao i finansiranje javnih institucija i velikih korporativnih klijenata (područja koja nisu u fokusu poslovanja), čime je obezbjedivala likvidnost i kapital za postepeni rast u segmentu poslovanja sa stanovništvom i malim i srednjim preduzećima.

Addiko Bank pruža moderno korisničko iskustvo u skladu sa svojom strategijom jasnog, jednostavnog i direktnog bankarstva, koje podrazumijeva fokus na bitno, efikasnost i jednostavnu komunikaciju. Bankarski proizvodi i usluge su standardizovani, posebno u segmentu poslovanja sa stanovništvom i malim i srednjim preduzećima, sa ciljem poboljšanja efikasnosti, smanjenja rizika i održavanja kvaliteta aktive.

2. Opšti ekonomski uslovi

Usporavanje ekonomskih kretanja u Eurozoni, uzrokovano krizom proizvodnje u najvećim evropskim državama u 2019. godini, uskoro se pretvorilo u duboku depresiju nakon izbijanja pandemije virusnog oboljenja Covid-19 u 1. kvartalu 2020. godine. Stroge restriktivne mjere dovele

su do potpunog zaustavljanja privrede u cijeloj Evropi. Nakon ublažavanja nekih mjera, kada se u ljetnom periodu oporavak činio izvjesnim, jesen je doni-jela drugi talas pandemije. Kormilarenje po takvom olujnom nevremenu pokazalo se izuzetno izazovnim, posebno za privrede zemalja Centralne i Jugoistočne Evrope, zbog jedne specifične karakteristike ove krize, koja se nije ogledala u njenom intenzitetu, bez obzira što je po intenzitetu uporediva samo sa zadnjom velikom depresijom iz 30-ih godina prošlog vijeka, nego u mjerama održavanja socijalne distance, zbog čega je ova kriza posebno teško pogodila sektor pružanja usluga. Ovaj neuobičajeni ciklični obrazac razotkrio je ranjivosti privrednih grana koje se oslanjaju na turizam i ozbiljno se odrazio na izglede zemalja u kojima Addiko posluje.

Efekti krize, koji su se odrazili na ove privrede, mogu se podijeliti u dvije glavne kategorije: (i) eksterni, koji uključuju manju potražnju za izvozom, smanjenje direktnih stranih ulaganja, nižu stopu priljeva po portfelju i doznaka, nezadovoljavajuće brojke turista; i (ii) interne, koji su se odrazili kroz nametnute stroge restriktivne mjere i negativne sekundarne efekte. Ovi su faktori doveli do smanjena prosječnog rasta na ciljnim tržištima za gotovo 10 p.p. - sa 3,2% u 2019. na -6,4% u 2020, pri čemu je najveći pad zabilježen u Hrvatskoj (prema procjenama, -9,4%), te u Crnoj Gori (-9,0%) i Sloveniji (-6,7%). Ovaj je efekat u određenoj mjeri ublažen u Srbiji (-2,0%) i Bosni i Hercegovini (-5,0%).

Sa druge strane, koordinisani fiskalni odgovor i obilna likvidnost, koju su obezbijedile centralne banke u cijeloj Evropi, stabilizovale su kretanja na tržištu rada i pomogle održavanju niskih kamatnih stopa i dinamike cijena. Ovo se odnosi i na zemlje u kojima Addiko posluje. Sve ove zemlje, osim Srbije, imaju Eur ili fiksni tečaj, što je pomoglo lakšem odražavanju efekata političke Evropske centralne banke. Međutim, homogenost grupe u ovoj krizi nije bila toliko izražajna kao inače, ni u smislu ekonomskih slabosti, niti kada se radi o mjerama koje su pojedinačne države uvodile.

Pandemija Covid-a 19 u Bosni i Hercegovini (BiH) posebno se odrazila na privatnu potrošnju, na koju otpada gotovo 75% BDP-a. Ovo će imati najveći negativni uticaj na Federaciju Bosne i Hercegovine i glavni grad Sarajevo, obzirom na to u koliko se mjeri oslanjaju na uslužni sektor, uključujući turizam. Prema raspoloživim podacima, sektor turizma u cijeloj je regiji najsnažnije po-goden u aprilu, kada je zabilježen pad turističkih dola-zaka od 99%

na godišnjem nivou. Agencije za bankarstvo u BiH najavile su olakšice za ublažavanje uticaja pan-demije u vidu šestomjesečnog moratorijuma na otplate restrukturisanih kredita fizičkih i pravnih lica. U 2021. godini očekuje se ponovno pokretanje investicija u svjetlu odgođenih javnih projekata, kao što je proširenje energetske i transportne infrastrukture u zemlji, što će svakako pomoći ostvarenju stvarnog rasta BDP-a od oko 3% sljedeće godine, iako će i tada biti među najnižima u regiji, odražavajući između ostalog konzervativniju poli-tiku i posebno manje prostora za finansijske poticaje, uz istovremeno povećanje zavisnosti zemlje od strane pomoći i kredita.

3. Ukratko o pokazateljima uspješnosti

Pandemija virusnog oboljenja Covid-19 obilježila je poslovanje u 2020. godini.

Addiko Banka je zaključila 2020. godinu sa operativnim rezultatom u iznosu od 9,79 mil. BAM, što je povećanje u odnosu na kraj 2019. godine (2019.: 7,28 mil. BAM). Operativni rezultat odraz je stabilnog razvoja poslovanja čak i za vrijeme krize uzrokovane Covid-om 19, uz jednokratni prihod (prodaja dužničkih vrijednosnih papira) i uspješnu kontrolu troškova. Rezultat nakon oporezivanja u iznosu od - 13,01 mil. KM (2019.: 7,29 mil. BAM) bio je pod uticajem značajnog povećanja rezervisanja za kreditne gubitke, što je bilo ponajviše vezano za makroekonomска očekivanja zbog Covid-a 19.

Banka je uspjela održati dobar kvalitet aktive, te je sa ciljem davanja prednosti održivom kvalitetu portfelja nad novim poslovima i rastom volumena postrožila krite-rije procjene kreditnog rizika. Krediti u fokusnim segmentima ostali su stabilni, gdje potrošački i SME krediti iznose 81,6% ukupnih bruto kvalitetnih kredita (2019.: 80,1%). Banka je ograničila izlaganje privrednim granama koje se smatraju osjetljivima na okolnosti krize uzrokovane Covid-om 19. Omjer nekvalitetnih izloženosti (CRB osnov) od 8,5% (2019.: 10,1%) i pokrivenosti nekvalitetnih izloženosti rezervisanjima od 89,3% (2019.: 86,1%) potvrđuju efektivnost uspostavljenih politika, strogo praćenje rizika i jaku naplatu potraživanja.

4. Odgovor na pandemiju Covid-19

4.1. Pružanje podrške klijentima

Uticaj koji je pandemija Covid-19 imala na ljude i privredu u cijelom svijetu neuporediv je s bilo kojim ranijim iskustvom. Vlade zemalja u kojima Addiko posluje kao odgovor na pandemiju uvele su nužne mjere, kao što je ograničenje poslovanja i ograničenje društvenih kontakata, što se jako odrazило kako na društvene tako i na privredne aktivnosti.

Addiko Bank Sarajevo je za cijelo vrijeme zadržala fokus na klijentima. Uveden je cijeli niz mera kao podrška klijentima fizičkim i pravnim licima. Addiko Bank Sarajevo pokrenula je novu marketinšku kampanju kojom je željela klijente podsjetiti na fleksibilnost usluge Addiko mobilnog bankarstva iz udobnosti doma. Banka u ovim nesigurnim vremenima pokušava održati klijenta u središtu. Sve bankarske usluge izrađene su prema potrebama klijenata, uz dodatni naglasak na zdravlju i sigurnosti. Banka klijentima nudi adekvatan poticaj za obavljanje bankarskih transakcija od kuće digitalnim kanalima ili beskontaktnom Addiko karticom.

Pored toga, u fiskalnoj je godini odobreno ukupno 1.616 moratorija na kredite, od čega su 262 još aktivna na 31.12.2020. Više podataka nalazi se pod tačkom Moratorij uslijed COVID 19, Napomena (58) Kreditni rizik (rizik neplaćanja druge strane).

4.2. Operativna stabilnost

Banka je implementirala sve mera sa ciljem obezbjeđivanja sigurnog okruženja u poslovnicama za zaposlenike i klijente i omogućila im korištenje usluga klijentima čak i pod najstrožijim mjerama, sa ograničenim kretanjem. U poslovnicama su poduzete sljedeće mjeru: radno vrijeme je skraćeno u skladu sa lokalnim odredbama; u svim je poslovnicama omogućeno održavanje fizičke distance ugradnjom pregrada od pleksiglasa i uvođenjem sanitarnih mjeru za zaštitu zaposlenika i klijenata. Addiko Bank Sarajevo je ovim mjerama obezbijedila dotupnost ključnih usluga i za vrijeme krize Covid 19.

5. Korporativno upravljanje

5.1. Uprava

Nadzorni odbor je u 2020. imenovao novog člana Uprave nadležnog za finansije i rizik, Marija Ivankovića.

6. Transformacija u pravcu prodaje van poslovnica i digitalnog razvoja

6.1. Bolje korisničko iskustvo sa efikasnom transformacijom distribucije

Addiko Bank posluje sa klijentima prvenstveno u poslovnica, ali u nadolazećim godinama očekuje intenzivnije poslovanje preko alternativnih kanala (kao što su ekspresni kanali sa samouslužnim višefunkcionalnim alatima, virtualne poslovnice, timovi iskusnih prodavača koji opslužuju klijente na njihovom radnom mjestu), digitalnih kanala i partnerstava sa trećim stranama.

Addiko Bank je posvećena pružanju jasnog, jednostavnog i direktnog bankarstva i osiguranju boljeg korisničkog iskustva. Važan dio ovog cilja odnosi se na dalji razvoj i efikasnu integraciju digitalnih kanala banke na svim mjestima gdje se ostvaruje komunikacija sa klijentima.

U skladu sa tim, Addiko Bank je započela proces transformacije svog modela distribucije kako bi moglaći u korak sa kontinuiranim razvojem potreba tržišta i klijenata.

Osmišljena je ciljana kombinacija kanala, koja se trenutno sprovodi na tržištu u skladu sa obećanjem Banke klijentima da će im omogućiti pogodnost i jednostavnost u korištenju bankarskih usluga. Promjene su vidljive na više nivoa: klijenti imaju više opcija u pogledu upravljanja gotovinom tako što im je u poslovnicama Addiko Bank ili na samostalnim lokacijama dostupno više samouslužnih uređaja. Addiko Bank kontinuirano razvija digitalne mogućnosti sa misijom da poboljša i obogati korisničko iskustvo na mobilnoj aplikaciji i na platformi za internet bankarstvo, kao i kompletno digitalno rješenje za dobijanje kredita.

Nadalje, Addiko Bank radi na kapitaliziranju svoje najveće sposobnosti, odnosno na transformisanju uloge klasičnog zaposlenika u bankarskoj poslovniči u složeniju ulogu i ospozobljavanju ovih zaposlenika da izađu van poslovnice i opslužuju klijente na njihovom radnom mjestu. Pod oznakom Bank@Work, tim sastavljen od najboljih prodavača Addiko Bank pomoću mobilne tehnologije svakog mjeseca uslužuje na hiljade klijenata na njihovim radnim mjestima u cijeloj Addiko banci. Klijenti u okviru ove usluge mogu dobiti savjet u vezi njihovih finansijskih potreba, otvoriti tekući račun, naručiti debitnu karticu, podnijeti zahtjev za kredit ili kreditnu karticu, pa čak i dobiti odobren kredit na licu mjesta. U 2020. godini, u cilju zaštite klij-

nata i zapo-slenika, većina se aktivnosti Bank@Work odvija preko alternativnih kanala (elektronska pošta, telefonski pozivi, ...).

6.2. Digitalna transformacija

Uspjesi Addiko Bank u proteklim godinama bili su u velikoj mjeri mogući zahvaljujući tome što je digitalna strategija bila ključni dio poslovne strategije, a istovremeno je vodila i podržavala promjenu odražavajući transformaciju u bankarskom poslovanju i u očekivanju klijenata.

Addiko Bank ima za cilj u svakodnevnom poslovanju se istaknuti među konkurencijom najboljom uslugom online i mobilnog bankarstva, inovativnim bankarskim kanalima i inovativnim načinima pružanja podrške klijentima u upravljanju njihovim finansijskim potrebama, na primjer, omogućavanjem korištenja raznih vrsta plaćanja.

Klijenti u segmentu stanovništva Addiko Bank imaju mogućnost obavljanja digitalnih bankarskih transakcija preko digitalnih kanala Addiko Bank, a potencijalni klijenti mogu sve informacije pronaći na specifičnim odredišnim stranicama Addiko Bank, gdje mogu zatražiti i sve potrošačke proizvode Addiko Bank. Na odredišnim stranicama nalaze se interaktivni kalkulatori, obrasci za ostvarivanje kontakta i višekanalske akvizicijske platforme/chatrobot za kompjuterski razgovor sa klijentima o proizvodima koji se nude na konkretnom tržištu.

Addiko Bank je posebno posvećena prodaji standardizovanih proizvoda (neosiguranih kredita i paketa računa) putem digitalnih kanala, u skladu sa specifičnim ograničenjima pojedinačnih tržišta. Klijenti imaju pristup proizvodima preko digitalnih kanala, gdje je po potrebi moguća i simulacija, a ako je zakonski moguće, kompletan proces prodaje može se obaviti digitalno. Addiko Bank Sarajevo razvila je najsavremeniji sistem obrade kreditnih zahtjeva sa alatom za odobravanje kredita. Digitalna dimenzija brenda Addiko Bank, i razne mogućnosti koje se klijentima nude dodatno su ojačani plasiranjem sadržaja na društvenim medijima, podrškom redovnim kanalima komunikacije kroz digitalne kanale, te funkcionalnostima, kao što su Chat Pay (Razgovoraj i plati) na Viberu, chatrobot i poslovnice uređene u skladu sa digitalnim dobom.

Digitalna transformacija kroz stvaranje novih digitalnih mogućnosti i dalje ostaje jedan od ključnih strateških ciljeva Banke. Addiko nastavlja da ulaže u digitalna

rješenja kao suštinski temelj za unaprjeđenje poslovanja, pogodnosti i ponudi vrijednosti zasnovanoj na brzini. U segmentu poslovanja sa stanovništvom učešće kredita koji su prodati digitalnim putem povećano je na 7% u 2020. godini (u odnosu na 6% u 2019.) dok je doprinos Bank@Work narastao na 34% (27% u 2019).

6.3. IT strategija

Informacijska tehnologija obezbjeđuje podršku razvoju mobilnih inicijativa u bankama Grupe, no, glavni fokus i dalje ostaje na stabilizaciji i optimizaciji infrastrukture i pružatelja usluga za Grupu. Ovo će dodatno poboljšati iskustvo i zadovoljstvo klijenta sa jedne, te uticati na donji nivo troškova sa druge strane.

Aktivnostima optimizacije podataka i kvaliteta podataka izgradiće se temelj za dalje inovacije sa podacima za bankarsku grupu, što će omogućiti bolje ciljane usluge i proizvode za glavne segmente klijenata.

Veća ulaganja u alate za cyber sigurnost i procese za IT pejzaž, počevši od infrastrukturnih aktivnosti do unaprijeđenog otkrivanja prevara i alata i procesa ublažavanja, podići će nivo sigurnosti za banke i klijente.

Sve pobrojane aktivnosti moguće su, jer se Banka strogo pridržava svih regulatornih okvira relevantnih za infrastrukturu finansijskog sistema.

Banka će i u 2021. godini nastaviti digitalni razvoj daljnjim razvijanjem sistema koji podržavaju bankarske proizvode u digitalnom svijetu, sa jasnim fokusom na gotovinskim kreditima. Planirane su promjene i nove implementacije u svim segmentima - automatizacija sistema za obradu kredita, širenje na rješenja sa jed-nostavnim i nesmetanim iskustvom korisnika, pri čemu je u središtu uvijek glavni cilj - ponuda najboljih bankarskih rješenja postojećim i novim klijentima.

Nova postavka IT razvoja omogućiće jače fokusiranje na razvoj digitalnih proizvoda sa značajno boljim sinergijama između timova za razvoj. Uz novi pristup razvoju (susreti programera hakatoni, kombinacija brzih metodologija itd.), sa novom će se postavkom smanjiti vrijeme potrebno za plasiranje novih proizvoda ili kanala na tržiste, i unaprijediti ažuriranja postojećih.

6.4. Filijale

Na kraju 2020. godine Addiko Bank poslovala je sa ukupno 32 filijale. Ovakva veličina fizičke mreže optimalna je za sprovođenje strategije Addiko Bank u segmentu poslovanja sa stanovništvom i malim i srednjim preduzećima, u smislu sve veće sklonosti klijenata prema digitalnim kanalima.

7. Finansijski razvoj Banke

7.1. Detaljna analiza rezultata

(000) KM

	01.01.- 31.12.2020.	01.01. - 31.12.2019.	(%)
Neto bankarski prihod	39.517	40.611	-2,7%
Neto prihod od kamata	26.831	27.581	-2,7%
Neto prihod od naknada i provizija	12.686	13.030	-2,6%
Neto rezultat od finansijskih instrumenata	2.444	1.081	>100%
Ostali operativni rezultat	-1.127	-2.062	-45,3%
Prihod iz redovnog poslovanja	40.834	39.630	-3,0%
Rashodi iz redovnog poslovanja	-31.045	-32.346	4,0%
Operativni rezultat	9.789	7.284	34,4%
Ostali rezultat	-2.378	378	>100%
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-25.557	-372	>100%
Rezultat prije poreza	-18.146	7.290	>100%
Porez na dobit	5.135	0.0	>100%
Rezultat nakon poreza	-13.011	7.290	>100%

Neto prihod od kamata smanjen je sa 27.581 hiljada u 2019. godini za -750 hiljada KM ili 2,7%, na 26.831 hiljada KM na kraju 2020. godine. Do smanjenja prihoda od kamata, za -440 hiljada KM, sa 31.022 hiljada KM na kraju 2019. na 30.583 hiljada KM na kraju 2020. došlo je prvenstveno zbog niže zarade na portfoliju obveznica, uslijed prodaje obveznica na početku 2020. godine. Sa druge strane, kriza uzrokovanja Covid-om 19 uticala je na nove isplate kredita u fokusnim segmentima i planirano postepeno ukidanje nefokusnog portfelja, ali nije imala uticaja na redovni prihod od kamata od postojećih klijenata, koji je porastao za 69 hiljada KM. Također, dinamika smanjenja portfolija oročenih depozita nije bila u skladu sa očekivanjima, izazvavši blago povećanje rashoda od kamata za 69 hiljada KM od depozita komitenata. Riznični depoziti, koji su povećani za 87 hiljada KM u odnosu na kraj 2019. godine također su imali negativni efekat na rashod od kamata.

Neto kamatna marža smanjena je na 274bp na kraju 2020., u odnosu na 297bp koliko je iznosila na kraju 2019.

Neto prihod od naknada i provizija smanjen je sa 13.030 hiljada KM u 2019. godini, za -356 hiljada KM ili 2,6%, na 12.686 hiljada KM na kraju 2020. godine. To je prvenstveno rezultat smanjenog prihoda od naknada po kartičnom poslovanju i mjenjačnici/dinamičnoj zamjeni valuta, ponajviše uslijed krize uzrokowane COVID-om 19 i značajnog smanjenja potrošnje po karticama klijenata. Nadalje, smanjen je i prihod od domaćih platnih transakcija, kao rezultat smanjenog poslovanja na tržištu.

Neto rezultat od finansijskih instrumenata iznosio je 2.444 hiljade KM na kraju 2020. godine, u odnosu na 1.081 hiljadu KM na kraju 2019. Ovo značajno pozitivno

odstupanje odnosi se na prodaju obveznica na početku 2020. godine.

Ostali operativni rezultat kao zbir ostalih operativnih prihoda i ostalih operativnih troškova povećan je sa -2.062 hiljade KM u 2019., za 935 hiljada KM na -1.127 hiljada u 2020. godini. Ovo je primarno uzrokovano umanjenjem vrijednosti stečene imovine u iznosu od -2.027 hiljada KM zbog odluke regulatora koja propisuje da se stečena imovina treba knjižiti u iznosu od 1 KM, ukoliko banka ne proda istu u periodu od tri godine. Pozitivan uticaj na ostali operativni rezultat je imala naplata po sudskom sporu u iznosu od 3.634 hiljade KM.

Rashodi iz redovnog poslovanja smanjeni su sa -32.346 hiljada KM na kraju 2019. za 1.301 hiljada KM ili 4% na -3.045 hiljada KM na kraju 2020. godine.

Ovo smanjenje rezultat je jako odgovornog upravljanja u gotovo svim kategorijama i pozicijama troškova. U 2020. godini nastavljeno je sa kontinuiranim aktivnostima praćenja troškova i analiza za daljnje uštede, koje su pokrenute prethodne godine. Kao rezultat tih aktivnosti ostvareno je značajno smanjenje u 2 glavne troškovne kategorije (troškovi osoblja i administrativni troškovi) za cca. 1.000 hiljada KM ili 3,6% ukupno. Sa druge strane, došlo je do blagog povećanja deprecijacije i amortizacije sa -3.286 hiljada KM na kraju 2019., za -292 hiljada BAM, na -3.578 hiljada KM na kraju 2020. godine.

Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine iznose -25.557 hiljada KM. Pandemija Covid-a 19 značajno je uticala na rezultat na kraju 2020. godine. Rezervisanja za rizike povećana su prvenstveno zbog ažuriranja makroekonomskih scenarija za obračun očekivanog kreditnog gubitka na osnovi najnovijih makroekonomskih

prognoza Instituta za međunarodne ekonomske studije u Beču.

Porez na dobit iznosio je 5.135 hiljada KM na kraju 2020. u odnosu na 0.0 hiljada KM na kraju 2019. godine i uključuje i očekivani uticaj pandemije Covid-a 19 na profitabilnost Banke u budućnosti, odražavajući

priznavanje odgođenih poreza na privremene razlike, dajući prihod od 5.135 hiljada BAM.

7.2. Detaljna analiza izvještaja o finansijskom položaju

	31.12.2020.	31.12.2019.	Promjena (%)
	(000) KM		
Novac i novčana sredstva	266.199	210.290	26,6%
Finansijska imovina namijenjena trgovanju	0	6	>100%
Krediti i potraživanja	501.099	542.571	-7,6%
Kreditii potraživanja od kreditnih institucijama	127	262	-51,5%
Krediti i potraživanja od klijenata	500.972	542.309	-7,6%
Investicijski vrijednosni papiri	204.047	195.553	4,3%
Materijalna imovina	20.649	22.800	-9,4%
Nematerijalna imovina	6.308	5.781	9,1%
Porezna imovina	6.731	1.783	0,0%
Kratkoročna porezna imovina	1.783	1.783	0,0%
Odgođena porezna imovina	4.948	0	>100%
Ostala imovina	2.852	4.318	-34,0%
Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje klasifikovane kao namijenjene prodaji	3.752	3.894	-3,6%
Ukupna aktiva	1.011.637	986.996	2,5%

Izvještaj o finansijskom položaju Addiko Bank pokazuje jednostavnu i čvrstu kamatonosnu strukturu imovine: oko 50% imovine čine krediti klijenata, od kojih većina pripada fokusnim područjima. Pored toga, značajan dio preostale imovine predstavljaju novac i novčana sredstva i obveznice visokog rejtinga. Na osnovu izvještaja o finansijskom položaju, Addiko strategija je nastavila mijenjati strukturu poslovanja sa hipoteckarnog kreditiranja i javnog finansiranja sa niskom maržom, prema kreditiranju stanovništva i malih i srednjih preduzeća sa dodanom vrijednošću. To se odražava u povećanom udjelu ova dva segmenta od 81,6% bruto vrijednosti prihodujućih kredita na kraju 2020. godine (2019.: 80,1%).

Ukupna imovina Addiko Bank u iznosu od 1.011.637 hiljada KM porasla je za 24.641 hiljade KM ili 2,5% u odnosu na 2019. (986.996 hiljada KM). Ukupni rizik, tj. rizikom ponderisana aktiva, uključujući kreditni, tržišni i operativni rizik, smanjena je na 677.204 hiljada KM (2019.: 713.429 hiljada BAM), odražavajući smanjenje volumena.

Novac i novčana sredstva povećani su za 55.909 hiljada KM na 266.199 hiljada KM na kraju 2020. godine (2019.: 210.290 hiljada KM), što jasno odražava snažnu likvidnost Banke.

Ukupni krediti i potraživanja smanjeni su na 501.099 hiljada KM sa 542.571 hiljada KM na kraju 2019. godine:

- Krediti i potraživanja od kreditnih institucija (neto) smanjeni su za -135 hiljada KM na 127 hiljada KM (2019.: 262 hiljada KM).
- Krediti i potraživanja od klijenata (neto) smanjeni su za -41.337 hiljada KM na 500.972 hiljada KM.

Do promjene je došlo ponajviše u nefokusnim segmentima, gdje su hipotekarni kreditima i veliki krediti u segmentima Corporate i Public smanjeni sa 106.947 hiljada KM na kraju 2019. na 94.639 hiljada KM, što se nije moglo nadoknaditi novim plasmanima u fokusnim segmentima, sa tim da su potrošački i SME krediti ostali stabilni na 420.230 hiljada KM.

Investicijski vrijednosni papiri najviše se ulažu u vladine obveznice visokog rejtinga i obveznice finansijskih institucija, a dospijeće im je kraće od sedam godina. Kako bi se obezbijedili visoki nivoi likvidnosti i transparentnosti portfolija vrijednosnica, sve su investicije obične obveznice sa fiksnim prinosom (*plain vanilla*) bez ugrađenih opcija ili drugih strukturiranih karakteristika.

Porezna imovina povećana je na 6.731 hiljada KM (2019.: 1.783 hiljade BAM), kao rezultat ponovne procjene odgođene porezne imovine na privremene razlike. Ovaj razvoj dijelom je uzrokovan previranjima na tržištu

uslijed Covid-a 19, što je dovelo do dodatnog priznavanja odgođenog poreza na rezervisanja za kreditni rizik za S1 i S2.

Ostala imovina smanjena je za 1.466. hiljada KM (2019.: 4.318 hiljada KM). Ova je promjena najvećim dijelom uzrokovana umanjenjem vrijednosti stečene imovine u postupku naplate zbog odluka regulatora. Ova pozicija uključuje uglavnom stečenu imovinu u postupku naplate,

unaprijed plaćene troškove i obračunate a neplaćene obaveze, potraživanja po uplaćenim depozitima i potraživanja po kartičnom poslovanju.

	31.12.2020.	31.12.2019.	Promjena (%)
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	793.441	752.911	5,4%
Depoziti kreditnih institucija	788	12.343	>100%
Depoziti klijenata	784.412	728.279	7,7%
Ostale finansijske obaveze	8.241	12.289	-32,9%
Rezervisanja	17.164	15.272	12,4%
Porezne obaveze	0	231	>100%
Odgođene porezne obaveze	0	231	>100%
Ostale obaveze	4.195	3.532	18,8%
Kapital	196.837	215.050	-8,5%
Ukupno obaveze i kapital	1.011.637	986.996	2,5%

Na strani pasive, finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku pokazale su blago povećanje na 793.441 hiljadu u poređenju sa 752.911 hiljadama na kraju 2019. godine:

- Depoziti kreditnih institucija pokazuju smanjenje u poređenju sa 12.343 hiljadi KM krajem 2019. na 788 hiljadi na kraju 2020.
- Depoziti klijenata porasli su na 784.412 hiljada KM (728.279 hiljada KM na kraju 2019. godine)
- Ostale finansijske obaveze smanjene su sa 12.289 hiljada KM krajem 2019. na 8.241 hiljadu KM u 2020.

Rezervisanja su povećana sa 15.272 hiljada KM na kraju 2019. na 17.164 hiljada KM na kraju 2020. godine, kao rezultat povećanih rezervisanja za obaveze i garancije. Nadalje, rezervisanja za pravne slučajeve smanjena su zbog vansudskih nagodbi.

Ostale obaveze zabilježile su blagi rast sa 3.532 hiljade KM na kraju 2019. na 4.195 hiljada KM tokom 2020., a najviše uključuju vremenska razgraničenja za zaprimljene, nefakturisane usluge (2020: 3.250 hiljada KM, kraj 2019.: 2.425 hiljada), te obaveze za plate i naknade koje još nisu isplaćene.

Promjene na **kapitalu** sa 215.050 hiljada KM na 196.837 hiljada KM odnose se na ukupnu sveobuhvatnu dobit, koja uključuje dobit i gubitak za izvještajni period u iznosu od -13.011 hiljada KM i promjene u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u iznosu od 1.063 hiljada BAM. Do ovih je promjena došlo prvenstveno zbog tržišnih kretanja sa dužničkim i kapitalnim instrumentima koji se mijere po fer vrijednosti

kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI). Na kapital je uticala i implementacija nove regulatorne odluke u iznosu od -6.265 hiljada BAM. Razlike koje proizlaze iz izračuna rezervisanja za kreditne gubitke uslijed primjene minimalnih stopa propisanih Odlukom, a koje MSFI 9 ne zahtijeva, rezultirale su većim izdvajanjima za kreditne gubitke u odnosu na metodologiju MSFI 9.

Kapitalna osnovica Banke sastoji se isključivo od CET1 i iznosi 27,4% (2019.: 26,1%), što je znatno iznad ukupnog zahtjeva za kapitalom od 14,5% prema važećoj odluci Agencije za bankarstvo. Povećanje ukupne adekvatnosti kapitala proizlazi iz smanjena rizikom ponderisane aktive, kao rezultat manjih volumena generisanih u prvoj polovini 2020. godine.

Likvidnosna pozicija Banke ostaje jaka, sa omjerom kredita i depozita (neto) od 63,9% (2019.: 74,5%), čime su pokazatelji likvidnosti značajno iznad regulatornih zahtjeva što potvrđuje nisku toleranciju Banke na likvidnosni rizik.

8. Analiza ključnih nefinansijskih pokazatelja poslovanja

Za informacije o ključnim nefinansijskim pokazateljima uspješnosti, pogledajte posebno objavljeni konsolidovani nefinansijski izvještaj na nivou Addiko Grupe.

9. Sistem interne kontrole za računovodstvene procedure

Addiko Banka ima sistem internih kontrola (SIK) za računovodstvene postupke, kroz koji su u cijeloj organizaciji definisani i sprovedeni odgovarajuće strukture i procesi.

Cilj SIK-a Addiko Banke je da se obezbijedi djelotvorno i efikasno poslovanje, odgovarajuća identifikacija, mjerjenje i ublažavanje rizika, razumno vođenje poslovanja, pouzdanost prikazanih finansijskih i nefinansijskih informacija, interno i eksterno, te usklađenost sa zakonima, regulatornim zahtjevima i internim propisima i odlukama.

SIK se sastoji od niza pravila, procedura i organizacionih struktura kojima je cilj da:

- obezbijede sprovođenje korporativne strategije,
- postignu djelotvorne i efikasne korporativne procese,
- očuvaju vrijednost korporativne aktive,
- obezbijede pouzdanost i integritet računovodstvenih i upravljačkih podataka,
- obezbijede usklađenost aktivnosti sa svim relevantnim pravilima i propisima.

Posebni ciljevi u odnosu na računovodstvene procedure Addiko Banke su da SIK obezbijedi da se sve poslovne transakcije evidentiraju odmah, ispravno i na jedinstven način u računovodstvene svrhe. Sprovođenje sistema internih kontrola u odnosu na proces finansijskog izvještavanja, takođe je utvrđeno internim pravilima i propisima.

SIK Banke izgrađen je na procesno orijentisanom pristupu. Addiko Banka upravlja kontrolnim aktivnostima kroz procesnu dokumentaciju koja uključuje praćenje i dokumentovanje svakog procesa, uključujući informacije o toku procesa prema internim smjernicama za upravljanje procesima. Redovno se prati ukupna

efikasnost internih kontrola. Praćenje ključnih rizika dio je dnevnih aktivnosti Banke, kao i periodičnih procjena od strane poslovnih linija, funkcija interne kontrole, upravljanja rizikom, usklađenosti poslovanja i interne revizije.

Uspostavljeno je redovno praćenje SIK-a, te pravovremeno izvještavanje o nedostatku interne kontrole i eskalacija problema ka zainteresovanim stranama (npr. odborima). Bilo da su prepoznati od strane poslovnih linija, Interne revizije, ili drugih kontrolnih funkcija, nedostaci interne kontrole blagovremeno se prijavljuju ka odgovarajućem nivou upravljanja na dalje odlučivanje i odmah se razmatraju.

Interne revizije obavljaju nezavisne i redovne provjere usklađenosti sa zakonskim odredbama i internim pravilima.

SIK nije statičan, nego se permanentno prilagođava okruženju koje se mijenja. Sprovođenje SIK-a u osnovi se temelji na integritetu i etičkom ponašanju zaposlenih. Uprava i rukovodstveni tim Banke aktivno i svjesno prihvataju svoju ulogu vođenja vlastitim primjerom, promovišući visoke standarde etike i integriteta, te uspostavljanjem kulture rizika i kontrole unutar organizacije koja zaposlenima na svim nivoima naglašava i pokazuje važnost internih kontrola.

10. Srednjoročni ciljevi i izgledi

10.1. Izgledi za 2021. godinu

Jedna od posljedica pandemije Covid 19 je visok nivo nesigurnosti, koji u velikoj mjeri otežava predviđanje razvoja u budućnosti, ali i u velikoj mjeri negativno utiče na poslovne odluke privatnih agenata, kao i na odgovore politike u pokušaju prilagođavanja na nove neočekivane rezultate. Ovakva situacija donosi i prijetnju da dužnici neće biti u mogućnosti otplaćivati kredite i da će teško ostvarivati svoja očekivanja, što će vrlo vjerovatno dovesti do povećanja napetosti na finansijskim tržištima. Sada je već očigledno da su ograničenja vezana za lanac snabdijevanja u cijeloj Evropi vrlo brzo riješena. No, bez obzira na to, potražnja se neće tako brzo povratiti, a postoji opasnost da će slaba iskorištenost kapaciteta biti smetnja ulaganjima, što doprinosi strahu od usporavanja ekonomskih aktivnosti čak i bez ponovnih mjera strogog ograničenja kretanja.

Općenito, relativno jak i jedinstven oporavak očekuje se do druge polovine 2021. godine, sa prosječnom godišnjom stopom rasta od 4,5% (Hrvatska i Crna Gora imaće stopu rasta od 5,0%, Slovenija i Srbija 4,7%, odnosno 4,5%, a Bosna i Hercegovina najvjerojatnije nešto nižu stopu oporavka od oko 3,1%). Srednjoročni izgledi obuhvataju marginalno usporavanje ovog porasta stope rasta i konvergenciju na dugoročne staze, stabilizovanje pokazatelja tržišta rada i posljedično, privatne potrošnje. Ovi će se razvoji u određenoj mjeri odraziti na ciklični obrazac ekonomija u Eurozoni, gdje će i dalje postojati u prosjeku određena pozitivna razlika između regionalnog rasta i rasta u Eurozoni, no, ta će razlika u fazi oporavka biti značajno umanjena. To također znači da se ne očekuju pritisci potražnje, a inflacijska dinamika će sa monetarnim tržištem, koje se kontinuirano prilagođava, ostati skromna.

Obzirom na to da je Addiko Banka fokusirana na poslovanje u Federaciji Bosne i Hercegovine, njen je rezultat neodvojivo povezan sa stabilnošću privrede ovog entiteta. Dakle, istovremeno sa očekivanjima skromnog rasta u zemljama u kojima posluje, Addiko Banka očekuje da će se poslovi sa novom generacijom kredita početi oporavljati u finansijskoj 2021. godini. Međutim, manje aktivnosti kreditnih isplata u finansijskoj 2020. godini i kamatno okružje konstantno puno izazova stavljajuće dodatni pritisak na operativni prihod. Sa druge strane, troškovna disciplina Banke pobrinuće se da operativni

rashodi i u 2021. nastave sa opadajućim trendom iz prethodnih godina.

Nadalje, očekuje se da generalno usporavanje privrednih aktivnosti ima negativan uticaj na postojeći kvalitet kreditnog portfolija. Dok paketi državne pomoći i programi moratorija na tržištu pomažu građanima i preduzećima, i u određenoj mjeri ublažavaju negativne ekonomske efekte, oni sa druge strane takođe komplikuju pravovremenu refleksiju potencijalnog pogoršanja kreditnih portfolija. Razvoj troška rizika u konačnici će zavisiti od ozbiljnosti narušenosti ekonomske aktivnosti uslijed pandemije Covid-a 19.

Iz perspektive likvidnosti, Banka i dalje održava snažnu poziciju. Efekti pandemije nisu doveli do materijalnih odliva likvidnosti. Čak i u slučaju najnepovoljnijeg scenarija likvidnosti, Banka ima dovoljnu zalihu likvidnosti u vidu plasmana u Centralnoj banci i na tržištu novca.

Banka je uvjerenja da će sa kontinuiranim fokusom na potrošačkim kreditima i kreditima malim i srednjim preduzećima, kao i na uslugama platnog prometa ("fokusna područja") u Bosni i Hercegovini, te uz strogu posvećenost digitalnoj transformaciji, uspjeti na najmanju moguću mjeru svesti negativan uticaj trenutne ekonomske situacije.

Sarajevo, 24. februara 2021.
Addiko Bank Sarajevo

UPRAVA BANKE

Sanela Pašić
(predsjednik Uprave)

Mario Ivanković

Belma Sekavić

Selma Omić

Finansijski izvještaji

Finansijski izvještaji	1
I. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	3
Izvještaj o dobiti i gubitku	3
Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	4
II. Izvještaj o finansijskom položaju	5
III. Izvještaj o promjenama u kapitalu	6
IV. Izvještaj o novčanim tokovima	7
V. Sažete napomene	8
Društvo	8
Računovodstvene politike	8
(1) Osnove pripreme i izjava o usklađenosti	8
(2) Promjene u prezentaciji finansijskih izvještaja	10
(3) Primjena novih standarda i izmjene i dopune	12
(4) Standardi koji se primjenjuju na komparativne periode	15
(5) Korištenje procjena i pretpostavki/materijalnih neizvjesnosti u vezi s procjenama	15
(6) Računovodstvene teme pod uticajem Covid-19	16
(7) Preračunavanje stranih valuta	17
(8) Prihodi iz ugovora s kupcima	17
(9) Najmovi	17
(10) Dobit po dionici	19
(11) Neto prihod od kamata	19
(12) Neto prihod od naknada i provizija	20
(13) Neto rezultat od finansijskih instrumenata	20
(14) Ostali prihodi iz redovnog poslovanja i ostali rashodi iz redovnog poslovanja	21
(15) Ostali rezultat	21
(16) Finansijski instrumenti	21
(17) Ugovori o reotkupu	29
(18) Fiducijarne transakcije	30
(19) Finansijske garancije	30
(20) Novac i novčana sredstva	30
(21) Materijalna imovina: nekretnine, postrojenja i oprema	30
(22) Nematerijalna imovina	31
(23) Porezna imovina i porezne obaveze	31
(24) Ostala imovina	32
(25) Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje klasifikovane kao namijenjene prodaji	32
(26) Primanja zaposlenih	32
(27) Rezervisanja	33
(28) Ostale obaveze	33
(29) Kapital	33
Napomene uz izvještaj o dobiti i gubitku	34
(30) Neto prihod od kamata	34
(31) Neto prihod od naknada i provizija	35
(32) Neto rezultat za finansijske instrumente	35
(33) Ostali operativni prihodi i ostali operativni rashodi	36
(34) Troškovi zaposlenih	36
(35) Ostali administrativni troškovi	37
(36) Deprecijacija i amortizacija	37
(37) Ostali rezultat	37
(38) Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	38
(39) Porez na dobit	38
Napomene uz izvještaj o finansijskom položaju	40
(40) Novac i novčana sredstva	40
(41) Finansijska imovina namijenjena trgovanju	42

(42)	Krediti i potraživanja	42
(43)	Investicijski vrijednosni papiri	44
(44)	Materijalna imovina	46
(45)	Nematerijalna imovina	46
(46)	Kretanje materijalne i nematerijalne imovine	47
(47)	Ostala imovina	48
(48)	Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje namijenjene prodaji	49
(49)	Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	49
(50)	Rezervisanja	50
(51)	Ostale obaveze	52
(52)	Kapital	52
(53)	Izvještaj o novčanim tokovima	53
Izvještavanje po segmentima		54
Izvještaj o upravljanju rizikom		57
(54)	Kontrola i praćenje rizika	57
(55)	Strategija rizika i Okvir za apetit prema riziku (eng. Risk Appetite Framework (RAF))	57
(56)	Organizacija rizika	57
(57)	Interne smjernice za upravljanje rizikom	58
(58)	Kreditni rizik	58
(59)	Kretanje rezervisanja	69
(60)	Mjerjenje kolateralu u obliku nekretnina i drugog kolaterala	71
(61)	Tržišni rizik	73
(62)	Rizik likvidnosti	75
(63)	Operativni rizik	77
(64)	Rizik objekta	78
(65)	Drugi rizici	78
(66)	Pravni rizik	78
Dodatne informacije		80
(67)	Analiza preostalih dospijeća	80
(68)	Najmovi kod kojih je Banka najmoprimac	82
(69)	Najmovi kod kojih je Banka najmodavac	83
(70)	Imovina/obaveze izražene u stranim valutama	83
(71)	Potencijalne obaveze i druge obaveze koje nisu uvrštene u izvještaj o finansijskom položaju	84
(72)	Fer vrijednost	84
(73)	Derivativi	89
(74)	Objavljivanje povezanih strana	90
(75)	Upravljanje kapitalom	92
(76)	Odbori i Uprava Banke	96
Odgovornost za finansijske izvještaje		98
Izvještaj nezavisnog revizora		99
Skraćenice		104
Oznaka		108

I. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti

Izvještaj o dobiti i gubitku

	Napomena	01.01. - 31.12.2020.	(000) KM 01.01. - 31.12.2019.
Prihod od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope		29.514	29.878
Ostali prihod od kamata		1.069	1.146
Rashod od kamata		-3.752	-3.443
Neto prihod od kamata	(30)	26.831	27.581
Prihod od naknada i provizija		16.623	16.795
Rashod od naknada i provizija		-3.937	-3.765
Neto prihod od naknada i provizija	(31)	12.686	13.030
Neto rezultat od finansijskih instrumenata	(32)	2.444	1.081
Ostali operativni prihodi		4.308	1.598
Ostali operativni rashodi		-5.435	-3.660
Prihodi iz redovnog poslovanja	(33)	40.834	39.630
Troškovi zaposlenih	(34)	-14.124	-15.116
Ostali administrativni troškovi	(35)	-13.343	-13.944
Amortizacija	(36)	-3.578	-3.286
Rashodi iz redovnog poslovanja		-31.045	-32.346
Poslovni rezultat		9.789	7.284
Ostali rezultat	(37)	-2.378	378
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	(38)	-25.557	-372
Rezultat prije poreza		-18.146	7.290
Porez na dobit	(39)	5.135	0
Rezultat nakon poreza		-13.011	7.290
od čega vlasnicima kapitala matičnog društva pripada		-13.011	7.290

	31.12.2020.	31.12.2019.
Rezultat nakon oporezivanja koji se može pripisati redovnim dioničarima (u hiljadama KM)	-13.011	7.290
Broj redovnih dionica (u jedinici dionica)	532.500	532.500
Dobit po dionici (u KM)	-24,43	13,69

Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

(000) KM

	01.01. - 31.12.2020.	01.01. - 31.12.2019.
Rezultat nakon poreza	-13.011	7.290
Ostala sveobuhvatna dobit	1.063	3.537
Stavke koje se neće reklassificirati u dobit ili gubitak	118	53
Rezerve fer vrijednosti - vlasnički instrumenti	118	53
Neto promjena fer vrijednosti	131	59
Porez na dobit	-13	-6
Stavke koje se mogu reklassificirati u dobit ili gubitak	945	3.484
Rezerve fer vrijednosti - dužnički instrumenti	945	3.484
Neto promjena fer vrijednosti	3.242	4.946
Neto iznos prenesen u dobit ili gubitak	-2.354	-1.073
Porez na dobit	57	-389
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu	-11.948	10.827
od čega vlasnicima kapitala matičnog društva pripada	-11.948	10.827

II. Izvještaj o finansijskom položaju

(000) KM

	Napomena	31.12.2020.	31.12.2019.
Imovina			
Novac i novčana sredstva	(40)	266.199	210.290
Finansijska imovina namijenjena trgovanju	(41)	0	6
Krediti i potraživanja	(42)	501.099	542.571
Krediti i potraživanja od kreditnih institucija		127	262
Krediti i potraživanja od klijenata		500.972	542.309
Investicijski vrijednosni papiri	(43)	204.047	195.553
Materijalna imovina	(44)	20.649	22.800
Nekretnine, postrojenja i oprema		20.595	22.800
Investicijske nekretnine		54	0
Nematerijalna imovina	(45)	6.308	5.781
Porezna imovina		6.731	1.783
Kratkoročna porezna imovina		1.783	1.783
Odgodena porezna imovina		4.948	0
Ostala imovina	(47)	2.852	4.318
Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje klasifikovane kao namijenjene prodaji	(48)	3.752	3.894
Ukupna aktiva		1.011.637	986.996
Obaveze			
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	(49)	793.441	752.911
Depoziti kreditnih institucija		788	12.343
Depoziti klijenata		784.412	728.279
Ostale finansijske obaveze		8.241	12.289
Rezervisanja	(50)	17.164	15.355
Porezne obaveze		0	231
Odgodene porezne obaveze		0	231
Ostale obaveze	(51)	4.195	3.449
Ukupne obaveze		814.800	771.946
Kapital			
Dionički kapital		100.403	100.403
Zakonske rezerve		25.101	25.101
Rezerve fer vrijednosti		3.912	2.502
Zadržana dobit		67.421	87.044
Ukupno kapital	(52)	196.837	215.050
Ukupno obaveze i kapital		1.011.637	986.996

III. Izvještaj o promjenama u kapitalu

	(000) KM					
31.12.2020.	Dionički kapital	Zakonske rezerve	Regulatorne rezerve	Rezerve fer vrijednosti	Zadržana dobit	Ukupno
Kapital na dan 01.01.2020.	100.403	25.101	0	2.502	87.044	215.050
Efekti usvajanja novog regulatornog okvira ¹	0	0	0	347	-6.612	-6.265
Kapital na dan 01.01.2020.	100.403	25.101	0	2.849	80.432	208.785
Rezultat nakon poreza	0	0	0	0	-13.011	-13.011
Ostala sveobuhvatna dobit	0	0	0	1.063	0	1.063
Ukupno sveobuhvatna dobit	0	0	0	1.063	-13.011	-11.948
Kapital na dan 31.12.2020.	100.403	25.101	0	3.912	67.421	196.837

	(000) KM					
31.12.2019.	Dionički kapital	Zakonske rezerve	Regulatorne rezerve	Rezerve fer vrijednosti	Zadržana dobit	Ukupno
Kapital na dan 01.01.2019.	100.403	25.101	0	-1.035	79.754	204.223
Efekti usvajanja MSFI 16	0	0	0	0	0	0
Kapital na dan 01.01.2019.	100.403	25.101	0	-1.035	79.754	204.223
Rezultat nakon poreza	0	0	0	0	7.290	7.290
Ostala sveobuhvatna dobit	0	0	0	3.537	0	3.537
Ukupno sveobuhvatna dobit	0	0	0	3.537	7.290	10.827
Kapital na dan 31.12.2019.	100.403	25.101	0	2.502	87.044	215.050

¹ Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka

IV. Izvještaj o novčanim tokovima

	000) KM	
	2020.	2019.
Novac i novčana sredstva na kraju prethodnog perioda (01.01.)	210.903	153.981
Rezultat nakon poreza	-13.011	7.290
Odgodena poreska sredstva	-5.135	0
Deprecijacija i amortizacija materijalne imovine i nematerijalne imovine	3.578	3.286
Umanjenje vrijednosti nematerijalne imovine i materijalne dugotrajne imovine	1.677	0
Umanjenje vrijednosti stecene materijalne imovine	2.027	0
Promjene u rezervisanjima za kreditne gubitke finansijskih instrumenata	28.041	372
Promjene u rezervisanjima	715	806
Dobit (gubitak) od otuđenja nematerijalne imovine, materijalne imovine i finansijskih ulaganja:	-2.615	-2.029
Investicijski vrijednosni papiri	-2.354	-1.073
Nematerijalna i materijalna imovina	-261	-956
Međuzbir	15.277	9.725
Krediti i potraživanja	-13.420	-75.499
Investicijski vrijednosni papiri	-6.578	17.054
Finansijska imovina koja se drži radi trgovanje	6	-6
Ostala imovina	-99	1.801
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	44.171	88.161
Finansijske obaveze koje se drže radi trgovane	0	-44
Rezervisanja	-2.292	-2.535
Ostale obaveze iz poslovnih aktivnosti	746	-127
Naplaćene kamate	25.388	27.215
Plaćene kamate	-3.438	-3.266
Novčani tokovi iz poslovne aktivnosti	59.761	62.479
Primici od prodaje:	60	409
Materijalne imovine, investicijskih nekretnina, predmeta najma i nematerijalne imovine	60	409
Plaćanja za nabavku:	-4.011	-5.966
Materijalne imovine, investicijskih nekretnina, predmeta najma i nematerijalne imovine	-4.011	-5.966
Novčani tokovi iz ulagačke aktivnosti	-3.951	-5.557
Novčani tokovi iz finansijske aktivnosti	0	0
Novac i novčana sredstva na kraju perioda (31.12.)	266.713	210.903

Novčani tokovi iz poslovne aktivnosti obuhvataju dio plaćanja po osnovu najmova koji se odnosi na glavnicu, u iznosu od 945 hiljada KM, iskazanih na poziciji Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku.

V. Sažete napomene

Društvo

Addiko bank d.d. Sarajevo (u dalnjem tekstu: "Banka") je dobila odobrenje za bankarsko poslovanje od Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine koje je izdano na dan 17. januara 2000. godine i Banka je registrovana kod Županijskog suda u Mostaru 21. januara 2000. godine.

Banka obavlja svoje poslovanje u Federaciji Bosne i Hercegovine preko Centrale u Sarajevu i 32 podružnice u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Banka je registrovana u Federaciji Bosne i Hercegovine za obavljanje platnog prometa, kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu, u skladu sa propisima Federacije Bosne i Hercegovine.

Direktni vlasnik Banke je Addiko Bank AG Austria sa sjedištem u Beču na adresi Wipplingerstraße 34/4 OG. Konsolidovani izvještaji maticе se mogu naći na web adresi www.addiko.com.

Računovodstvene politike

(1) Osnove pripreme i izjava o usklađenosti

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine („FBiH“), koja se zasniva na Zakonu o računovodstvu i reviziji FBiH, Zakonu o bankama FBiH i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo FBiH donesenim na osnovu spomenutih zakona.

- Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH propisuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“).
- Zakon o bankama FBiH propisuje pripremu godišnjih finansijskih izvještaja u skladu sa prethodno spomenutim Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH, ovim zakonom, te podzakonskim aktima donesenim na osnovu oba zakona.
- Agencija za bankarstvo FBiH je usvojila Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka („Odluka“), koja se primjenjuje od 1. januara 2020. godine i koja je rezultirala određenim razlikama proisteklim iz izračuna ispravki vrijednosti za kreditne gubitke zbog primjene minimalnih stopa koje su propisane Odlukom, a koje nisu zahtijevane MSFI 9: „Finansijski instrumenti“ („MSFI 9“). Odluka ima utjecaj i na vrednovanje nefinansijske imovine proistekle iz kreditnih poslova (stečena materijalna imovina čije je vrednovanje u djelokrugu drugih relevantnih MSFI).

Banka je u skladu sa odredbama Odluke formirala veće ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u iznosu od 10.905 hiljada KM u odnosu na iznos dobiten izračunom koji je rezultat internog modela Banke, prema zahtjevima MSFI 9. Navedena razlika na 31. decembar 2020. godine proizašla je iz sljedećih razloga:

- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 23. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 1 - razlika u iznosu od 1.905 hiljada KM,
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 24. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 2 - razlika u iznosu od 3.614 hiljada KM,
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 25. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 3 (nekvalitetnu imovinu) - razlika u iznosu od 6.196 hiljada KM, od čega se iznos od 791 hiljada KM odnosi na izloženosti koje nisu obezbjeđene prihvatljivim kolateralom, iznos od 5.405 hiljada KM na izloženosti koje su obezbjeđene prihvatljivim kolateralom i iznos od 421 hiljada KM na prezentaciju obračuna kamate za izloženosti nastale isključivo uslijed protoka vremena („unwinding“).

Banka je u skladu sa članom 32. Odluke prikazala manju vrijednost stečene materijalne imovine za iznos od 1.930 hiljada KM u odnosu na vrijednost te imovine koja bi se prikazala u skladu sa MRS 2 (2.071 hiljada KM); čime vrijednost stečene materijalne imovine na 31. decembar 2020. godine iznosi 149 hiljada KM (vidi Napomenu 47.). U skladu sa Odlukom, kako ne bi iskazivala prihod po osnovu sticanja imovine do njene stvarne prodaje / realizacije, Banka je stečenu materijalnu imovinu evidentirala po neto knjigovodstvenoj vrijednosti potraživanja koje je stekla u postupku naplate potraživanja.

Navedena razlika nastala je po osnovu imovine koja je stečena u periodu dužem od tri godine.

Prethodno opisane razlike između zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u FBiH i zahtjeva za priznavanjem i mjerjenjem po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja imale su za rezultat sljedeće efekte*:

	1. januar 2020.	31. decembar 2020.
Imovina	-5.975	-10.377
Obaveze	290	1.662
Kapital	-6.265	-12.039

	Godina koja završila 31. decembra 2020.
Finansijski rezultat prije oporezivanja	6.222

* Napomena: pozitivna cifra predstavlja povećanje vrijednosti, a negativna smanjenje vrijednosti

1.1. Novi zakonski okvir

Implementacija usvajanja novog regulatornog okvira izvršena je 1. januara 2020. godine u sljedećim koracima:

- Doknjižavanje dodatnog iznosa rezervisanja do 100% iznosa nekvalitetne izloženosti po osnovu kamate u ukupnom iznosu od 1.213 hiljada KM na teret zadržane dobiti;
- Prenos nekvalitetnih kamatnih potraživanja iz bilanske u vanbilansnu evidenciju i upotreba pripadajućih rezervisanja u istom iznosu od 11.581 hiljada KM. Ove transakcije nisu uticale na iznos zadržane dobiti;
- Isknjižavanje rezervisanja obračunatih u skladu sa MSFI 9 internim modelom Banke u ukupnom iznosu od 81.677 hiljada KM u korist zadržane dobiti;
- Knjiženje rezervisanja izračunatih uzimajući u obzir minimalne stope ispravki vrijednosti propisane Odlukom, u ukupnom iznosu od 87.076 hiljada KM na teret zadržane dobiti;
- Računovodstveni otpis bilansnih potraživanja koja ispunjavaju uslove predviđene Odlukom, u ukupnom iznosu od 9.041 hiljada KM. Uslovi za provođenje računovodstvenog otpisa opisani su u napomeni "16.2. Umanjenje vrijednosti".

Ukupan efekat na poziciju zadržane dobiti je dodatni gubitak u iznosu od 6.612 hiljada KM, od čega se 347 hiljada KM odnosi na obračun očekivanih kreditnih gubitaka na vrijednosim papirima, čiji se efekat priznaje u okviru ostale sveobuhvatne dobiti, tako da ukupni efekat na kapital iznosi 6.265 hiljada KM dodatnog gubitka.

1.2. Osnova prezentiranja

Finansijski izvještaji se sastoje od izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaja o finansijskom položaju, izvještaja o promjenama u kapitalu, izvještaja o novčanim tokovima i napomena uz finansijske izvještaje. U principu, izvještaj o finansijskom položaju je strukturiran redom od veće stope likvidnosti ka manjoj. Iznosi koji se očekuju ili su ostvarili u roku od dvanaest ili više od dvanaest mjeseci od datuma izvještaja su navedeni u napomeni (67) Analiza preostalih dospijeća.

Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa načelom neograničenosti poslovanja koji podrazumijeva da će Banka nastaviti da posluje u predvidivoj budućnosti. Što se tiče procjena i pretpostavki u skladu sa MRS 1, molimo vidite napomenu (5) Korištenje procjena i pretpostavki/materijalnih neizvjesnosti u vezi s procjenama.

Ukoliko su procjene ili prosudbe bile neophodne za računovodstvo ili vrednovanje po MRS/MSFI pravilima, iste su načinjene u skladu sa relevantnim standardom. Zasnovane su na ranijim iskustvima i drugim faktorima, npr. planovima i očekivanim ili predviđenim budućim događajima koji se iz trenutne perspektive čine vjerovatnim. Ovo se pretežno odnosi na gubitke od umanjenja vrijednosti u kreditnom poslovanju, fer vrijednost i umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenata, odgođene poreze i procjene pravnih rizika u pravnim postupcima i priznavanju rezervisanja za tu vrstu rizika. Stvarni iznosi mogu odstupati od procijenjenih.

Iznosi u finansijskim izvještajima su generalno izraženi u hiljadama konvertibilnih maraka (KM); konvertibilna marka (KM) je izvještajna valuta. Konvertibilna marka je fiksno vezana za euro (1 EUR = 1,95583 KM). Prikazane tabele mogu sadržavati razlike uzrokovane zaokruživanjem.

Dana 24. februara 2021. godine, Uprava Banke je odobrila objavljivanje finansijskih izvještaja na dan 31. decembar 2020. godine i uputila je iste Nadzornom odboru. Nadzorni odbor snosi odgovornost za pregled finansijskih izvještaja i objavu da li odobrava finansijske izvještaje na dan 31. decembar 2020. godine.

(2) Promjene u prezentaciji finansijskih izvještaja

U svrhu bolje prezentacije uskladenosti sa MSFI i MRS, Banka je izvršila pregled izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti. Rezultat pregleda doveo je do promjena u izvještaju o dobiti i gubitku. Počev od 2020.godine:

- “otpuštanja rezervisanja za sudske sporove (kreditno povezane)” prikazana su u novoj liniji “Ostali rezultat”. Do 2019. godine, prikazivana su na liniji “Ostali operativni prihodi”;
- “troškovi rezervisanja za sudske sporove iznad visine rezervisanja” prikazana su u novoj liniji “Ostali rezultat”. Do 2019. godine, prikazivana su na liniji “Ostali operativni rashodi”;
- dodata je nova linija “Ostali rezultat”;
- linija “Poslovni rezultat prije promjene troškova za kreditne gubitke” preimenovana je u “Poslovni rezultat”;
- linija “Poslovni rezultat prije poreza” preimenovana je u “Rezultat prije poreza”.

Stavka navedena u napomeni	2019 DiG prezentacija prije reklasifikacije	2019 DiG prezentacija poslije reklasifikacije	(000) KM Reklasifikovani iznos
Otpuštanja rezervisanja za sudske sporove	Ostali operativni prihodi	Ostali rezultat	714
Troškovi rezervisanja za sudske sporove iznad visine rezervisanja	Ostali operativni rashodi	Ostali rezultat	-336

Promjene u prezentaciji napravljene su u cilju povećanja transparentnosti razvoja osnovnog poslovног rezultata Banke i pružanja relevantnije informacije, što je istovremeno omogućava veću uporedivost.

Nakon izmjene, potrebno je uskladiti prikaz uporednog razdoblja i uporednog datuma izvještaja. Tabela u nastavku prikazuje izvršena uskladišnja izvještaja o dobiti i gubitku za 2019. godinu u novom formatu. Odgovarajuće promjene izvršene su i u izvještaju o segmentima za 2019. godinu.

	01.01.- 31.12.2019.	Reklasifikacija		01.01.- 31.12.2019.
Prihodi od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope	29.878		Prihodi od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope	29.878
Ostali prihod od kamata	1.146		Ostali prihod od kamata	1.146
Rashodi od kamata	-3.443		Rashodi od kamata	-3.443
Neto prihod od kamata	27.581		Neto prihod od kamata	27.581
Prihodi od naknada i provizija	16.795		Prihodi od naknada i provizija	16.795
Rashodi od naknada i provizija	-3.765		Rashodi od naknada i provizija	-3.765
Neto prihod od naknada i provizija	13.030		Neto prihod od naknada i provizija	13.030
Neto rezultat od finansijskih instrumenata	1.081		Neto rezultat od finansijskih instrumenata	1.081
Ostali operativni prihodi	2.312	-714	Ostali operativni prihodi	1.598
Ostali operativni rashodi	-3.996	336	Ostali operativni rashodi	-3.660
Prihodi iz redovnog poslovanja	40.008	-378	Prihodi iz redovnog poslovanja	39.630
Troškovi zaposlenih	-15.116		Troškovi zaposlenih	-15.116
Ostali administrativni troškovi	-13.944		Ostali administrativni troškovi	-13.944
Deprecijacija i amortizacija	-3.286		Deprecijacija i amortizacija	-3.286
Rashodi iz redovnog poslovanja	-32.346		Rashodi iz redovnog poslovanja	-32.346
Poslovni rezultat prije promjene troškova za kreditne gubitke	7.662	-378	Poslovni rezultat	7.284
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-372	378	Ostali rezultat	378
Poslovni rezultat prije poreza	7.290		Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-372
Porez na dobit	0		Porez na dobit	0
Rezultat nakon poreza	7.290		Rezultat nakon poreza	7.290
od čega vlasnicima kapitala matičnog društva pripada	7.290		od čega vlasnicima kapitala matičnog društva pripada	7.290

(3) Primjena novih standarda i izmjene i dopune

Novi standardi, tumačenja i njihove izmjene i dopune koji su relevantni za poslovanje Banke navedeni su u nastavku. Ne očekuje se da će utjecaj svih ostalih standarda, tumačenja i njihovih izmjena i dopuna koji još nisu usvojeni biti značajan.

Sljedeći novi standardi, tumačenja i izmjene postojećih standarda obavezni su za razdoblje koje počinje 1. januara 2020. godine:

Standard	Naziv	Opis	Na snazi za finansijsku godinu
Konceptualni okvir	Izmjene referenci na konceptualni okvir		2020.
MRS 1 i MRS 8	Izmjene i dopune MSFI 9 Finansijski instrumenti, MRS 39 Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerjenje, i MSFI 7 Finansijski instrumenti: Objave	Nova definicija materijalnosti	2020.
Izmjene i dopune MSFI 9, MRS 39 i MSFI 7	Izmjene MSFI 16 Najnovi	Reforma referentne kamatne stope	2020.
MSFI 16	Izmjene i dopune MSFI 3 Poslovna spajanja	Koncesije za najam povezane s Covid-19	od juna 2020.
MSFI 3		Izmjene definicije poslovanja	2020.

3.1. Konceptualni okvir

Izmjene i dopune referenci na konceptualni okvir u standardima MSFI objavljene su u martu 2018. godine. Neki standardi uključuju reference na verzije okvira iz 1989. i 2010. godine. IASB je objavio zasebni dokument *Ažuriranje referenci na konceptualni okvir* koji sadrži posljedične izmjene i dopune standarda kako bi se oni odnosili na novi okvir. Ove izmjene i dopune na snazi su za obračunske periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine. Ove izmjene i dopune nemaju značajan utjecaj na Banku.

3.2. MRS 1 i MRS 8

Izmjene i dopune **MRS 1 i MRS 8** uvode novu dosljednu definiciju materijalnosti kroz MSFI i Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje. Informacije su materijalne ako se izostavljanjem, pogrešnim prikazivanjem ili prikrivanjem može razumno očekivati da utječu na odluke koje primarni korisnici finansijskih izvještaja opće namjene donose na osnovu tih finansijskih izvještaja. Izmjene i dopune pojašnjavaju da će materijalnosti zavisiti od prirode ili veličine informacija. Subjekt će trebati procijeniti jesu li informacije pojedinačno ili u kombinaciji s drugim informacijama značajne u kontekstu finansijskih izvještaja u cjelini. Pogrešno prikazivanje podataka materijalno je ako se s razlogom može očekivati da utječe na odluke primarnih korisnika. Nova definicija materijalnosti i pripadajući objašnjeni odlomci pomažu izvještajnim subjektima da odluče trebaju li informacije biti uključene u njihove finansijske izvještaje. Ovaj dodatak ne rezultira značajnim promjenama unutar Banke.

3.3. Izmjene MSFI 9, MRS 39 i MSFI 7

Izmjene **MSFI 9, MRS 39 i MSFI 7** bave se pitanjima koja utječu na finansijsko izvještavanje u periodu prije zamjene postojećih referentnih kamatnih stopa (međubankovne stope) alternativnim stopama bez rizika i bave se implikacijama na specifične zahtjeve računovodstva zaštite u **MSFI 9 i MRS 39**. Subjekt primjenjuje ove zahtjeve zaštite pod pretpostavkom da referentna vrijednost kamatnih stopa na kojoj se temelje zaštićeni novčani tokovi i novčani tokovi iz instrumenta zaštite neće biti promijenjeni kao rezultat reforme referentne vrijednosti kamatnih stopa. Ove izmjene i dopune na snazi su za obračunske periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine. Ove izmjene i dopune ne rezultiraju značajnim promjenama unutar Banke.

3.4. Izmjene MSFI 16 Najmovi

Izmjene **MSFI 16 Najmovi** (Koncesije za najam povezane s Covid-19) pružaju olakšice najmoprimcima od primjene smjernica MSFI 16 o izmjeni najmova uz obračun koncesija za najam nastalih kao direktna posljedica pandemije Covid-19. Kao praktičnu olakšicu, najmoprimac može odabrat da ne procjenjuje je li koncesija najma od najmodavca povezana s modifikacijama najma uslijed Covid-19. Najmoprimac koji izvrši ove izvore obračunava bilo kakvu promjenu plaćanja najma koja proizlazi iz koncesije za najam povezane s Covid-19 na isti način na koji bi obračunao promjenu prema **MSFI 16**, da promjena nije modifikacija najma. Izmjene i dopune se odnose na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. juna 2020. godine. Ranija primjena je dopuštena. Banka je odlučila da ne primjenjuje praktične olakšice.

3.5. Izmjene MSFI 3

Izmjene **MSFI 3** pružaju smjernice za primjenu koje pomažu u razlikovanju sticanja poslovanja od kupovine grupe imovine koja ne predstavlja poslovanje. Ove izmjene i dopune ne rezultiraju značajnim promjenama unutar Banke.

Sljedeći novi standardi, tumačenja i izmjene i dopune postojećih standarda koje izdaje Odbor za međunarodne računovodstvene standarde i objavljuje Savez računovođa, revizora i finansijskih djelatnika FBiH još uvijek nisu na snazi:

Standard	Naziv	Opis	Na snazi za finansijsku godinu
MSFI 9, MRS 37, MSFI 7, MSFI 4 i MSFI 16	Izmjene MSFI 9 Finansijski instrumenti; MRS 39 Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerjenje, MSFI 7 Finansijski instrumenti: Objave, MSFI 4 Ugovori o osiguranju, i MSFI 16 Najmovi	Reforma referentne kamatne stope - Faza 2	2021.

Izmjene **MSFI 9, MRS 39, MSFI 7, MSFI 4 i MSFI 16** bave se pitanjima zamjene koja utječu na finansijsko izvještavanje kada su postojeće referentne vrijednosti kamatnih stopa zavisne od podnesaka na osnovu stručne prosudbe zapravo zamijenjene bezrizičnim stopama na osnovu likvidnih osnovnih tržišnih transakcija. Uvedene su praktične olakšice za modifikacije koje zahtijeva reforma (modifikacije potrebne kao direktna posljedica reforme IBOR-a i izvršene na ekonomski ekvivalentnoj osnovi). Te se modifikacije obračunavaju ažuriranjem efektivne kamatne stope. Sve ostale modifikacije obračunate su primjenom važećih zahtjeva MSFI. Slična praktična olakšica predlaže se za računovodstvo najmoprimca koji primjenjuje **MSFI 16**. Prema izmjenama i dopunama, računovodstvo zaštite nije ukinuto zbog reforme IBOR-a. Odnosi zaštite (i povezana dokumentacija) moraju se izmijeniti i dopuniti tako da odražavaju izmjene zaštićene stavke, instrumenta zaštite i rizika zaštite. Izmjenjeni odnosi zaštite moraju ispunjavati sve kvalifikovane kriterije za primjenu računovodstva zaštite, uključujući zahtjeve za djelotvornošću. Dopuna uvodi nove objave o tranziciji. Izmjena se odnosi na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine, a primjenjuju se retrospektivno. Ranija primjena je dopuštena, a ponovno prikazivanje prethodnog perioda nije potrebno.

Sljedeće nove standarde i tumačenja izdana od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde još nije usvojio Savez računovođa, revizora i finansijskih djelatnika FBiH:

Standard	Naziv	Opis
MRS 1	Izmjene MRS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja	Klasifikacija obaveza na kratkoročne i dugoročne obaveze
MSFI 1, MSFI 9, MSFI 16, MRS 41 MSFI 3 MRS 16	Godišnja poboljšanja MSFI-jeva (ciklus 2018.-2020.) MSFI 3 Poslovna spajanja MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema MRS17 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina	MSFI 1 Prva primjena MSFI, MSFI 9 Finansijski instrumenti, MSFI 16 Najmovi, MRS 41 Poljoprivreda Ažuriranje referenci na konceptualni okvir Prilivi prije namjeravane upotrebe
MRS 37		Štetni ugovori

Izmjene i dopune **MRS 1** pojašnjavaju zahtjeve za klasifikaciju obaveza kao kratkoročnih ili dugoročnih. Izmjena se odnosi na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine. Ranija primjena je dopuštena. Ove izmjene i dopune neće rezultirati značajnim promjenama unutar Banke.

Zbirka godišnjih poboljšanja **MSFI 2018-2020** uključuje izmjene sljedećih standarda:

- Izmjene **MSFI 1** dopuštaju podružnici koja primjenjuje stav D16(a) MSFI 1 da mjeri kumulativne razlike u izmjenama iznosa koristeći iznose koje je prijavilo njegovo matično društvo, na osnovu datuma prelaska matičnog društva na MSFI.
- Izmjene **MSFI 9** pojašnjavaju koje naknade subjekt uključuje kada se primjenjuje test od „10 posto“ u procjeni hoće li prestati priznavati finansijsku obavezu. Subjekt uključuje samo naknade plaćene ili primljene između subjekta (zajmoprimca) i zajmodavca, uključujući naknade koje plaća ili prima subjekt ili zajmodavac u ime drugog.
- Izmjena **MSFI 16** odnosi se samo na promjene u ilustrativnom primjeru 13 (nije naveden datum stupanja na snagu).
- Izmjenama **MRS 41** uklanja se zahtjev subjektima da isključe novčane tokove oporezivanja prilikom mjerjenja vrijednosti biološke imovine korištenjem tehnike sadašnje vrijednosti.

Izmjene se primjenjuju na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. juna 2022. godine. Ranija primjena je dopuštena.

Ove izmjene i dopune neće rezultirati značajnim promjenama unutar Banke.

Izmjene **MSFI 3** ažuriraju zastarjele reference u MSFI 3 bez značajnih promjena njegovih zahtjeva.

Izmjena se odnosi na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine. Ranija primjena je dopuštena. Ove izmjene i dopune neće rezultirati značajnim promjenama unutar Banke.

Izmjene **MSFI 16** odnose se na prihode nastale prije nego što je nekretnina, postrojenje i oprema spremna za upotrebu. Troškovi probnih ispitivanja radi provjere funkcionira li nekretnina, postrojenje i oprema i dalje predstavljaju izravno pripisive troškove. Ako se roba već proizvodi u sklopu takvih probnih serija, i prihod od njenе prodaje i njeni proizvodni troškovi moraju se priznati u dobiti ili gubitku u skladu s odgovarajućim standardima. Stoga više nije dopušteno nadoknađivati neto prihode po trošku nekretnine, postrojenja i opreme.

Izmjena se odnosi na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine. Ranija primjena je dopuštena. Ove izmjene i dopune neće rezultirati značajnim promjenama unutar Banke.

Izmjene i dopune **MRS 37** pojašnjavaju koje troškove treba smatrati troškovima ispunjavanja ugovora pri procjeni je li ugovor štetan. Troškovi ispunjenja ugovora obuhvataju troškove koji se direktno odnose na ugovor. To mogu biti dodatni troškovi ispunjavanja ugovora ili alokacija ostalih troškova koji se direktno odnose na ispunjavanje ugovora.

Izmjena se odnosi na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine. Ranija primjena je dopuštena. Ove izmjene i dopune neće rezultirati značajnim promjenama unutar Banke.

(4) Standardi koji se primjenjuju na komparativne periode

Za izvještajno razdoblje koje se završava 31. decembar 2020. godine, nije bilo zamjena Standarda koji su bili na snazi u izvještajnom periodu koji je završio 31. decembra 2019. godine.

Implementacija Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka Agencije za Bankarstvo, koja je stupila na snagu 1. januara 2020., rezultirala je određenim razlikama proisteklim iz izračuna ispravki vrijednosti za kreditne gubitke zbog primjene minimalnih stopa koje su propisane Odlukom i vrednovanja stečene imovine. Za detaljnije informacije uticaja nove regulatorne odluke, pogledati napomenu (1) Osnove pripreme i izjava o usklađenosti.

(5) Korištenje procjena i prepostavki/materijalnih neizvjesnosti u vezi s procjenama

Finansijski izvještaji sadrže iznose koji se zasnivaju na prosudbama i izračunavaju se na osnovu procjena i prepostavki. Procjene i prepostavke su zasnovane na prethodnim iskustvima i drugim faktorima, npr. planovima i očekivanim ili predviđenim budućim događajima koji se iz trenutne perspektive čine vjerovatnim. S obzirom da su takve procjene i prepostavke podložne neizvjesnosti, mogu dovesti do rezultata koji će zahtijevati uskladivanje knjigovodstvene vrijednosti predmetne imovine i obaveza u budućim periodima. Značajne procjene i prepostavke u Banci se odnose na:

Rezervisanja za kreditni rizik

Banka redovno ocjenjuje naplativost svojih nekvalitetnih kredita i priznaje odgovarajuća rezervisanja za rizik u slučaju umanjenja vrijednosti. Procjena iznosa, trajanja i vjerovatnoće primitka očekivanih povratnih novčanih tokova se vrši prilikom procjene naplativosti sredstava. Ova provjera se zasniva na detaljnoj analizi i načinjenim prepostavkama, koje su ipak podložne neizvjesnosti. Različita procjena tih prepostavki bi rezultirala znatno različitim vrednovanjem rezervisanja za kreditni rizik. Model vrednovanja očekivanih kreditnih gubitaka zahtijeva procjenu značajnog povećanja kreditnog rizika i oslanja se na historijske podatke i vrijednosti ekstrapolirane iz njih, stvarne podatke i individualne procjene, kao i na grupisanje srodne imovine u slučaju da se pogoršanje kreditnog rizika mora analizirati na kolektivnoj osnovi.

Za detaljnije informacije o metodologiji utvrđivanja rezervisanja za kreditni rizik, finansijska imovina se spominje u napomeni (16) Finansijski instrumenti kao i u dijelu Izvještaj o riziku u napomeni (59) Kretanje rezervisanja.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Fer vrijednost je cijena koja bi se mogla dobiti prodajom imovine ili koja bi bila plaćena za prijenos obaveze u okviru uredne transakcije između učesnika na tržištu na dan vrednovanja.

Generalno, fer vrijednost finansijskog instrumenta prikazana u izvještaju o finansijskom položaju se utvrđuje na osnovu kotiranih cijena na glavnom tržištu. Glavnim tržištem se smatra tržište koje je najaktivnije u pogledu datog finansijskog instrumenta. Ukoliko tržišna cijena nije dostupna, koristi se tržišna cijena srodne imovine ili obaveze ili se fer vrijednost utvrđuje na osnovu prihvaćenih modela vrednovanja. Koriste se ulazni parametri koji su - gdje god je to moguće - zasnovani na vidljivim tržišnim podacima. Ukoliko tržišni parametri nisu dostupni zbog nelikvidnosti tržišta, referentni parametri se procjenjuju na osnovu sličnih tržišta i instrumenata i koriste se za vrednovanje instrumenta pomoću modela koji se tipično koristi na tržištu. Na ovaj način se uzimaju u obzir uslovi poput sličnog kreditnog rejtinga, sličnih uslova ili blisko povezanih tržišta, kako bi se utvrdile najbolje moguće tržišne referentne vrijednosti. Za utvrđivanje fer vrijednosti Banka koristi poređenje trenutne fer vrijednosti drugih, u velikoj mjeri identičnih finansijskih instrumenata, analizu diskontovanih novčanih tokova i modela za određivanje cijena opcija.

Pomoću modela vrednovanja koji su u upotrebi, fer vrijednost se generalno utvrđuje na osnovu dostupnih cijena ili tržišnih parametara. Ako se ništa od toga ne može utvrditi, parametri se moraju odrediti putem stručnih procjena zasnovanih na ranijim iskustvima i primjenom odgovarajuće premije za rizik.

Za dodatne informacije o vrednovanju finansijskih instrumenata, vidi napomenu (16) Finansijski instrumenti. Za dodatne informacije o načinu utvrđivanja fer vrijednosti finansijskih instrumenata sa značajnim netržišnim ulaznim parametrima, vidi napomenu (72) Fer vrijednost. Iznos po kojem se vode finansijski instrumenti se spominje u napomeni (42) Krediti i potraživanja i napomeni (43) Investicijski vrijednosni papiri.

Odgođena porezna imovina

Odgođena porezna imovina po osnovu prenesenih gubitaka se priznaje samo ukoliko postoji velika vjerovatnoća da će buduća oporeziva dobit biti dovoljna da se ista iskoristi. Procjene se baziraju na relevantnim petogodišnjim poreznim planovima. Za dodatne informacije o prenesenim poreznim gubicima vidi Napomenu (39) Porez na dobit.

Rezervisanja

Rezervisanja su također zasnovana na prosudbi. Potrebno je donijeti odluku o tome u kojoj mjeri Banka ima obavezu proisteklu iz prošlog događaja i kolika je vjerovatnoća da će ispunjenje te obaveze zahtijevati odliv ekonomski korisnih resursa. Pored toga, potrebno je procijeniti i iznos i datum budućih novčanih tokova. Izračun potencijalnih gubitaka, vezanih za pravne rizike, uzima u obzir moguće scenarije rješenja parnice i njihovu vjerovatnost, na bazi historijskih podataka o prethodnim presudama i procjeni neovisnih advokata/advokatskih društava angažovanih za pravne sporove i od strane pravnika Banke. U određenim slučajevima, zbog nedovoljno dostupnih historijskih podataka i značajne neizvjesnosti u pogledu smjera presuda suda kao i tržišnih uslova, usvojena metodologija i pretpostavke mogu biti predmet ažuriranja u narednim izvještajnim razdobljima. Detaljnije informacije o rezervisanjima su date u napomeni (51).

Ugovori o najmu

Primjena MSFI 16 zahtijeva od Banke da donese prosudbe koje utiču na vrednovanje obaveza po osnovu najma i imovine s pravom korištenja. Trajanje najma određeno od strane Banke se sastoji od neotkazivih perioda po ugovorima o najmu, perioda obuhvaćenih opcijom produženja najma u slučaju da je izvjesno da će Banka iskoristiti tu opciju, te perioda obuhvaćenih opcijom raskida najma ako je izvjesno da Banka neće iskoristiti tu opciju. Banka naknadno analizira trajanje najmova ukoliko je izvjesno da će iskoristiti ove opcije u slučaju da nastupi značajan događaj ili dođe do značajne promjene okolnosti pod njenom kontrolom.

Za ugovore o najmu na neodređeno vrijeme Banka vrši procjenu trajanja ugovora na osnovu modela za planiranje.

Sadašnja vrijednost plaćanja za najam se utvrđuje po inkrementalnoj stopi zaduženja (diskontna stopa), koja predstavlja stopu bez rizika prilagođenu za stopu rizika zemlje kako bi se mogla koristiti u zemlji i u valuti ugovora o najmu, uz dodatak za srednjoročno-dugoročne kreditne aranžmane. Krivulja osiguranih kamatnih stopa Banke pokazuje omjer kredita i vrijednosti od 60%. Diskontne stope se generalno utvrđuju po principu cijene po tržišnim uslovima.

Za dodatne informacije o ugovorima o najmu vidi Napomenu (9) Najmovi.

(6) Računovodstvene teme pod uticajem Covid-19

Početkom marta, Svjetska zdravstvena organizacija proglašila je pojavu Covid-19 globalnom pandemijom koja ima snažan utjecaj na svjetsku trgovinu, što dovodi do naglih šokova u ponudi i potražnji i nestabilnosti tržišta. Bosna i Hercegovina je poduzela niz mjera usmjerenih na rješavanje ekonomskih posljedica izbijanja epidemije na pojedince, domaćinstva i preduzeća. Takve mjere uključuju javni moratorij na otplatu kredita, što dovodi do odgoda plaćanja između tri do dvanaest mjeseci.

I javni moratoriji i dobrovoljno odobrene odgode plaćanja mijenjaju ugovorne novčane tokove povezane finansijske imovine i stoga se tretiraju kao ugovorne modifikacije u smislu MSFI-ja 9. Računovodstvene politike o ugovornim modifikacijama finansijske imovine primjenjuju se u skladu s tim. Relevantni dio nalazi se u nastavku.

Za finansijski instrument koji se ne mjeri po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i koji je predmet ugovornih modifikacija koje ne rezultiraju prestankom priznavanja, bruto knjigovodstvena vrijednost imovine uskladjuje se s priznavanjem dobitaka ili gubitka iz promjene u izvještaju o dobiti i gubitku. Dobitak ili gubitak modifikacije jednak je razlici između bruto knjigovodstvene vrijednosti prije modifikacije i sadašnje vrijednosti novčanih tokova na osnovu modificiranih uslova diskontiranih originalnom efektivnom kamatnom stopom. U izvještaju o dobiti i gubitku, dobitak ili gubitak modifikacije prikazani su u redu „Ostali rezultat“. Ugovorne modifikacije dovele bi do prestanka priznavanja originalne finansijske imovine i početnog priznavanja modificirane finansijske imovine kao novog finansijskog instrumenta samo ako se izmijenjeni uslovi bitno razlikuju od originalnih uslova.

Na osnovu skupa kriterija koje je Addiko Grupa razvila kako bi procijenila je li modifikacija značajna ili ne, opisanih u Napomeni „16.3. Prestanak priznavanja i modifikacija ugovora“, provedena je analiza da javni moratoriji i odgode plaćanja primjenjeni u 2020. godina u Banci nisu doveli do prestanka priznavanja.

(7) Preračunavanje stranih valuta

Poslovni događaji koji nisu iskazani u konvertibilnim markama početno se knjiže preračunavanjem po važećem kursu na datum transakcije. Monetarna imovina i obaveze iskazani u stranim valutama ponovno se preračunavaju na dan bilansa primjenom kursa važećeg na taj datum.

Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po fer vrijednosti preračunavaju se primjenom valutnog kursa važećeg na datum procjene fer vrijednosti. Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po historijskom trošku se ne preračunavaju ponovno na dan bilansa. Dobici i gubici nastali preračunavanjem uključuju se u izvještaju o dobiti i gubitku perioda.

Banka vrednuje svoju imovinu i obaveze prema srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine koji je važeći na dan izvještaja o finansijskom položaju. Kursevi Centralne banke Bosne i Hercegovine za najznačajnije valute koje je Banka primjenjivala u izradi bilansa na izvještajne datume su kako slijedi:

31. decembar 2020.	1 EUR = 1,95583 KM	1 USD = 1,592566 KM
31. decembar 2019.	1 EUR = 1,95583 KM	1 USD = 1,747994 KM

(8) Prihodi iz ugovora s kupcima

Po temeljnog principu modela **MSFI 15** Prihodi iz ugovora s kupcima, Banka priznaje prihod po ispunjenju ugovorne obaveze, odnosno po primopredaji kontrole nad robama i uslugama. Na taj način, prihod se priznaje u iznosu koji očekivano pripada subjektu u vidu naknade. MSFI 15 se ne primjenjuje na najmove iz djelokruga MSFI 16, ugovore o osiguranju iz djelokruga MSFI 4, finansijske instrumente i druga ugovorna prava i obaveze iz djelokruga MSFI 9 Finansijski instrumenti, MSFI 10 Konsolidovani finansijski izvještaji, MSFI 11 Zajednički aranžmani, MRS 27 Odvojeni finansijski izvještaji i MRS 28 Ulaganja u pridružene subjekte i zajedničke poduhvate, te na nemonetarne razmjene između subjekata koji obavljaju istu djelatnost a za potrebe prodaje kupcima ili potencijalnim kupcima.

Shodno tome, prihodi od kamata i dividendi ne ulaze u djelokrug standarda za priznavanje prihoda. Prihodi Banke potiču prvenstveno od finansijskih instrumenata koji su izuzeti od primjene MSFI 15.

Prihodi od ugovora s kupcima potiču od prijenosa usluga tokom vremena i u određenom trenutku u poslovnim segmentima što je u skladu sa informacijama o prihodima koje se objavljuju za svaki izvještajni segment prema MSFI 8 Poslovni segmenti.

(9) Najmovi

9.1. Najmovi kod kojih je Banka najmoprimec

Banka vrši provjeru da li se ugovor odnosi na ili sadrži elemente najma. Najmom se smatra ugovor ili dio ugovora kojim se stiče pravo korištenja neke imovine na određeni vremenski period u zamjenu za određenu naknadu. Za vršenje ove procjene potrebno je odrediti da li ugovor sadrži konkretnu imovinu, da li Banka suštinski stiče sve ekonomski koristi od korištenja te imovine tokom perioda korištenja, te da li Banka ima pravo da kontroliše način korištenja te imovine.

Imovina s pravom korištenja se prvobitno vrednuje po cijeni koštanja, odnosno početnom iznosu obaveze po osnovu najma ustanjenom za sve rate najma plaćene prije početnog datuma, uvećanom za sve direktnе troškove i procijenjene troškove demontaže, uklanjanja ili vraćanja predmeta najma u prvobitno stanje i ustanjenom za sve primljene poticaje za taj najam. Pravo korištenja imovine se zatim linearno amortizuje na period najma ili korisni vijek predmetne imovine, koji god je kraći. Banka također procjenjuje pravo korištenja imovine u pogledu umanjenja vrijednosti, u slučaju prisustva relevantnih indikatora.

Obaveza po osnovu najma se prvobitno vrednuje po sadašnjoj vrijednosti plaćanja za najam plativih u periodu najma diskontovanih po kamatnoj stopi sadržanoj u najmu ili, ukoliko se ta stopa ne može jednostavno utvrditi, po Bančinoj inkrementalnoj kamatnoj stopi zaduženja. Time se sve obaveze po osnovu najma prikazuju u izveštaju o finansijskom položaju po principu "prava korištenja". Jedini izuzetak čine najmovi na period od 12 mjeseci ili kraće, kao i najmovi gdje predmetna imovina ima nisku nabavnu vrijednost, pošto Odbor za međunarodne računovodstvene standarde smatra da je najam male vrijednosti ako se radi o 5.000 USD ili manje. U takvim slučajevima ugovori o najmu se prikazuju van izveštaja o finansijskom položaju, a troškovi najma se knjiže linearно tokom preostalog perioda najma.

MSFI 16 dopušta najmoprincu da ne razdvaja dijelove koji nisu unajmljeni, već umjesto toga obračunava sve dijelove najma i pripadajuće nenajmljive dijelove kao jedan ugovor. Banka nije iskoristila ovu praktičnu mogućnost.

Plaćanje najma obično uključuje fiksna plaćanja umanjene za poticaje najma i variabilna plaćanja koja zavise od indeksa ili stope. Opcije produženja, raskida i opcije kupovine se također razmatraju, vidi Napomenu (5) Korištenje procjena i pretpostavki/materijalnih neizvjesnosti u vezi s procjenama, a također moraju biti uključeni i iznosi za koje se očekuje da će biti plativi pod garancijom preostale vrijednosti u mjerenu obaveza zakupa.

Priznavanje prava korištenja na strani imovine u izveštaju o finansijskom položaju i odgovarajućih obaveza najma na strani obaveza utiče na povećanje ukupne aktive i ukupne pasive. Budući da se samo obaveze povećavaju na strani pasive, a sve ostale stavke ostaju iste, omjer kapitala se smanjuje. Također, priznavanje utiče na izveštaj o dobiti i gubitku. Ukupan iznos troškova plaćenih tokom trajanja najma ostaje isti, ali vremenska raspodjela ukupnog troška i raspodjela na različite dijelove izveštaja o dobiti i gubitku se mijenja. Prema MSFI 16, troškovi se trebaju podijeliti na troškove kamata i deprecijacije. Kako se troškovi kamata izračunavaju na osnovu efektivne kamatne stope smanjuju se tokom trajanja najma, ali se deprecijacija provodi linearnom metodom, što rezultira degresivnim razvojem troškova sa prebacivanjem troškova u ranija razdoblja. Troškovi kamata iskazuju se u okviru neto prihoda od kamata. Uz to, budući da je godišnja deprecijacija imovine prava korištenja prema MSFI 16 niža od stope zakupa, a sve ostale stavke ostaju iste, operativni troškovi se smanjuju.

Nakon početnog mjerjenja, obaveza zakupa sa smanjuje izvršena plaćanja i povećava za kamate. Ponovo se mjeri tako da odražava bilo kakvu procjenu ili izmjenu ili ako postoje promjene u nepromjenjivim fiksnim plaćanjima. Kada se obaveza zakupa ponovo izmjeri, odgovarajuća usklađivanja odražavaju se u pravu korištenja sredstva ili u računu dobiti i gubitka ako je pravo korištenja sredstva već svedeno na nulu.

Poticaji za najam priznaju se kao dio mjerjenja imovine prava korištenja i obaveze zakupa. U izveštaju o novčanim tokovima, plaćanje kamata i obaveza po najmu prikazani su u novčanim tokovima iz poslovne aktivnosti.

9.2. Najmovi kod kojih je Banka najmodavac

Računovodstvo najmodavca ovisi o tome koja strana snosi sve koristi i rizike koji proizilaze iz imovine koja je predmet najma.

Za klasifikaciju i priznavanje najma kod najmodavca (finansijski ili operativni najam), ekonomski učinak ugovora o najmu prevladava nad pravnim vlasništvom predmeta najma.

Banka primjenjuje MSFI 9 zahtjeve za prestanak priznavanja i umanjenje vrijednosti na neto ulaganja u najam.

U okviru operativnog najma, najmodavac prikazuje iznajmljenu imovinu po trošku nabavke umanjenom za planiranu deprecijaciju tokom korisnog vijeka upotrebe sredstva i umanjenom za gubitak od umanjenja vrijednosti.

9.3. Prezentacija u finansijskim izvještajima

Banka kao najmoprimac, pravo korištenja imovine prikazuje u stavci "Nekretnine, postrojenja i oprema" u materijalnoj imovini u izvještaju o finansijskom položaju. Obaveze po zakupu prikazuju se u stavci "Ostale finansijske obvezne" u izvještaju o finansijskom izvještaju. Obračun deprecijacije prava korištenja imovine predstavljena je u stavci "Deprecijacija i amortizacija" u izvještaju o dobiti i gubitku. Troškovi kamata na obveze po zakupu prikazani su u stavci "Troškovi kamata" u izvještaju o dobiti i gubitku.

Banka kao najmodavac po operativnim najmom, s izuzetkom nekretnina, imovinu u najmu prikazuje u okviru stavke „Nekretnine, postrojenja i oprema“ u materijalnoj imovini. Tekuće naplate najma, dobici i gubici od otuđenja, kao i umanjenje vrijednosti, ako postoje, iskazuju se u stavci „Ostali operativni prihodi“ ili „Ostali operativni rashodi“, obračunata deprecijacija u okviru „Deprecijacija i amortizacija“ te umanjenja u okviru „Ostali rezultat“. Nekretnine pod operativnim najmom iskazuju se u izvještaju o finansijskom položaju pod stakom „Investicijske nekretnine“, materijalna imovina. Tekuće isplate najma, dobici i gubici od otuđenja, direktni operativni troškovi i obračunata deprecijacija iskazuju se u stavci „Ostali operativni prihodi“ ili „Ostali operativni rashodi“, a umanjenje u okviru „Ostali rezultati“.

Što se tiče prezentacije u Izvještaju o novčanom toku, najmoprimci moraju predstaviti kratkoročna plaćanja najma, otplate najma imovine male vrijednosti i promjenjive isplate najma koji nisu uključeni u mjerjenje obaveze najma, kao dio operativnih aktivnosti. Novac plaćen za kamatni dio obaveze najma mora biti predstavljen ili kao operativna aktivnost ili kao finansijska aktivnost. Banka je odlučila da kao dio operativnih aktivnosti uključi plaćanja po osnovu kamatnog dijela obaveze najma.

(10) Dobit po dionici

Banka prikazuje osnovni i razrijeđeni dobitak po dionici (eng. EPS) za svoje redovne dionice, u skladu sa MRS 33 Dobitak po dionici. Osnovni dobitak po dionici se izračunava dijeljenjem dobiti ili gubitka pripisivog redovnim dioničarima Banke sa ponderisanim prosječnim brojem dionica u datom periodu. Razrijeđeni dobitak po dionici se utvrđuje usklađivanjem dobiti ili gubitka pripisivog redovnim dioničarima sa svim drugim promjenama prihoda ili rashoda koji bi mogli proizći iz konverzije razrjedivih potencijalnih redovnih dionica i povećanja ponderisanog prosječnog broja redovnih dionica na osnovu ponderisanog prosječnog broja dodatnih redovnih dionica koje bi mogle biti uz pretpostavku konverzije svih razrjedivih potencijalnih redovnih dionica.

(11) Neto prihod od kamata

Za sve finansijske instrumente mjerene po amortizovanom trošku kao i za kamatonosnu finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit i finansijsku imovinu koja se ne drži radi trgovanja mjerenu po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, prihodi od kamata i rashodi od kamata se knjiže po efektivnoj kamatnoj stopi.

Amortizovani trošak je iznos vrijednosti finansijske imovine ili finansijske obaveze izmјeren pri prvom priznavanju, umanjen za otplate glavnice, umanjen ili uvećan za kumulativni iznos amortizacije po metodi efektivne kamatne stope za bilo koju razliku između tog prvobitnog iznosa i iznosa po dospijeću. Za finansijsku imovinu, taj iznos se usklađuje sa eventualnim rezervisanjima za gubitke. Bruto knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine je amortizovani trošak finansijske imovine prije usklađivanja sa eventualnim rezervisanjima za gubitke. Za kupljenu ili stvorenu finansijsku imovinu koja je umanjena za kreditne gubitke, efektivna kamatna stopa usklađena sa kreditnim gubicima se utvrđuje diskontovanjem budućih novčanih tokova, uključujući i kreditne gubitke, na amortizovani trošak dužničkog instrumenta prema prvom priznavanju.

Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskonтуje procijenjena buduća novčana plaćanja ili primitke kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je to moguće, kraći period, na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine, osim kupljene i stvorene finansijske imovine umanjene za kreditne gubitke ili amortizovanog troška finansijske obaveze.

Kalkulacija obuhvata transakcijske troškove i naknade i plaćene ili primljene poene koji čine sastavni dio efektivne kamatne stope (osim finansijskih instrumenata mjerjenih po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak) i premije i diskonte. Očekivani kreditni gubici se ne uzimaju u obzir.

Za finansijsku imovinu koja naknadno pretrpi kreditne gubitke, prihod od kamata se priznaje primjenom efektivne kamatne stope na amortizovani trošak finansijske imovine. Ukoliko se u narednim periodima stanje kreditnog rizika finansijskog instrumenta umanjenog za kreditne gubitke poboljša tako da finansijsko sredstvo više nije predmet kreditnog gubitka, prihod od kamata se priznaje primjenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine (s izuzetkom kupljene ili stvorene finansijske imovine umanjene za kreditne gubitke gdje se izračun prihoda od kamata ne vraća na bruto osnovu čak i ukoliko se kreditni rizik imovine popravi).

Prihod od kamata za imovinu koja se drži za trgovanje i kamatne komponente derivata se prikazuju pod "neto prihod od kamata". Promjene čiste fer vrijednosti nastale trgovanjem imovinom i obavezama se prikazuju pod "neto rezultat od finansijskih instrumenata".

Negativne kamate od finansijske imovine i finansijskih obaveza se prikazuju pod "neto prihod od kamata".

Prihod od dividendi se priznaje u trenutku zakonitog nastanka prava na isplatu.

(12) Neto prihod od naknada i provizija

Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija (osim onih koji čine sastavni dio efektivne kamatne stope za finansijsku imovinu ili finansijsku obavezu su uključene efektivnu kamatnu stopu) se tretiraju u skladu sa MSFI 15 Prihodi iz ugovora s kupcima i prikazuju se pod "neto prihod od naknada i provizija".

Prema MSFI 15, prihod se priznaje kada Banka izvrši preuzetu obavezu i kupcu isporuči obećanu uslugu. Mora postojati vjerovatnoća da će Banka iz toga imati ekonomsku korist i iznos se može pouzdano utvrditi, bez obzira na to kada se vrši plaćanje. Prihod se mjeri po fer vrijednosti naknade koja je primljena ili će se potraživati, uzimajući u obzir ugovorom definisane uslove plaćanja ali ne i poreze i druge dadžbine.

Naknade zarađene pružanjem usluga u nekom vremenskom periodu se obračunavaju tokom tog perioda. Te naknade obuhvataju troškove pozajmica koji ne ulaze u efektivnu kamatnu stopu tog finansijskog instrumenta, troškove garancija, prihod od provizija po osnovu upravljanja imovinom, čuvanja i druge upravne i savjetodavne naknade, kao i naknade za posredovanje u osiguranju i valutne transakcije. Nasuprot tome, prihod od naknada za transakcijske usluge trećim osobama, kao što je npr. uredovanje pri kupovini dionica ili drugih vrijednosnica ili kupoprodaja poslova, se priznaje po okončanju predmetne transakcije.

Ostali rashodi po osnovu naknada i provizija se najvećim dijelom odnose na naknade za transakcije i usluge koje se priznaju kao rashod po primitku svake usluge.

(13) Neto rezultat od finansijskih instrumenata

Neto rezultat od finansijskih instrumenata koji se drže za trgovanje obuhvata sve dobitke i gubitke iz promjena u fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza koje se drže za trgovanje, ostvarene dobiti i gubitaka po osnovu prestanka priznavanja, rezultate trgovanja vrijednosnicama i derivatima, neučinkovite dijelove prikazane u fer vrijednosti i transakcijama u svrhu zaštite novčanih tokova od rizika, te dobitaka iz konverziji valuta i gubitaka od monetarne imovine i obaveza. Banka je odabrala da prikaže kretanje čiste fer vrijednosti imovine i obaveza koje drži za trgovanje u prihodima iz trgovanja, bez povezanih kamatnih prihoda, rashoda i dividendi, koje su prikazane u "neto prihod od kamata".

Neto rezultat od finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit i finansijske obaveze po amortizovanom trošku uključuje svu dobit i gubitke po osnovu prestanka priznavanja. U komparativnom periodu, dobit i gubitak od prestanka priznavanja i umanjenja vrijednosti finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju koji se drže do dospijeća je prikazana pod "neto rezultat od finansijskih instrumenata".

(14) Ostali prihodi iz redovnog poslovanja i ostali rashodi iz redovnog poslovanja

Ostali prihodi iz redovnog poslovanja i ostali rashodi iz redovnog poslovanja odražavaju sve druge prihode i rashode koji se ne mogu direktno pripisati redovnom poslovanju, npr. dobit i gubitak iz prodaje nekretnina, otpuštanje i dodjela pravnih predmeta i prihod iz upotrebe imovine koja je predmet najma. Pored toga, obuhvata rashode za ostale poreze i određene regulatorne naknade (bankarske naknade, naknade Agenciji za osiguranje depozita).

(15) Ostali rezultat

Ostali rezultat uključuje gubitke od umanjenja vrijednosti i poništenje umanjenja vrijednosti nefinansijske imovine i dugotrajne imovine namijenjene prodaji. Pored toga, sadrži promjene u rezervisanjima za sudske sporove. Nadalje, dobici i gubici modifikacije prikazani su u ovoj poziciji.

(16) Finansijski instrumenti

Prikazivanje stavki u izvještaju o finansijskom položaju samo po sebi odražava prirodu finansijskih instrumenata. Iz tog razloga, definisane su klase prema stawkama u izvještaju o finansijskom položaju koje sadrže finansijske instrumente, u skladu sa **MSFI 9 Finansijski instrumenti**.

Finansijski instrument je svaki ugovor iz kojeg proističe finansijska imovina jedne ugovorne strane i finansijska obaveza ili vlasnički instrument druge ugovorne strane.

16.1. Klasifikacija i mjerjenje

Poslovni modeli

Sva finansijska imovina mora biti dodijeljena jednom od dole opisanih poslovnih modela. Pri prvom mjerenu finansijske imovine se pojedinačno određuje da li se radi isključivo o plaćanju glavnice i kamata (eng. SPPI), ukoliko imovina pripada jednoj od sljedećih kategorija:

- *Držanje radi naplate*: finansijska imovina se drži u cilju naplate ugovorenih novčanih tokova.
- *Držanje radi naplate i prodaje*: finansijska imovina se drži u cilju naplate ugovorenih novčanih tokova i prodaje finansijske imovine.
- *Ostalo*: finansijska imovina se drži za trgovanje ili ne zadovoljava uslove za gornje kategorije, nije identifikovana u Banci.

U rijetkim slučajevima kada subjekt promijeni poslovni model koji koristi za upravljanje određenom finansijskom imovinom, neophodno je izvršiti reklasifikaciju kompletne finansijske imovine obuhvaćene tom promjenom. Ova vrsta naknadnih promjena ne zahtijeva reklasifikaciju niti korekciju ranijih perioda. Smatra se da prodaja zbog povećanja kreditnog rizika, prodaja blizu dospijeća i rijetke prodaje izazvane događajima koji se ne ponavljaju nisu u suprotnosti sa modelom "držanja radi naplate".

Karakteristike ugovorenih novčanih tokova

Za procjenu da li su ugovorni novčani tokovi isključivo plaćanja glavnice i kamate, "glavnica" se definiše kao fer vrijednost finansijske imovine od početnog priznanja. "Kamata" se definiše kao naknada za vremensku vrijednost novca, za kreditni rizik povezan sa iznosom glavnice koji je neizmiren tokom određenog vremenskog perioda, kao i za ostale osnovne rizike i troškove kreditnog posla (npr. rizik likvidnosti i administrativni troškovi), kao i profitna marža.

Prilikom procjene da li su ugovoreni novčani tokovi isključivo plaćanja glavnice i kamata (SPPI), Banka razmatra ugovorene uslove instrumenta i analizira postojeći portfolio na osnovu kontrolne liste za kriterije isključivog plaćanja glavnice i kamata.

Ovo uključuje procjenu da li finansijska imovina sadrži ugovoren i rok koji bi mogao promijeniti vremenski period ili iznos ugovorenih novčanih tokova poput onih da ne ispunjava ovaj uslov, s obzirom na sljedeće: potencijalne događaje koji bi promijenili iznos ili vremenski okvir novčanih tokova, uslovi prijevremenog plaćanja i produženja roka, uslovi koji ograničavaju potraživanje Banke na novčane tokove od određene imovine i mogućnosti koje mijenjaju naknadu za vremensku vrijednost novca.

Značajna područja koja su predmet prosudbe su jednostrane izmjene marže i kamatnih stopa, odredbe o prijevremenom plaćanju, druge karakteristike koje se odnose na uslovno plaćanje, finansiranje projekata i testiranje po referentnim vrijednostima za kredite sa neusklađenim kamatama.

SPPI usklađenos se procjenjuje na sljedeći način:

- Procjenom jednostranih izmjena marže i kamatnih stopa je zaključeno da prenošenje troškova osnovnog ugovora o pozajmici, odredbe čiji je cilj očuvanje stabilnosti profitne marže i promjene kamatne stope odražavaju pogoršanje kreditnog rejtinga, ali ne ugrožavaju SPPI.
- Odredbe o prijevremenom plaćanju nisu od kritičnog značaja ukoliko iznos prijevremenog plaćanja odražava neizmireni iznos glavnice, kamate i naknada vezan za raniju otplatu. Naknada za prijevremeno plaćanje mora biti manja od iznosa gubitka kamatne marže i gubitka kamate.
- Druge karakteristike koje se odnose na uslovno plaćanje su obično sporedne poslovne odredbe. Kazna predstavlja povećane troškove praćenja rizika ili nadoknadu propuštene dobiti povezane s određenim događajem.
- Finansiranje projekata se analizira u slučaju pozivanja na izvršenje određenog poslovnog projekta. Ukoliko to nije slučaj i ukoliko dužnik raspolaže dovoljnim kapitalom da može apsorbovati gubitke i time ne ugrožava svoju sposobnost redovne otplate kredita, smatra se da je prošao SPPI test.
- Pozajmice sa promjenjivom kamatnom stopom mogu imati karakteristike neusklađenih kamata (datum utvrđivanja kamate pada prije početka perioda, referentna stopa se ne podudara sa intervalom utvrđivanja kamate, i sl.). Da bi se procijenilo da li je vremenska vrijednost monetarne komponente kamate značajno izmijenjena (da li bi neusklađenos kamata mogla rezultirati ugovorno nediskontovanim novčanim tokovima koji se značajno razlikuju od referentnih uslova), obavezno se vrši testiranje po referentnim vrijednostima.

Prilikom vršenja ovog testa, prvo priznavanje, ugovoreni nediskontovani novčani tokovi finansijskog instrumenta se porede sa referentnim novčanim tokom, odnosno ugovorenim nediskontovanim novčanim tokovima koji bi nastali da nije došlo do izmjene vremenske vrijednosti monetarne komponente. Efekti izmjene vremenske vrijednosti monetarne komponente se razmatraju u svakom izvještajnom periodu, kao i kumulativno tokom vijeka trajanja finansijskog instrumenta. Test referentnih vrijednosti je zasnovan na spektru realnih scenarija. Odgovarajući referentni finansijski instrument je instrument sa istim kvalitetom kredita i uslovima ugovora, osim izmjene, bez obzira da li se odnosi na stvarno postojeći ili hipotetičku imovinu. Ukoliko subjekt zaključi da bi se ugovoreni (nediskontovani) novčani tokovi mogli značajno razlikovati (prag je 10%) od (nediskontovanih) referentnih novčanih tokova (periodično ili kumulativno), finansijska imovina ne zadovoljava zahtjeve iz tačaka 4.1.2(b) i 4.1.2A(b) MSFI 9 i stoga se ne može mjeriti po amortizovanom trošku ili kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI).

Tokom 2020. i 2019. godine nije bilo finansijskih instrumenata sa karakteristikama koje upućuju na neusklađenos kamata, što bi vodilo u mjerjenje po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak. Značajan obim finansijskih instrumenata sa kritičnim karakteristikama se ne očekuje zato što interna politika za nove proizvode eliminiše karakteristike koje potencijalno ne bi zadovoljile ovaj uslov.

Klasifikacija i mjerjenje finansijske imovine i finansijskih obaveza

Na osnovu poslovnog modela subjekta i karakteristika ugovornih novčanih tokova, Banka klasificuje finansijsku imovinu u sljedeće kategorije:

- Finansijska imovina se mjeri po amortizovanom trošku samo ako je cilj poslovnog modela subjekta da drži finansijsku imovinu, a ugovoreni novčani tokovi su isključivo plaćanja glavnice i kamate na neplaćenu glavnicu ("SPPI kriterij").
- Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (eng. FVTOCI), ako se imovina drži u poslovnom modelu u kojem se imovina drži i da bi se naplatili ugovoreni novčani tokovi i da bi se imovina prodala, a ugovoreni novčani tokovi su isključivo plaćanja glavnice i kamate na neplaćenu glavnicu (jednostavna karakteristika zajma).
- Finansijska imovina koja ne ispunjava ove kriterije se mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (eng. FVTPL). Pored toga, ugrađeni derivati više neće biti odvojeni od osnovnih ugovora o finansijskoj imovini. Finansijski instrument se procjenjuje u cijelini i mjeri se po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Finansijska imovina i finansijske obaveze se priznaju kada Banka postane ugovorna strana u ugovoru vezanom za finansijski instrument. Finansijski instrumenti se prvo bitno mijere po fer vrijednosti sa uključenim transakcijskim troškovima (osim finansijskih instrumenata koji se mijere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, za koje se transakcijski troškovi priznaju direktno u izvještaju o dobiti i gubitku). Uobičajene (spot) kupnje i prodaje finansijske imovine priznaju se na datum trgovanja.

Finansijska imovina sa značajkama prijevremene otplate koja dopušta ili zahtijeva od stranke u ugovoru da plati ili dobije razumno naknadu za prijevremeni raskid ugovora - što dovodi do situacije da iz perspektive vlasnika imovine može postojati takozvana negativna naknada (iznos prijevremene otplate mogao bi biti manji od neisplaćene glavnice i kamata) - može se mjeriti po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, umjesto po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Da bi se kvalificiralo za mjerjenje po amortizovanom trošku, sredstvo se mora držati u okviru poslovnog modela „držanje radi naplate“.

Pri početnom priznavanju, finansijska imovina se klasificuje u jednu od niže navedenih kategorija, a osnova ove klasifikacije zavisi od poslovnog modela subjekta i ugovorenih karakteristika novčanih tokova finansijske imovine. Naknadno mjerjenje se vrši u zavisnosti od kategorije.

Finansijska imovina po amortizovanom trošku

Finansijska imovina se klasificuje i naknadno mjeri po amortizovanom trošku, pod uslovom da se finansijska imovina drži po modelu držanja za naplatu i ukoliko se ugovorni novčani tokovi odnose isključivo na plaćanja glavnice i kamate na glavnicu. Finansijska imovina se pri početnom priznavanju mjeri po fer vrijednosti umanjenoj za otplate glavnice, umanjenoj ili uvećanoj za kumulativni iznos amortizacije po metodi efektivne kamatne stope za bilo koju razliku između tog prvo bitnog iznosa i iznosa po dospijeću, uz usklađivanja po osnovu umanjenja vrijednosti. Prihodi od kamata se prikazuju u stavci "prihodi po osnovu kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope". Umanjenje vrijednosti se prikazuje u stavci "rashodi za kreditne gubitke od finansijske imovine". Veći dio finansijske imovine Banke se mjeri po amortizovanom trošku.

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Finansijska imovina se klasificuje i naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit, pod uslovom da se finansijska imovina drži po modelu držanja za naplatu i prodaju i ukoliko se ugovorni novčani tokovi odnose isključivo na plaćanja glavnice i kamate na glavnicu. Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti a sva kretanja se priznaju kroz drugu sveobuhvatnu dobit, a procjena umanjenja vrijednosti se vrši po novom modelu očekivanog kreditnog rizika (eng. ECL model).

Prihodi od kamata se prikazuju u stavci "prihodi po osnovu kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope". Umanjenje vrijednosti se prikazuje u stavci "rashodi za kreditne gubitke od finansijske imovine". Razlika između fer vrijednosti i amortizovanog troška se prikazuje pod "rezerve fer vrijednosti" u konsolidovanom izvještaju o promjenama u kapitalu. Promjene fer vrijednosti dužničkih instrumenata tokom izvještajnog perioda se prikazuju u stavci "rezerva fer vrijednosti - dužnički instrumenti" u izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Dobit i gubici od prestanka priznavanja se prikazuju u stavci "neto rezultat od finansijskih instrumenata".

Za vlasničke instrumente koji se ne drže za trgovanje, subjekti mogu pri početnom priznavanju neopozivo odabrati da klasifikuju instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (eng. FVTOCI). Ovaj izbor se može napraviti za svaku investiciju zasebno. Sve naknadne promjene fer vrijednosti se prikazuju u stavci "rezerva fer vrijednosti - vlasnički instrumenti" u izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, bez preračunavanja u izvještaju o dobiti ili gubitku.

Banka je kao ulaganja koja se mijere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI) odredila manji portfolio vlasničkih instrumenata. Ovaj alternativni način prikazivanja je odabran zbog toga što su te investicije načinjene iz strateških razloga a ne radi sticanja dobiti iz kasnije prodaje, tako da u kratkoročnoj i srednjoročnoj perspektivi nije planirana prodaja ovih investicija.

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak

Finansijskoj imovini koja se drži za trgovanje ili koja ne potpada pod poslovni model držanja za naplatu i držanja za naplatu i prodaju će se dodijeliti drugi poslovni model i ista će se mjeriti po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak. Pored toga, Banka može iskoristiti opciju i odrediti da se određena finansijska imovina mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak. Prihod od kamata i prihod od dividendi se prikazuju u stavci "ostali prihod od kamata". Dobit i gubici od revalorizacije i prestanka priznavanja se prikazuju u stavci "neto rezultat od finansijskih instrumenata". Pored toga, svaki finansijski instrument čiji novčani tokovi nisu isključivo plaćanja glavnice i kamata se obavezno mjeri u ovoj kategoriji, čak i ukoliko se drži po poslovnom modelu držanja za naplatu i prodaju. Finansijska imovina koja se ne drži za trgovanje se sastoji od dvije potkategorije i dodjeljuje se poslovnom modelu "ostalo", a mjeri se po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak.

- **Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak**

Pri početnom priznavanju, Banka može neopozivo odrediti da će određenu finansijsku imovinu, koja bi se inače naknadno mjerila po amortizovanom trošku ili fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, mjeriti po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak, ukoliko će time izbjegći ili značajno umanjiti nedosljednosti prilikom priznavanja i mjerjenja (odnosno "računovodstvenu neusklađenost") do kojih bi inače došlo mjerjenjem imovine i obaveza ili priznavanjem dobitaka ili gubitaka po raznim osnovama. Trenutno u Banci nema takvih slučajeva.

- **Finansijska imovina koja se obavezno mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak**

Finansijska imovina se svrstava u ovu kategoriju ukoliko novčani tokovi nisu isključivo plaćanja glavnice i kamata ili ukoliko se drži po nekom drugom poslovnom modelu osim držanja za trgovanje.

Vlasnički instrumenti koji se drže za trgovanje i vlasnički instrumenti koji se ne drže za trgovanje (a pri početnom priznavanju nisu svrstani u mjerjenje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit) se mjere po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak.

Kada se vrši izmjena ili razmjena finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku, a koja ne rezultira prestankom priznavanja, subjekat priznaje svako usklađivanje amortizovanog troška finansijske obaveze koje proizilazi iz izmjene ili razmjene u dobiti ili gubitku na dan te izmjene ili razmjene.

Izmjene fer vrijednosti obaveza mjernih po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak, a koje proizilaze iz promjene kreditnog rizika date obaveze, priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, a preostali iznos promjene fer vrijednosti se prikazuje u dobiti ili gubitku.

Tokom 2020. i 2019. godine nije bilo promjena u poslovnom modelu Banke.

Banka nije odredila nikakve odnose računovodstva zaštite u tekućoj ili prethodnoj godini.

16.2. Umanjenje vrijednosti

U primjeni "forward-looking" modela očekivanog kreditnog gubitka (eng. ECL), Banka priznaje očekivani kreditni gubitak i ažurira očekivane kreditne gubitke priznate na datum svakog izvještaja kako bi realno prikazala promjenu kreditnog rizika finansijske imovine.

Standardi koji se odnose na umanjenje vrijednosti mjere očekivani kreditni gubitak na osnovu realnih i dokazivih informacija, što uključuje historijske i tekuće informacije i prognoze, te stoga razmatraju buduće kreditne gubitke u različitim scenarijima.

Cjeloživotni očekivani kreditni gubitak je očekivana sadašnja vrijednost gubitaka do kojih će doći ako dužnici u nekom trenutku prije konačnog dospjeća finansijske imovine ne ispunе svoje obaveze, uz istovremeno razmatranje vjerovatnoće tog neispunjerenja i nastanka kreditnog gubitka (gubitak uzrokovani neispunjerenjem obaveza).

Pregled izračuna očekivanog kreditnog gubitka

Banka određuje očekivani kreditni gubitak kao razliku između novčanih tokova koji dospijevaju prema Banci u skladu sa ugovorenim uslovima finansijskog instrumenta i novčanih tokova čiji priliv Banka očekuje. Iako MSFI 9 navodi ovaj cilj, generalno ne propisuje detaljne metode i tehnike za postizanje istog.

Za utvrđivanje novčanih tokova čiji priliv Banka očekuje, Banka koristi pristup zasnovan na zbiru marginalnih gubitaka u kojem se očekivani kreditni gubici računaju kao zbir marginalnih gubitaka nastalih u svakom vremenskom periodu od izvještajnog datuma. Marginalni gubici se izvode iz individualnih parametara koji procjenjuju izloženost i gubitke u slučaju neispunjena obaveza i uslovne vjerovatnoće neispunjena obaveza u svakom periodu (vjerovatnoća neispunjena obaveza u vremenskom periodu X je uslovljena pretpostavkom da izloženost nastavlja da postoji do vremenskog perioda X). Cjeloživotni očekivani kreditni gubitak se zasebno izračunava za svaki scenario uzimajući u obzir trenutne informacije i očekivanja za budućnost. Objedinjavanje konačnog očekivanog kreditnog gubitka se vrši na kraju, ponderisanjem različitih individualnih scenarija. Banka izračunava ukupno tri ishoda: Osnovni slučaj, optimistični slučaj i pesimistični slučaj, s tim da se povremeno simuliraju i nepovoljniji scenariji u cilju boljeg razumijevanja dinamike i potencijalnih rizika portfolija (vidi poglavlje Informacije o budućim događajima).

Predmetni period i parametri korišteni u kalkulaciji očekivanih kreditnih gubitaka zavise od dospijeća transakcije, nivo rizika transakcije prema MSFI 9 i korištenog makro scenarija. U 1. nivou kreditnog rizika se razmatra očekivani kreditni gubitak u periodu do jedne godine, dok se u 2. i 3. nivou kreditnog rizika obavezno priznaje cjeloživotni kreditni gubitak.

Kao što je navedeno u Napomeni (1) Osnova pripreme i izjava o usklađenosti, nova regulatorna odluka propisuje minimalne stope za izračun rezervisanja za kreditne gubitke, tj. ukoliko Banka, u skladu sa svojom internom metodologijom utvrdi veće iznose rezervisanja za kreditne gubitke u odnosu na iznose izračunate primjenom Odluke, primjenit će veće iznose rezervisanja za kreditne gubitke.

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka propisani Odlukom prikazani su u nastavku.

Nivo kreditnog rizika 1

Banka za izloženosti raspoređene u Nivo kreditnog rizika 1 utvrđuje očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima kako slijedi:

- a) za izloženosti sa niskim rizikom iz člana 18. stav (2) ove Odluke - 0,1% izloženosti,
- b) za izloženosti prema centralnim vladama i centralnim bankama izvan Bosne i Hercegovine za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 3 i 4 - 0,1% izloženosti,
- c) za izloženosti prema bankama i drugim subjektima finansijskog sektora za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 1, 2 ili 3 - 0,1% izloženosti,
- d) za ostale izloženosti - 0,5% izloženosti.

Nivo kreditnog rizika 2

Banka za izloženosti raspoređene u Nivo kreditnog rizika 2 utvrđuje očekivane kreditne gubitke minimalno u iznosu od 5% izloženosti.

Nivo kreditnog rizika 3

Banka za izloženosti raspoređene u Nivo kreditnog rizika 3 utvrđuje očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima definisanim u tabeli 1. ili tabeli 2. ispod.

Table 1. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti obezbjeđene prihvatljivim kolateralom:

Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
do 180 dana	15%
181 - 270 dana	25%
271 - 365 dana	40%
366 - 730 dana	60%
731 - 1460 dana	80%
Preko 1460 dana	100%

Table 2. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti koje nisu obezbjeđene prihvatljivim kolateralom:

Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
do 180 dana	15%
181 - 270 dana	45%
271 - 365 dana	75%
366 - 456 dana	85%
Preko 456 dana	100%

Parametri vjerovatnoće neispunjena obaveza (eng. PD) odražavaju vjerovatnoću neispunjena obaveza u određenom vremenskom periodu. Ovi parametri korišteni u izračunu očekivanog kreditnog gubitka se određuju na osnovu modela i metodologije koju je izradila interna služba Banke zadužena za razvoj modela. Generalno, modeli se specifično izrađuju za svaku zemlju i segment gdje god je to moguće i izvodljivo. Na određene dijelove portfolija se primjenjuju modeli na nivou Grupe koji odražavaju dostupnost podataka i karakteristike portfolija. U određenim slučajevima se iz prethodno spomenutih razloga koriste i eksterni podaci dobijeni od rejting agencija. Po pitanju metodologije, odabrani pristup je indirektno modeliranje. To znači da se postojeća Basel III metodologija koristi kao polazna osnova koja se zatim prilagođava kako bi u potpunosti zadovoljila zahtjeve MSFI 9. To prepostavlja isključivanje svih konzervativnih pretpostavki iz modela, uključivanje unaprijed orientisanih "point-in-time" informacija u metodologiju, kao i procjenu vremenske strukture cjeloživotne vjerovatnoće neispunjena obaveza.

Izloženost u slučaju neispunjena obaveza (eng. EAD) predstavlja procijenjenu visinu izloženosti, uključujući otplate glavnice i kamata i očekivanu iskorištenost vanbilansnih obaveza. Izloženost u slučaju neispunjena obaveza predstavlja bruto knjigovodstvenu vrijednost u trenutku neispunjena obaveza, a sadašnja vrijednost novčanih tokova na datum izvještaja se izračunava diskontovanjem po efektivnoj kamatnoj stopi. U slučajevima gdje ugovor ne navodi dospijeće, za određivanje strukture novčanih tokova se koriste kvantitativni i/ili kvalitativni kriteriji (npr. okviri).

Gubitak u slučaju neispunjena obaveza (eng. LGD) predstavlja procijenjenu visinu gubitka u slučaju neispunjena obaveza. Za ovaj parametar se koristi pojednostavljeni pristup. Banka u izračun očekivanih kreditnih gubitaka prema MSFI 9 uključuje stručno utvrđene okvirne vrijednosti gubitka u slučaju neispunjena obaveza. Te vrijednosti se internu u-skladjuju, a vršenjem kvalitativnih i/ili kvantitativnih provjera se osigurava njihovo postavljanje na odgovarajući nivo.

Pored općeg izračuna očekivanih kreditnih gubitaka zasnovanog na internu utvrđenim parametrima/metodologiji rizika, primjenjuje se i pristup na nivou portfolija za određene okolnosti koje se drugačije ne mogu adekvatno razmatrati unutar općeg okvira, a relevantne su za izvještajni datum. Ovi aspekti se odnose ali nisu ograničeni na dostupnost i kvalitet podataka, slabosti modela/parametara, ograničene vremenske serije i/ili vremenska odstupanja u podacima. Definisan je formalizovani pristup kojim će se osigurati dosljedna i pouzdana primjena u okviru sveobuhvatne računske logike.

Značajno povećanje kreditnog rizika

Banka mjeri očekivani kreditni gubitak u tri nivoa koji odražavaju progresivno pogoršavanje kvaliteta kredita. U 1. nivou kreditnog rizika se razmatra očekivani kreditni gubitak u periodu do 12 mjeseci, dok se u 2. i 3. nivou kreditnog rizika priznaje cjeloživotni kreditni gubitak.

Prvi nivo kreditnog rizika počinje da teče po stvaranju finansijskog instrumenta i očekivani kreditni gubitak za prvi 12 mjeseci se priznaje kao trošak uz formiranje rezervisanja za gubitak. Za finansijsku imovinu, prihod od kamata se izračunava na osnovu bruto knjigovodstvene vrijednosti. Ako ne dođe do promjene u kvalitetu kredita, postupak svaki put ostaje isti do dospijeća.

Ako se zaključi da kreditna značajno opada, imovina prelazi u 2. nivo kreditnog rizika prema definisanim nivoima Banke (kako je detaljnije opisano u nastavku). Od tog trenutka se primjenjuje puni, cjeloživotni očekivani kreditni gubitak, što rezultira značajnim povećanjem rezervisanja.

Treći (3.) nivo kreditnog rizika nastupa kada se kreditna u finansijskoj imovini pogorša do tačke nastanka kreditnih gubitaka, odnosno imovina bude umanjena za kreditne gubitke ili postane predmet neispunjena obaveza.

Cjeloživotni očekivani kreditni gubici se i dalje primjenjuju u ovom nivou kreditnog rizika, a prihod od kamata se računa na osnovu neto knjigovodstvene vrijednosti (tj. bruto knjigovodstvena vrijednost usklađena za rezervisanje za gubitak). Poštuje se važeća regulatorna definicija propisana lokalnim propisima:

- Vjerovatno je da dužnik neće u potpunosti platiti svoje kreditne obaveze Banci, bez preduzimanja mjera od strane Banke poput izvršenja obezbjeđenja (ukoliko ga ima); ili
- Dužnik je više od 90 dana u kašnjenju u pogledu ispunjavanja materijalno značajne obaveze prema Banci po osnovu kredita.

Banka koristi definiciju neplaćanja (neispunjena ugovornih obaveza) propisanu Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka Agencije za bankarstvo, s obzirom da ista predstavlja standard koji osigurava dosljedno postupanje svih subjekata u svim procesima upravljanja rizikom. Odluka da li je određena finansijska imovina umanjena za kreditne gubitke se donosi praćenjem temeljnih kriterija definisanih Politikom otkrivanja i oporavka od statusa neispunjena obaveza.

Za potrebe izračuna očekivanih kreditnih gubitaka Banka klasificuje transakcije po različitim nivoima kreditnog rizika na osnovu kvalitativnih i kvantitativnih kriterija. Ti kriteriji se utvrđuju i u samom standardu i internim analizama koje se provode u raznim zemljama i različitim vrstama portfolija. Indikatori za klasifikaciju po nivoima kreditnih rizika su:

Kvalitativni kriteriji:

- dospjelo dugovanje starije od 30 dana: Banka inicira ovaj kriterij čim ugovorna plaćanja kasne više od 30 dana.
- restrukturirane izloženosti: to su izloženosti za koje je Banka preduzela mjere restrukturiranja zbog toga što se dužnik susreo sa finansijskim teškoćama. Mjere restrukturiranja mogu rezultirati time da se predmetne izloženosti klasifikuju kao prihodujuće ili neprihodujuće, što implicira prelaz u 2. ili 3. nivo kreditnog rizika.

Dodatni kvalitativni kriteriji vezani za nadzorne liste i sisteme ranog upozoravanja se odražavaju na vjerovatnoču neispunjena obaveza kroz automatsko pogoršanje ocjene klijenta (koja čini sastavni dio rejting modela i procesa) ili djeluju kao okidač za prelazak u određeni nivo kreditnog rizika, zavisno od portfolija.

Kvantitativni kriteriji se primjenjuju na osnovu vjerovatnoće neispunjena obaveza, odnosno značajnih negativnih promjena u 12-mjesečnoj vjerovatnoći neispunjena obaveza na izvještajni datum u odnosu na prvo priznavanje izloženosti, a značajnost se ocjenjuje prema različitim pragovima vjerovatnoće neispunjena obaveza zavisno od portfolija. Ovi pragovi se redovno analiziraju iz kvalitativne i/ili kvantitativne perspektive kako bi se osiguralo da su kriteriji realni (vidi poglavje "Validacija"). Pored toga, za neke dijelove portfolija se primjenjuje zaduženost kao dopunski kriterij koji odražava promjene izloženosti koje zavise od makroekonomskih okolnosti koje se nisu mogle predvidjeti u trenutku prvog priznavanja i/ili koje se nisu direktno odrazile na parametar vjerovatnoće neispunjena obaveza na izvještajni datum. Zbog ograničenih vremenskih serija dolazi do slučajeva da rejting nije poznat u trenutku stvaranja. U takvim slučajevima se koristi pojednostavljeni pristup zasnovan na historijskoj simulaciji rejtinga (vjerovatnoća neispunjena obaveza u određenom trenutku se koristi kao zamjena za početno priznavanje), dok se dodatni mehanizmi koriste kako bi se uzeli u obzir dodatni efekti koji proizilaze iz te pretpostavke.

Banka je uspostavila pravove za značajno povećanje kreditnog rizika na osnovu procentualnih (relativnih) i apsolutnih promjena u PD-u u odnosu na početno priznavanje.

Sljedeći kvantitativni PD pragovi su postavljeni:

Stanovništvo: 2% apsolutno povećanje i 300% relativno povećanje

Pravna lica: 3% apsolutno povećanje i 300% relativno povećanje

I kvalitativni i kvantitativni faktori koji se koriste za raspoređivanje po nivoima kreditnog rizika se kontinuirano provjeravaju i prate kako bi se osiguralo da su adekvatni i primjenjivi u svakom trenutku (vidi poglavje "Validacija").

Informacije o budućim događajima ("Forward-looking information")

Banka uključuje informacije o budućim događajima u svoju procjenu toga da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika po nekom instrumentu od početnog priznavanja i u svoje mjereno očekivanih kreditnih gubitaka. Banka je identifikovala i dokumentovala ključne pokretače kreditnog rizika za svaki portfolio finansijskih instrumenata koristeći analizu historijskih podataka, procijenila je odnose između makroekonomskih varijabli i kreditnog rizika.

Ovi ključni pokretački korišteni u analizi uključuju, pored drugih važnih faktora i sljedeće važne indikatore: stopu nezaposlenosti, stopu rasta BDP-a, cijene nekretnina, industrijsku proizvodnju. Sve uvrštene varijable se utvrđuju na nivou zemlje i portfolija, ukoliko je to moguće i izvodljivo.

Prognoze ovih ekonomskih pokazatelja se redovno evaluiraju i ažuriraju. Ulazni podaci za ove prognoze se prikupljaju iz unutrašnjih i vanjskih izvora. Provode se opsežne interne provjere i (po potrebi) vrši se usaglašavanje kako bi se osiguralo da prognoze odražavaju stavove Banke o budućim ishodima. To uključuje i različite scenarije za budućnost i vjerovatnoću njihovog ostvarenja. Scenariji obuhvataju prognoze za osnovni scenario, optimistični scenario i pesimistični scenario, te faktor vjerovatnoće (ponder) za svaki od njih. Prognozirani parametri se dosljedno primjenjuju u različitim internim procesima Banke.

Informacije o budućim događajima koje su sadržane u ovom izvještaju temelje se na trenutnim procjenama, prepostavkama i projekcijama Banke, kao i trenutno javno dostupnim informacijama. One ne garantuju buduće performanse i uključuju određene poznate i još uvijek nepoznate rizike i neizvjesnosti temeljene na prepostavkama o budućim događajima koji se možda neće pokazati tačnim. Mnogo faktora može uzrokovati da se trenutni rezultat ili ostvarenja znatno razlikuju od onih koji se mogu iskazati i implicirati takvim izjavama.

Validacija

Metodologija i prepostavke primijenjene u izračunu očekivanog kreditnog gubitka su ugrađene u interni proces validacije. To znači da su modeli/metodologije predmet kontinuiranog procesa provjere kvaliteta i unapređivanja. Validacioni standardi koji su u primjeni se unaprijed formalno propisuju kako bi se osigurala dosljedna evaluacija u svakom trenutku. Validacija se generalno provodi na godišnjoj osnovi.

Banka pravi razliku između početne i tekuće validacije.

- Početna validacija se vrši nakon izrade novog modela, većih izmjena postojeće metodologije i/ili značajnih promjena vrijednosti.
- Tekuće validacije predstavljaju redovnu reviziju postojeće metodologije (u slučaju da početna validacija nije provedena).

Pored procesa koji se provodi na godišnjem nivou vrši se i mjesечно praćenje kako bi se pravovremeno identifikovao razvoj portfolija i modela i odgovorilo na već prijavljene nalaze.

Validaciju vrši nezavisna unutrašnja jedinica koja podnosi izvještaj lokalnoj upravi i višoj upravi Grupe.

Otpisi

Ukoliko Banka ne može realno očekivati povrat, pristupa se otpisu. Otpis je događaj prestanka priznavanja (u cjelini ili parcijalno) koji je tipično pokrenut ustupcima datim dužnicima koji se nalaze u ozbiljnim finansijskim poteškoćama i/ili odlukom Banke da više nije realno očekivati naplatu predmetnog iznosa.

Računovodstveni otpis je prenos bilansne izloženosti u vanbilansnu imovinu, pri čemu Banka zadržava pravo na dalje preduzimanje mjera za nalatu potraživanja od dužnika.

Ukoliko u toku procesa opravka dužnika, Banka prepozna da finansijska aktiva mjerena po amortizovanom trošku neće moći biti otplaćivana, djelimično ili u potpunosti, i uslovi za prestanak prepoznavanja imovine prema MSFI pravilima za prestanak prepoznavanja budu ispunjeni, rezervisat će se 100% individualnih rezervacija na vrijednost finansijske imovine i nakon računovodstvenog otpisa prestati prepoznavati imovinu u izvještaju o finansijskom položaju.

Banka treba izvršiti računovodstveni otpis bilansne izloženosti dvije godine nakon što je knjigovodstveno evedintirala očekivane kreditne gubitke u visini 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti te izloženosti i istu proglašila u potpunosti dospjelom.

Nakon zadovoljavanja prethodno navedenih uslova, potrebno je sve vrste bilansnog potraživanja (glavnica, kamata, naknada) koje se otpisuju interno otpisati i evidentirati u vanbilansnoj evidenciji. Računovodstvena otpisana potraživanja treba da dobiju posebne vrste salda (asset type) za svaku od vrste potraživanja: glavnica, kamata redovna i zatezna, naknada.

16.3. Prestanak priznavanja i modifikacije ugovora

Prestanak priznavanja finansijske imovine se vrši kada:

- ugovorna prava na primitak novčanih tokova od imovine isteknu; ili
- Banka prenese svoja prava na primitak novčanih tokova od imovine ili preuzme obavezu da plati primljene novčane tokove u punom iznosu bez materijalnog kašnjenja trećoj osobi u okviru "pass-through" aranžmana; ili
- ako je: (i) Banka prenijela suštinski sve rizike i nagrade povezane sa vlasništvom nad imovinom, ili (ii) nije ni prenijela niti zadržala suštinski sve rizike i nagrade povezane sa vlasništvom nad imovinom, ali je prenijela pravo kontrole nad imovinom.

Izmjene ugovora koje nastaju kao rezultat pregovora sa dužnikom mogu dovesti do dvije vrste modifikacija inicijalno ugovorenih novčanih tokova.

Značajne modifikacije koje dovode do prestanka priznavanja finansijske imovine

Ako se ugovorni novčani tokovi finansijske imovine suštinski ponovo dogovaraju ili mijenjaju, to će rezultirati prestankom priznavanja (zbog isteka ugovornih prava na novčane tokove) te finansijske imovine. Priznaje se nova finansijska imovina sa modifikovanim uslovima, a razlika između amortizovanog troška finansijske imovine koja se prestaje priznati i fer vrijednosti nove finansijske imovine se priznaje u izvještaju o dobiti ili gubitku. Ukoliko dužnik nije u statusu neispunjena obaveza, odnosno ako značajna modifikacija ne vodi ka neispunjenu obaveza, onda će nova imovina biti klasifikovana u 1. fazu. Ako dužnik nije ispunio obaveze ili ako modifikacija vodi do prestanka priznavanja originalne finansijske imovine i stvaranja nove finansijske imovine sa velikim popustom koji odražava nastale kreditne gubitke, nova imovina će se pri početnom priznavanju smatrati kupljenom ili stvorenom imovinom umanjenom za kreditne gubitke (eng. POCI). Za finansijsku imovinu umanjenu za kreditne gubitke se ne formiraju rezervisanja za gubitke i cjeloživotni očekivani kreditni gubitak se prilikom početnog priznavanja odražava u efektivnoj kamatnoj stopi usklađenoj za kreditne gubitke. Shodno tome, iznos promjena u cjeloživotnom očekivanom kreditnom gubitku nakon početnog priznavanja finansijske imovine umanjene za kreditne gubitke treba priznati kao dobit ili gubitak po osnovu umanjenja vrijednosti u računu dobiti ili gubitka. Čak i ako su cjeloživotni očekivani kreditni gubici manji od iznosa očekivanih kreditnih gubitaka koji su uključeni u procijenjene novčane troškove prilikom početnog priznavanja, povoljne izmjene cjeloživotnih očekivanih gubitaka se moraju priznati kao dobit od umanjenja vrijednosti.

Sljedeći glavni kriteriji rezultiraju značajnim izmjenama:

- Kvantitativni - značajna promjena ugovorenih novčanih tokova kada se sadašnja vrijednost novčanih tokova prema novim uslovima diskontovana po inicijalno ugovorenoj efektivnoj kamatnoj stopi razlikuje od diskontovane sadašnje vrijednosti originalnog finansijskog instrumenta za minimalno 10%.
- Kvalitativni:
 - promjena dužnika,
 - promjena valute,
 - promjena svrhe finansiranja,
 - uklanjanje ili uvođenje elemenata kritičnih za SPPI u ugovor o najmu.

Neznačajne modifikacije koje ne dovode do prestanka priznavanja finansijske imovine

U slučaju ponovnog dogovora ili izmjene ugovornih novčanih tokova finansijske imovine koja ne rezultira prestankom priznavanja finansijske imovine, subjekti trebaju preračunati bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine na osnovi tako dogovorenih ili izmijenjenih ugovornih novčanih tokova diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi. Dobit ili gubitak od modifikacije se priznaje u izvještaju dobiti i gubitku.

Finansijska obaveza prestaje se priznavati kada je ugovorna obaveza izvršena, poništena ili istekla.

(17) Ugovori o reotkupu

Ugovor o reotkupu je ugovor između dvije ugovorne strane prema kojem jedna ugovorna strana drugoj ustupa vlasništvo nad predmetnom imovinom po dogovorenoj cijeni na ograničen vremenski period, pri čemu se istovremeno definije da ta imovina po isteku dogovorenog roka treba ili može biti otkupljena za prethodno dogovoreni iznos. Prema MSFI 9, prodavač nastavlja priznavati imovinu u svom izvještaju o finansijskom položaju ako prodavač u suštini zadržava sav rizik i dobit vezan za vlasništvo. Primljeni novčani iznos prodavač prikazuje kao obavezu, dok ga kupac prikazuje kao potraživanje.

(18) Fiducijarne transakcije

Fiducijarne transakcije koje je Banka zaključila u svoje ime, ali za račun neke treće strane se prema MSFI-ju ne uključuju u izvještaj o finansijskom položaju. Provizije su uključene u neto prihod od naknada i provizija u bilansu stanja.

(19) Finansijske garancije

Finansijske garancije su ugovori kojima se Banka obavezuje na isplatu naknade nosiocu garancije za nastale gubitke. Takvi gubici nastaju ako neki dužnik ne izvršava svoju obavezu plaćanja u skladu s odredbama i uslovima ugovora. Finansijske garancije se inicijalno priznaju kao obaveze po fer vrijednosti, uključujući transakcijske troškove direktno povezane s izdatom garancijom. Inicijalno mjerjenje je dobivena premija i ovaj iznos se naknadno amortizira s prihodom od naknada. Obaveze se potom mjere u skladu s većim od iznosa rezervi za očekivani kreditni gubitak i amortizovanog salda inicijalno priznate premije.

(20) Novac i novčana sredstva

Novac i novčana sredstva obuhvataju novac i novac na računima u centralnim bankama koje dospijevaju na dnevnom nivou, depozite koji dospijevaju na dnevnom nivou, kao i obaveznu rezervu. Ti iznosi su iskazani po amortizovanom trošku. Dužnički instrumenti koje izdaju javni organi prihvatljivi za refinansiranje u centralnim bankama se ne prikazuju u ovoj stavci već, ovisno o njihovoj kategoriji mjerena, u finansijskoj imovini.

(21) Materijalna imovina: nekretnine, postrojenja i oprema

Zemljište i objekti koje Banka koristi za obavljanje svoje poslovne djelatnosti, kao i poslovna i uredska oprema prikazuje se pod stavkom nekretnine, postrojenja i opreme. Ovdje se prikazuje i imovina koja se iznajmljuje trećim stranama pod ugovorima o operativnom leasingu; za više detalja vidjeti Napomenu (9) Najmovi. Nekretnine kupljenje radi ostvarivanja povrata investicije prikazuje se pod stavkom ulaganje u nekretnine.

Vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme mjeri se po amortizovanom trošku. Predviđena deprecijacija se obračunava linearном metodom na temelju procijenjenog vijeka upotrebe sredstva. Primjenjuju se sljedeće stope deprecijacije i procijenjeni vijek upotrebe:

Stopa deprecijacije	u %	u godinama
za nepokretnu imovinu (objekti)	2%	50 g.
za pokretnu imovinu (postrojenja i oprema)	10-33.3%	3-10 g.

Investicijske nekretnine predstavljaju zemljište i zgrade koje se drže radi zarade od najma ili radi očekivanog povećanja vrijednosti. Pod uslovom da se mogu dati u zakup ili prodati odvojeno, materijalni dijelovi nekretnina mješovite namjene koje koriste treće strane također se tretiraju kao investicijske nekretnine.

Investicijske nekretnine se vode po trošku sticanja umanjenom za akumuliranu deprecijaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti, prema metodi troška prihvatljivoj prema MRS-u 40, s linearom deprecijacijom koja se primjenjuje tokom korisnog vijeka trajanja nekretnina, postrojenja i opreme.

Obračunata deprecijacija za nekretnine, postrojenja i opremu koje Banka koristi se prikazuje unutar deprecijacije i amortizacije u izvještaju o dobiti i gubitku. Obračunata deprecijacija za investicijske nekretnine se prikazuje posebno na poziciji „ostali operativni rashodi“ u izvještaju o dobiti i gubitku. Dobit i gubitak ostvaren prilikom prodaje, kao i tekući prihod od najma investicijskih nekretnina prikazuje se na poziciji „ostali operativni prihodi“ ili „ostali operativni rashodi“.

Na svaki izvještajni datum vrši se pregled imovine kako bi se identificovala moguća umanjenja njene vrijednosti. U tu svrhu, trenutna knjigovodstvena vrijednost se upoređuje s nadoknadivim iznosom u skladu s MRS 36. Dakle, nadoknadivi iznos je viši iznos od sljedeća dva iznosa: fer vrijednost umanjena za troškove prodaje i vrijednosti u upotrebi. Ako je

nadoknadivi iznos manji od knjigovodstvene vrijednosti, umanjenje se mora priznati. Ukoliko imovina generira priliv koji je u velikoj mjeri ovisan o novčanom prilivu druge imovine, vrši se test umanjenja vrijednosti na osnovu pojedinačne imovine. U protivnom, test umanjenja vrijednosti vrši se kod jedinice koja generira novac kojoj imovina pripada. MRS 36 definiše jedinicu koja generira novac kao najmanju prepoznatljivu grupu imovine koja generira novčane prilive koji su u najvećoj mjeri nezavisni od novčanih priliva druge imovine ili grupe imovine. Umanjenje vrijednosti ili poništavanje umanjenja vrijednosti, ako ga ima, prikazuje se pod stavkom ostali operativni prihodi ili ostali operativni rashodi. U slučaju prestanka postojanja razloga za umanjenje vrijednosti, vrši se poništavanje prethodno priznatog umanjenja vrijednosti. Poništavanje je ograničeno tako da knjigovodstvena vrijednost imovine ne može prekoračiti iznos koji bi bio prikazan nakon deprecijacije da u prethodnim godinama nije zabilježen nikakav gubitak od umanjenja vrijednosti.

(22) Nematerijalna imovina

Pod nematerijalnom imovinom prikazuju se softver, kao i avansne uplate izvršene za nematerijalnu imovinu. Ta imovina se mjeri po trošku nabavke umanjenom za amortizaciju.

Predviđena amortizacija se iskazuje linearom metodom na temelju procijenjenog vijeka upotrebe sredstva pod stavkom amortizacija nekretnina i opreme i nematerijalne imovine. Primjenjuju se sljedeće stope amortizacije i procijenjeni vijek upotrebe:

Stopa amortizacije ili vijek upotrebe	u %	u godinama
za softver	14,29%	7 g.

U slučaju da postoje pokazatelji za umanjenja vrijednosti, provodi se test umanjenja vrijednosti u skladu s MRS 36 na način opisan po stavkom "materijalna imovina", a umanjenje vrijednosti se iskazuje u izvještaju o dobiti i gubitku. Umanjenje vrijednosti ili poništenje umanjenja vrijednosti, te dobit i gubitak od prodaje, ako ga ima, prikazuje se pod stavkom "ostali operativni prihodi" ili "ostali operativni rashodi".

(23) Porezna imovina i porezne obaveze

Kratkoročna i odgođena porezna imovina i obaveze se zajedno iskazuju u izvještaju o finansijskom položaju pod stavkama "porezna imovina" i "porezne obaveze". Rashod po osnovu poreza na dobit na osnovu poreza na dobit predstavlja zbir tekućeg poreskog dugovanja i odgođenog poreza.

Porezna obaveza temelji se na oporezivoj dobiti za predmetnu godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti iskazane u izvještaju o dobiti i gubitku jer on ne uključuje stavke prihoda ili rashoda koje su oporezive ili odbitne u drugim godinama, kao ni stavke koje nikad nisu oporezive ni odbitne. Tekuća porezna obaveza Banke izračunava se primjenom poreznih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku donošenja na datum bilansa.

Odgođena porezna imovina i odgođene porezne obaveze se obračunavaju metodom bilanske obaveze, između poreske osnovice stavki u izvještaju o finansijskom položaju i iznosa iskazanih u skladu s MSFI-jem. U slučaju očekivanih oporezivih privremenih razlika, primjenjuje se odgoda poreza. Odgođena porezna obaveza se priznaje ako će poništavanje oporezivih privremenih razlika dovesti do stvarnog poreskog opterećenja. Odgođena porezna imovina se priznaje za oporezive privremene razlike koje rezultiraju poreznom olakšicom. Odgođena porezna imovina i odgođene porezne obaveze su smanjene na način propisan MRS 12. Priznavanje odgođenog poreza dozvoljeno je samo ako postoje uvjerljivi dokazi da će biti dostupno dovoljno oporezive dobiti.

Odgođeni porez se mjeri na osnovu poreznih stopa za koje se očekuje da će biti primijenjene na porezne razlike kad se one ponište, na osnovu poreznih stopa koje su uvedene ili naknadno uvedene na datum podnošenja izvještaja, i odražavaju neizvjesnost vezanu za porez na dobit, ako ga ima. U skladu s MRS 12, dugoročni odgođeni porezi se ne diskontuju. Odgođena porezna imovina se priznaje za prenesene porezne gubitke ako postoje uvjerljivi dokaz da će u budućnosti biti dostupna porezna dobit po osnovu kojih se gubici mogu koristiti. Ta procjena se vrši na osnovu poreznih planova koji se temelje na poslovnim planovima koje je odobrila Uprava.

Na kraju svakog izvještajnog perioda vrši se provjera mogućnosti povrata odgođene porezne imovine po osnovu prenesenih poreznih gubitaka i oporezivih privremenih razlika. Priznavanje i poništavanje porezne imovine i poreznih obaveza prikazuje se u izvještaju o dobiti i gubitku ili izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, iskazano na zasebnoj poziciji.

(24) Ostala imovina

Ostala imovina se prvenstveno sastoji od odgođene imovine i stečenih nekretnina, ali ne obuhvata finansijske instrumente.

Odgođena imovina se iskazuje po njenoj nominalnoj vrijednosti, stečena imovina po nižoj od sljedeće dvije vrijednosti: knjigovodstvena vrijednost ili fer vrijednost umanjena za troškove prodaje.

(25) Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje klasifikovane kao namijenjene prodaji

U skladu s MSFI 5, imovina (ili grupa za otuđenje) namijenjena prodaji klasificiraju se kao takva ako će njena knjigovodstvena vrijednost biti uglavnom nadoknađena putem prodaje prije nego stalnim korištenjem. Da bi bila klasifikovana kao takva u skladu s MSFI 5.7 i 5.8 neophodno je da ispunjava sljedeće uslove:

- odmah dostupna, tj. imovina mora biti raspoloživa za trenutnu prodaju u postojećem stanju, po uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine
- opredjeljenost planu prodaje imovine, aktivna potraga za kupcem
- velika vjerovatnoća prodaje
- prodaja u periodu od 12 mjeseci

Ako su ovi uslovi ispunjeni, imovina namijenjena prodaji se mjeri u skladu sa odredbama MSFI 5 na datum izvještavanja i iskazuje se po nižoj od sljedeće dvije vrijednosti: knjigovodstvena vrijednost ili fer vrijednost umanjena za troškove prodaje.

Imovina klasifikovana kao imovina namijenjena prodaji i s njom povezane obaveze prikazuju se u zasebnoj stavci izvještaja o finansijskom položaju. Nije potrebno posebno prikazivanje s tim povezanog prihoda i rashoda u izvještaju o dobiti i gubitku. Za više informacija, vidjeti Napomenu (48) Dugotrajna imovina i grupa za otuđenje klasifikovani kao namijenjeni prodaji.

(26) Primanja zaposlenih

26.1. Kratkoročna primanja

Banka vrši plaćanje obaveza koje se odnose na poreze, doprinose iz plate i na platu u skladu s kolektivnim ugovorima u FBiH, kao i topli obrok, prevoz i jednokratne naknade. Ti troškovi se priznaju u izvještaju o dobiti i gubitku u istom periodu za koji se priznaju troškovi plaća radnika.

26.2. Dugoročna primanja zaposlenika: otpremnina

U skladu s važećim zakonima i propisima, kao i odredbama Priručnika o radu Banke, otpremnine se isplaćuju ovisno o vrsti prestanka važenja ugovora o radu i kod slučajeva gdje se utvrdi obaveza isplate iste. U slučaju prestanka važenja ugovora o radu zbog umirovljenja, Banka isplaćuje otpremninu u iznosu 3 neto plaće zaposlenika, a u slučaju raskida ugovora zbog ekonomskih, tehnoloških ili organizacionih razloga, zaposleniku se isplaćuje 50% neto plaće koju je zaposlenik ostvarivao kod poslodavca za svaku godinu zaposlenja kod poslodavca, zaokruženo na prvu narednu polovinu. Pored gore navedenog iznosa, Uprava i Nadzorni odbor mogu odobriti dodatni iznos otpremnine, u zavisnosti od slučaja.

Rezervisanja za otpremnine temelje se na aktuarskim izvještajima i koriste se isključivo u svrhu za koju su namijenjene. Na kraju svake godine vrši se obračun rezervi za otpremnine i neiskorištene godišnje odmore.

U skladu s Izmjenama i dopunama Međunarodnog računovodstvenog standarda 19: Primanja zaposlenih, dodatna rezerviranja ili njihovo poništavanje se priznaju u izvještaju o dobiti i gubitku, pod stavkom troškovi zaposlenih pod pretpostavkom da oni nisu povezani s aktuarskim dobicima i gubicima, u protivnom će biti odmah priznati u izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Primanja koja se trebaju isplatiti u roku od preko 12 mjeseci nakon datuma izrade izvještaja o finansijskom položaju se diskonitiraju po tekućoj vrijednosti.

(27) Rezervisanja

27.1. Rezervisanja za potencijalne obaveze i date garancije

Rezervisanja za rizike vezane za kreditne poslove uspostavljaju se za rizik koji proizilazi posebno iz predstojećih povlačenja iz okvirnih sporazuma ili kao rezervisanja za obavezu preuzetu za transakcije klijenata (posebno izdate finansijske garancije i potencijalne kreditne obaveze). Rezervisanja se prave za pojedinačne predmete, kao i na nivou portfolija, a mjere u skladu s MSFI 9.

Promjene u rezervisanjima za potencijalne obaveze i date garancije koje utječu na dobit ili gubitak iskazuju se u izvještaju o dobiti i gubitku u okviru "Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine".

27.2. Rezervisanja za restrukturiranje

Rezervisanja za restrukturiranje iskazuju se samo ako su ispunjeni opći kriteriji za iskazivanje rezervisanja u skladu s MRS 37.72. Za to je potrebno postojanje izvedene obaveze za restrukturiranje društva, koja je ispunjena ako postoji formalan, detaljan plan restrukturiranja i najava mjera navedenih u njemu licima kojih se tiče.

Za objavu troškova restrukturiranja, vidi Napomenu (33) ostali operativni prihodi i ostali operativni rashodi.

27.3. Rezervisanja za pasivne sudske sporove

Banka vrši analizu pasivnih sudske sporova, vrši procjenu njihove uspješnosti i u skladu s tim uspostavlja rezervisanja u skladu s MRS 37.

U skladu s tim, nije potrebna uspostava rezervisanja za ovu vrstu sporova u slučaju da će predmet vjerovatno biti riješen u korist Banke. Ako je vjerovatno da će predmet biti riješen u korist Banke manja od 50%, i u slučaju mogućeg zahtjeva za plaćanjem, neophodna je uspostava ovih rezervisanja, gdje se za iznos rezervi predlaže kompletan iznos predviđenog gubitka zatražen u tužbi.

U slučajevima gdje Banka razmatra vansudsko rješavanje spora, kriterij za određivanje iznosa rezervisanja je spremnost Banke da se nagodi za isti (iznos moguće nagodbe) ako je taj iznos veći od iznosa mogućeg gubitka u sudsakom sporu. Rezervisanja se ne formiraju za završene predmete, već isplaćene predmete, gdje je prema procjenama mogućnost rješavanja istih u korist Banke preko 50%, predmeta kod kojih je izvršena restruktura u projektu konverzije iz CHF i kod kojih se čeka sudska odluka o povlačenju tužbe (preduslov za realizaciju restrukturiranja je odustajanje od tužbe) i predmeta koji neće rezultirati isplatom.

27.4. Ostala rezervisanja

Ostala rezervisanja se prikazuju ako prema nekoj trećoj strani postoji tekuća obaveza vezana za događaj iz prošlosti, ako je posudba predmetne tražbine vjerovatna i ako se iznos tražbine može pouzdano utvrditi. Ako je utjecaj iste značajan, vrši se diskont dugoročnih rezervisanja. Mjerenje rezervisanja za potencijalne obaveze i nadolazeće gubitke zasniva se na pouzdanim (najboljim) procjenama u skladu s MRS 37.36 i dalje.

(28) Ostale obaveze

Ova stavka uključuje odgođeni prihod i nefinansijske obaveze. Odgode se priznaju po nominalnoj vrijednosti.

(29) Kapital

Kapital predstavlja preostali udio u imovini subjekta nakon odbitka svih obaveza koje investitor ne može prekinuti.

Upisani (temeljni) kapital predstavlja iznose koje su dioničari uplatili u skladu sa statutom.

Zakonske rezerve predstavljaju fond rezervi formiran u skladu s Članom 108 Zakona o privrednim društvima (Službeni glasnik FBiH, br. 81/15).

Rezerve fer vrijednosti uključuju rezultate mjerenja - nakon uzimanja u obzir odgođenih poreza - finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti kroz izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Zadržana dobit uključuje ukupnu dobit koju je Banka ostvarila, osim dijela dobiti na koju imaju pravo vanjske strane.

Napomene uz izvještaj o dobiti i gubitku

(30) Neto prihod od kamata

	(000) KM	01.01. - 31.12.2020.	01.01. - 31.12.2019.
Prihodi od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope		29.514	29.878
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		1.744	2.141
Finansijska imovina po amortizovanom trošku		27.770	27.737
Ostali prihod od kamata		1.069	1.146
Ostala imovina		1.069	1.146
Ukupno prihod od kamata		30.583	31.024
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku		-3.500	-3.357
od čega obaveze po najmu		-62	-91
Negativna kamata od finansijske imovine		-252	-86
Ukupno rashod od kamata		-3.752	-3.443
Ukupno neto prihod od kamata		26.831	27.581

Rashod od kamata na osnovu finansijskih obaveza mjerena po amortizovanom trošku iznosi -3.752 hiljada KM (2019: -3.443 hiljada KM) i uključuje troškove u iznosu -3.438 hiljada KM (2019: -3.266 hiljada KM) koji se odnosi na depozite klijenata.

Prihod od kamata prikazan po instrumentima i sektorima:

	(000) KM	01.01. - 31.12.2020.	01.01. - 31.12.2019.
Dužnički vrijednosni papiri		1.744	2.141
Vlade		926	1.313
Kreditne institucije		631	627
Pravna lica		187	201
Krediti i potraživanja		27.770	27.737
Vlade		32	52
Kreditne institucije		146	156
Druge finansijske institucije		250	206
Pravna lica		7.785	7.532
Fizička lica		19.557	19.791
Ostala imovina		1.069	1.146
Ukupno		30.583	31.024

Rashod od kamata prikazan po instrumentu i sektoru:

	(000) KM	
	01.01. - 31.12.2020.	01.01. - 31.12.2019.
Depoziti	-3.438	-3.266
Vlade	-92	-41
Kreditne institucije	-103	-99
Druge finansijske institucije	-348	-187
Pravna lica	-180	-89
Fizička lica	-2.715	-2.850
Ostale finansijske obaveze	-62	-91
Negativna kamata od finansijske imovine	-252	-86
Centralna banka	-252	-86
Ukupno	-3.752	-3.443

(31) Neto prihod od naknada i provizija

	(000) KM	
	01.01. - 31.12.2020.	01.01. - 31.12.2019.
Održavanje	5.447	4.752
Transakcije	3.455	3.399
Kartice	2.410	2.749
Krediti	490	449
Finansiranje trgovine	1.350	1.000
Bankosiguranje	764	914
FX & DCC	2.677	3.502
Ostalo	30	30
Prihodi od naknada i provizija	16.623	16.795
Održavanje	-416	-325
Transakcije	-533	-579
Kartice	-2.631	-2.397
Vrijednosni papiri	-50	-45
Poticaji klijentima	-24	-95
FX promjene	-12	-10
Krediti	-139	-172
Ostalo	-132	-142
Rashodi od naknada i provizija	-3.937	-3.765
Neto prihod od naknada i provizija	12.686	13.030

(32) Neto rezultat za finansijske instrumente

	(000) KM	
	01.01. - 31.12.2020.	01.01. - 31.12.2019.
Kursne razlike	8	41
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.073	257
Ukupno	1.081	298

Iznos od 2.354 hiljade KM (2019: 1.073 hiljada KM) vezan je za dobit od prodaje dužničkih vrijednosnih papira.

(33) Ostali operativni prihodi i ostali operativni rashodi

	(000) KM	
	01.01. - 31.12.2020.	01.01. - 31.12.2019.
Ostali operativni prihodi	4.308	1.598
Dobit od prodaje nefinansijske imovine	408	1.086
Pihod od operativnog najma	40	0
Ostali prihodi	3.860	512
Ostali operativni rashodi	-5.435	-3.660
Gubitak od prodaje nefinansijske imovine	-134	-130
Troškovi restrukturiranja	0	-363
Osiguranje depozita	-1.793	-1.670
Bankarski nameti i druge takse	-811	-793
Umanjenje stečene imovine	-2.027	-8
Ostali rashodi	-670	-696
Ukupno	-1.127	-2.062

U 2020. godini izvršena je reklassifikacija određenih pozicija sa pozicije ostalih operativnih prihoda i rashoda na poziciju ostali rezultat. Za detaljan pregled reklassifikacija vidjeti Napomenu (2) Promjene u prezentaciji finansijskih izvještaja.

Ostali prihodi uključuju 3.634 hiljade KM koja se odnosi na naplatu po osnovu pravnog spora.

(34) Troškovi zaposlenih

	(000) KM	
	01.01. - 31.12.2020.	01.01. - 31.12.2019.
Plaće	-7.535	-7.764
Doprinosi po osnovu zdravstvenog osiguranja	-2.170	-2.236
Varijabilna plaćanja	-733	-1.486
Ostali oporezivi troškovi zaposlenih	-28	-28
Ostale naknade zaposlenima	-1.082	-1.187
Doprinosi po osnovu penzionog osiguranja	-2.530	-2.605
Troškovi otpremnina	-6	-1
Prihod od otpuštanja ukalkulisanja na primanja zaposlenih	94	244
Ostala troškovi zaposlenih	-134	-53
Ukupno	-14.124	-15.116
		31.12.2020. 31.12.2019.
Zaposlenici na određeno (puno radno vrijeme)	347,5	352
Zaposlenici - prosječan broj tokom godine (puno radno vrijeme)	352,04	375,38

(35) Ostali administrativni troškovi

	(000) KM	
	01.01. - 31.12.2020.	01.01. - 31.12.2019.
IT troškovi	-7.788	-7.587
Troškovi nekretnina (najam i drugi troškovi nekretnina)	-2.828	-3.035
Pravni i savjetodavni troškovi	-645	-730
Marketinški troškovi	-1.065	-1.507
Ostali administrativni troškovi	-1.017	-1.085
Ukupno	-13.343	-13.944

(36) Deprecijacija i amortizacija

	(000) KM	
	01.01. - 31.12.2019.	01.01. - 31.12.2018.
Nekretnine, postrojenja i oprema od čega imovina s pravom korištenja	-1.833 -891	-1.906 -854
Nematerijalna imovina	-1.745	-1.380
Ukupno	-3.578	-3.286

(37) Ostali rezultat

	(000) KM	
	01.01. - 31.12.2020.	01.01. - 31.12.2019.
Neto rezultat promjene rezervisanja za sudske sporove	-307	378
Otpuštanja rezervisanja za sudske sporove	24	714
Dodatna rezervisanja za sudske sporove	-331	-336
Promjena vrijednosti dugotrajne imovine klasifikovane kao namijenjene prodaji	-316	0
Poništenje umanjenja	0	0
Umanjenje	-316	0
Umanjenja / poništenje umanjenja vrijednosti nefinansijske imovine	-1.361	0
Poništenje umanjenja	0	0
Umanjenje	-1.361	0
Dobitak / gubitak modifikacije	-394	0
Total	-2.378	378

Stavka „Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine“ u 2020. godini uključuje umanjenje vrijednosti nematerijalne imovine u iznosu od 1,4 miliona KM, pokrenuto odlukom o nadogradnji osnovnog bankarskog sistema iz 2018. i 2019. godine, što je bio okidač za umanjenje do tada kapitaliziranih ulaganja u softver. Pored toga, predmetna pozicija uključuje i rezultate projekta procjene budućih ekonomskih koristi određenih IT aplikacija.

Moratorij na otplatu kredita u periodu Covid-19, koji je propisala Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine, uzrokovao je priznavanje gubitka modifikacije u iznosu od -394 hiljade KM (vidjeti Napomenu (6) Računovodstvene teme pod utjecajem Covid-19).

Pozicije prikazane u ostalom rezultatu za finansijsku godinu 2020., ranijih godina su bile uključene u pozicije ostali operativni prihodi i ostali operativni rashodi kao i neto rezultat za finansijske instrumente. Detaljno obrazloženje izvršenih reklasifikacija mogu se pronaći u Napomeni (2) Promjene u prezentaciji finansijskih izvještaja.

(38) Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine

Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, po amortizovanom trošku i finansijske garancije i obaveze su predstavljeni u nastavku:

	(000) KM	
	01.01. - 31.12.2020.	01.01. - 31.12.2019.
Trošak kreditnih gubitaka finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-1.457	21
Trošak kreditnih gubitaka finansijske imovine po amortizovanom trošku	-20.944	-613
Neto promjena kreditnih gubitaka	-22.566	-1.126
Prihodi od naplaćenih računovodstveno otpisanih i suspendovanih potraživanja	2.090	1.409
Direktno priznati gubici umanjenja vrijednosti	-468	-896
Trošak kreditnih gubitaka za potencijalne obaveze i date garancije	-3.156	220
Ukupno	-25.557	-372

(39) Porez na dobit

	(000) KM	
	01.01. - 31.12.2020.	01.01. - 31.12.2019.
Porez na dobit za godinu	0	0
Odgodeni porez	5.135	0
Ukupno	5.135	0

Usklađivanje između poreza na dobit prikazanog u poreznom bilansu i računovodstvenog poreza na dobit može se predstaviti kako slijedi:

	(000) KM	
	01.01. - 31.12.2020.	01.01. - 31.12.2019.
Poslovni rezultat prije poreza	-18.146	7.290
Trošak poreza na dobit na osnovu stope poreza na dobit u BiH od 10 %	1.815	-729
Usklađenja porezne osnovice		
Efekti nepriznatih rashoda	-2.175	-439
Efekti priznatih prihoda	1.442	927
Efekti privremenih razlika prethodnih godina	4.053	0
Upotrijebljeni porezni gubici iz prethodnih godina	0	241
Porez na dobit za godinu (efektivna stopa poreza: 28% (2019:-0%)	5.135	0

39.1. Odgođena porezna imovina i obaveze

Odgođena poreska imovina nastala po osnovu privremenih razlika priznata je u tekućoj godini jer je vrlo vjerovatno da će biti nadoknađene u budućnosti.

Banka nema priznatu odgođenu poreznu imovinu kao rezultat prenosa poreznih gubitaka koje planira koristiti.

U skladu sa Zakonom o porezu na dobit, oporezivi gubici se mogu prenijeti u periodu od sljedećih pet godina. Odgođena porezna imovina koja se odnosi na gubitke u tekućoj godini nije iskazana u finansijskim izvještajima jer nije sigurno da će Banka imati dovoljno oporezive dobiti na koju može koristiti pogodnosti iz neiskorištenih poreznih gubitaka i odgođene porezne imovine.

Banka ima prenesene poreske gubitke u iznosu od 5.543 hiljada KM koji ističu u 2021. godine, i 10.821 hiljada KM koje ističu 2025.

Odgođeni porez (poreska imovina ili poreske obaveze) priznati su zbog razlike između knjigovodstvene vrijednosti za poreske svrhe i knjigovodstvene vrijednosti za sljedeće stavke:

	(000) BAM							
	Odgodeni porez(neto)	Izvještaj o dobiti i gubitku	Ostala sveobuhvatna dobit (OCI)	2020	Odgodeni porez (neto)	Izvještaj o dobiti i gubitku	Ostala sveobuhvatna dobit (OCI)	2019
Rezervisanja finansijske imovine	3.083	3.083	-	-	-	-	-	-
Ubrzana deprecijacija za porezne svrhe /Uvećani kapitalni gubici	-270	-270	-	-	-	-	-	-
Umanjenje vrijednosti dužničkih instrumenata FVTOCI	35	222	44	-231	-	-	-231	-
Rezervisanja za sudske sporove	1.054	1.054	-	-	-	-	-	-
Umanjenje vrijednosti	837	837	-	-	-	-	-	-
Ostalo	209	209	-	-	-	-	-	-
Neiskorišteni porezni gubici	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupan iznos odgođenih poreza	4.948	5.135	44	-231	-	-	-231	-

Ukupna promjena u odgođenom porezu u finansijskim izvještajima je 5.179 hiljada KM. Od toga, 5.135 hiljada KM iskazano je u tekućoj godini u izvještaju o dobiti i gubitku kao odgođeni porezni prihod, a iznos od 44 hiljade KM iskazan je u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u okviru kapitala.

	(000) KM	
	2020.	2019.
Saldo na početku perioda (01.01.)	-231	164
Porezni prihod/rashod priznat u bilansu uspjeha	5.135	0
Porezni prihod/rashod priznat u izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	44	-395
Saldo na kraju perioda (31.12.)	4.948	-231

	(000) BAM	
	2020	2019
Odgodenata poreska imovina	5.135	-
Odgodene porezne obaveze	-187	-231
Ukupno	4.948	-231

Upotreba neiskorištenih poreznih gubitaka ranijih godina i mogućnost njihovog korištenja u narednom periodu prikazana je u nastavku:

	(000) KM	
Porezni gubici	2020.	2019.
Primjenjiva porezna stopa - tekuća godina	10%	10%
Ukupan iznos poreznih gubitaka za prenos od toga potpuno/neograničeno iskoristivi od toga ograničeno iskoristivi	16.344	84.515
1. naredna godina	16.344	84.515
2. naredna godina	5.543	78.972
3. naredna godina	-	5.543
4. naredna godina	-	-
5. naredna godina	10.801	-

Napomene uz izvještaj o finansijskom položaju

(40) Novac i novčana sredstva

	(000) KM		
31.12.2020.	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak	Knjigovodstvena vrijednost (neto)
Novac ¹⁾	30.273	0	30.273
Novčana sredstva na računu Centralne banke	179.740	-197	179.543
Ostali depoziti po viđenju	56.700	-317	56.383
Ukupno	266.713	-514	266.199

¹⁾ Novac u blagajni

	(000) KM		
31.12.2019.	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak	Knjigovodstvena vrijednost (neto)
Novac ¹⁾	32.156	0	32.156
Novčana sredstva na računu Centralne banke	85.625	-27	85.598
Ostali depoziti po viđenju	93.122	-586	92.536
Ukupno	210.903	-613	210.290

¹⁾ Novac u blagajni

Novčana sredstva na računu Centralne banke Bosne i Hercegovine i ostali depoziti po viđenju uključuju iznose koji dospijevaju na dnevnoj osnovi i obaveznu rezervu. Iznosi koji ne dospijevaju na dnevnoj osnovi se prikazuju u stavci krediti i potraživanja. Višak novčanih sredstava iznad obavezne rezerve na računu Centralne banke Bosne i Hercegovine također služi za ispunjavanje uslova za obaveznu rezervu. Na dan 31. decembar 2020. godine, obavezna rezerva iznosi 77.461 hiljada KM (u 2019: 73.389 hiljada KM).

40.1. Novčana sredstva na računu Centralne banke i ostali depoziti po viđenju - kretanje bruto knjigovodstvene vrijednosti

(000) KM

	Nivo kreditnog rizika 1
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2020.	178.747
Efekti usvajanja novog regulatornog okvira (napomena 1)	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2020.	178.747
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	57.693
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0
Otpisi	0
Kursne razlike i druga kretanja	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020.	236.440

(000) KM

	Nivo kreditnog rizika 1
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2019.	126.642
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	52.206
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0
Otpisi	0
Kursne razlike i druga kretanja	-101
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2019.	178.747

40.2. Novčana sredstva na računu Centralne banke i ostali depoziti po viđenju - kretanje rezervisanja za očekivani kreditni gubitak

(000) KM

	Nivo kreditnog rizika 1
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2020.	-613
Efekti usvajanja novog regulatornog okvira (napomena 1)	-748
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2020.	-1.361
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	849
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0
Otpisi	0
Kursne razlike i druga kretanja	-2
Rezerve za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2020.	-514

(000) KM

	Nivo kreditnog rizika 1
Rezerve za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2019.	-1.007
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	386
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0
Otpisi	0
Kursne razlike i druga kretanja	8
Rezerve za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2019.	-613

(41) Finansijska imovina namijenjena trgovaju

	(000) KM	31.12.2020.	31.12.2019.
Derivati		0	6
Ukupno		0	6

(42) Krediti i potraživanja

Banka sve kredite i potraživanja mjeri po amortizovanom trošku.

42.1. Krediti i potraživanja od kreditnih institucija

	(000) KM	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak	Knjigovodstvena vrijednost (neto)
31.12.2020.				
Krediti i potraživanja		127	0	127
Kreditne institucije		127	0	127
Ukupno		127	0	127

	(000) KM	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak	Knjigovodstvena vrijednost (neto)
31.12.2019.				
Krediti i potraživanja		262	0	262
Kreditne institucije		262	0	262
Ukupno		262	0	262

42.2. Krediti i potraživanja od klijenata

	(000) KM	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Očekivani kreditni gubitak		
			Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3
31.12.2020.					
Vlade		636	-20	0	0
Druge finansijske institucije		6.186	-14	-324	-9
Pravna lica		256.723	-4.389	-8.411	-13.917
Fizička lica		328.078	-2.651	-9.449	-51.467
Ukupno		591.623	-7.074	-18.184	-65.393
					500.972

	(000) KM	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Očekivani kreditni gubitak		
			Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3
31.12.2019.					
Vlade		1.076	-12	0	0
Druge finansijske institucije		4.380	-47	0	-10
Pravna lica		271.142	-1.209	-506	-9.376
Fizička lica		357.592	-2.785	-7.999	-69.937
Ukupno		634.190	-4.053	-8.505	-79.323
					542.309

(000) KM

	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2020.	496.553	45.939	91.698	0	634.190
Efekti usvajanja novog regulatornog okvira (napomena 1)	0	0	-20.622	0	-20.622
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2020.	496.553	45.939	71.076	0	613.568
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	-6.116	-5.297	-3.004	0	-14.417
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-113.300	99.351	13.949	0	0
Otpisi	-174	-34	-9.097	0	-9.305
Efekti modifikacije	-178	-191	-25	0	-394
Kursne razlike i druga kretanja	2.222	5	-56	0	2.171
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2020.	379.007	139.773	72.843	0	591.623

(000) KM

	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2019.	450.477	44.841	118.901	0	614.219
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	73.459	-19.331	13.426	0	67.554
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-26.846	21.338	5.508	0	0
Otpisi	-474	-891	-43.072	0	-44.437
Kursne razlike i druga kretanja	-63	-18	-3.065	0	-3.146
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2019.	496.553	45.939	91.698	0	634.190

Ukupna bruto knjigovodstvena vrijednost se blago smanjila tokom 2020. godine, uglavnom kroz otplate veće od iznosa plasiranih sredstava kao posljedica krize uzrokovane Covid-19 pandemijom. Smanjenje u nivou kreditnog rizika 3 uglavnom je uzrokovano računovodstvenim otpisom, dok je najveći uticaj na smanjenje nivoa kreditnog rizika 1 bio prenos izloženosti u nivo kreditnog rizika 2, a zbog pogoršanog makroekonomskog okruženja uslijed Covid-19 pandemije. Isti razlog je uzrokovao i povećanje očekivanih kreditnih gubitaka u nivoa kreditnog rizika 2.

(000) KM

	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2020.	-4.053	-8.505	-79.323	0	-91.881
Efekti usvajanja novog regulatornog okvira (napomena 1)	-685	784	15.295	0	15.394
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2020.	-4.738	-7.721	-64.028	0	-76.487
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-2.087	-12.211	-9.117	0	-23.415
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-255	1.744	-1.489	0	0
Otpisi	3	4	9.051	0	9.058
Kursne razlike i druga kretanja	3	0	190	0	193
Unwinding	0	0	245	0	245
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2020.	-7.074	-18.184	-65.393	0	-90.651

(000) KM

	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2019.	-4.999	-9.174	-105.323	0	-119.496
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	10.089	-7.196	-4.405	0	-1.512
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-9.157	7.847	1.310	0	0
Otpisi	13	16	31.018	0	31.047
Kursne razlike i druga kretanja	1	2	-1.923	0	-1.920
Unwinding	0	0	-1.074	0	-1.074
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2019.	-4.053	-8.505	-79.323	0	-91.881

Ponderisane prosječne kamatne stope na kredite se mogu sažeti na prikazati na sljedeći način:

	31.12.2020.	31.12.2019.
Pravna lica	3,02%	3,03%
Fizička lica	7,11%	7,12%

42.3. Krediti i potraživanja predmet ugovornih izmjena koje nisu rezultirale prestankom priznavanja

Tabela u nastavku prikazuje dužničke finansijske instrumente mjerene po amortiziranim troškovima koji su bili premet ugovorne izmjene koja nije rezultirala prestankom priznavanja tokom izvještajnog razdoblja.

	Amortizirani trošak prije modifikacije	Dobit/gubitak modifikacije	Amortizirani trošak prije modifikacije	Dobit/gubitak modifikacije
	2020		2019	
Druge finansijske institucije	2.168	-1	0	0
Pravna lica	48.356	-64	0	0
Fizička lica	33.918	-329	0	0
Ukupno	84.442	-394	0	0

Ukupna bruto knjigovodstvena vrijednost dužničkih finansijskih instrumenata mjerena po amortizovanom trošku, koji su bili predmetom ugovornih izmjena koje ne rezultiraju prestankom priznavanja iznosila je 84.442 hiljade KM.

(43) Investicijski vrijednosni papiri

(000) KM

	31.12.2020.	31.12.2019.
Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	204.047	195.553
Ukupno	204.047	195.553

Investicijski vrijednosni papiri - kretanje bruto knjigovodstvene vrijednosti (dužnički vrijednosni papiri)

(000) KM

	Nivo kreditnog rizika 1
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2020.	195.701
Efekti usvajanja novog regulatornog okvira (Napomena 1)	347
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2020.	196.048
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	10.064
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0
Otpisi	0
Kursne razlike i druga kretanja	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020.	206.112

(000) KM

	Nivo kreditnog rizika 1
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2019.	207.769
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	-12.068
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0
Otpisi	0
Kursne razlike i druga kretanja	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2019.	195.701

Investicijski vrijednosni papiri - kretanje rezervisanja za očekivane kreditne gubitke

(000) KM

	Nivo kreditnog rizika 1
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2020.	-416
Efekti usvajanja novog regulatornog okvira (Napomena 1)	-347
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2020.	-763
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-1.457
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0
Otpisi	0
Kursne razlike i druga kretanja	2
Rezerve za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2020.	-2.218

(000) KM

	Nivo kreditnog rizika 1
Rezerve za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2019.	-437
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	21
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0
Otpisi	0
Kursne razlike i druga kretanja	0
Rezerve za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2019.	-416

43.1. Fer vrijednost kroz izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti ("FVTOCI")

	(000) KM	31.12.2020.	31.12.2019.
Dužnički vrijednosni papiri		203.894	195.285
Vlade		83.916	68.779
Kreditne institucije		110.181	104.006
Pravna lica		9.797	22.500
Vlasnički instrumenti		153	268
Druge finansijske institucije		64	64
Pravna lica		89	204
Ukupno		204.047	195.553

U sljedećoj tabeli prikazani su vlasnički vrijednosni papiri mjereni po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobiti:

	(000) BAM	31.12.2020.	31.12.2019.
CROBIH Fund		0	120
S.W.I.F.T SCRL		89	84
Sarajevska berza d.d. Sarajevo		64	64
Total		153	268

(44) Materijalna imovina

	(000) KM	31.12.2020.	31.12.2019.
Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema		19.303	20.415
Zemljište i objekti		17.591	18.353
Postrojenja i oprema		1.712	2.062
Imovina s pravom korištenja		1.292	2.385
Zemljište i objekti		1.086	2.062
Postrojenja i oprema		206	323
Investicijske nekretnine		54	0
Ukupno		20.649	22.800

(45) Nematerijalna imovina

	(000) KM	31.12.2020.	31.12.2019.
Goodwill		0	0
Kupljeni softver		6.308	5.781
Druga nematerijalna imovina		0	0
Ukupno		6.308	5.781

(46) Kretanje materijalne i nematerijalne imovine

46.1. Kretanje nabavne i knjigovodstvene vrijednosti

31.12.2020.	Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema		Imovina s pravom korištenja					(000) KM
	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Investi cijske nekretnine	Nemate rijalna imovina	Ukupno	
	Troškovi nabavke 1.1.2020	38.039	16.579	2.751	488	0	31.938	89.795
Prenos na dugotrajnu imovinu namijenjenu prodaji (MSFI 5)	-270	0	0	0	0	0	0	-270
Prenos	-412	0	0	0	412	0	0	0
Nabavke	233	145	229	61	0	3.633	4.301	
Otuđenje	-323	-900	-1.070	0	0	0	0	-2.293
Ostale promjene	0	0	0	0	0	0	0	0
Troškovi nabavke 31.12.2020	37.267	15.824	1.910	549	412	35.571	91.533	
Ukupna deprecijacija i amortizacija 31.12.2020	-19.676	-14.112	-824	-343	-358	-29.263	-64.576	
Knjigovodstvena vrijednost	17.591	1.712	1.086	206	54	6.308	26.957	
31.12.2020								

31.12.2019.	Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema		Imovina s pravom korištenja					(000) KM
	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Zemljište i objekti	Postrojenj a i oprema	Investi cijske nekretni ne	Nemate rijalna imovina	Ukupno	
	Troškovi nabavke 1.1.2019	35.736	18.543	0	0	30.147	84.426	
Initial IFRS 16	0	0	2.827	488	0	0	3.315	
Prenos na dugotrajnu imovinu namijenjenu prodaji (MSFI 5)	-542	0	0	0	0	0	-542	
Nabavke	2.875	454	0	0	0	2.637	5.966	
Otuđenje	-30	-2.370	0	0	0	-846	-3.246	
Ostale promjene	0	-48	-76	0	0	0	-124	
Troškovi nabavke 31.12.2019	38.039	16.579	2.751	488	0	31.938	89.795	
Ukupna deprecijacija i amortizacija 31.12.2019	-19.686	-14.517	-689	-165	0	-26.157	-61.214	
Knjigovodstvena vrijednost	18.353	2.062	2.062	323	0	5.781	28.581	
31.12.2019								

46.2. Kretanje deprecijacije i amortizacije

	(000) KM						
31.12.2020.	Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema		Imovina s pravom korištenja				
	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Zemljište i objekti	Postrojenj a i oprema	Investi cijske nekretnine	Nemate rijalna imovina	Ukupno
Ukupna deprecijacija i amortizacija na dan 01.01.2020.	-19.686	-14.517	-689	-165	0	-26.157	-61.214
Prenos na dugotrajnu imovinu namijenjenu prodaji (MSFI 5)	11	0	0	0	0	0	11
Prenos	357	0	0	0	-357	0	0
Otuđenje	164	825	589	0	0	0	1.579
Obračunata deprecijacija i amortizacija	-522	-420	-712	-178	-1	-1.745	-3.578
Umanjenje vrijednosti	0	0	0	0	0	-1.361	-1.361
Ostale promjene	0	0	-12	0	0	0	-12
Poništenje umanjenja vrijednosti	0	0	0	0	0	0	0
Ukupna deprecijacija i amortizacija na dan 31.12.2020.	-19.676	-14.112	-824	-343	-358	-29.263	-64.576

	(000) KM						
31.12.2019.	Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema		Imovina s pravom korištenja				
	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Zemljište i objekti	Postrojenj a i oprema	Investi cijske nekretnine	Nemate rijalna imovina	Ukupno
Ukupna deprecijacija i amortizacija na dan 01.01.2020.	-19.296	-16.303	0	0	0	-25.477	-61.076
Prenos na dugotrajnu imovinu namijenjenu prodaji (MSFI 5)	200	0	0	0	0	0	200
Otuđenje	3	2.197	0	0	0	700	2.900
Obračunata deprecijacija i amortizacija	-593	-459	-689	-165	0	-1.380	-3.286
Umanjenje vrijednosti	0	0	0	0	0	0	0
Ostale promjene	0	48	0	0	0	0	48
Poništenje umanjenja vrijednosti	0	0	0	0	0	0	0
Ukupna deprecijacija i amortizacija na dan 31.12.2020.	-19.686	-14.517	-689	-165	0	-26.157	-61.214

(47) Ostala imovina

	(000) KM	
	31.12.2020.	31.12.2019.
Preplate i obračunati prihod	2.653	1.088
Zalihe (stečena materijalna imovina, imovina za najam, itd.)	141	2.646
Ostala imovina	58	584
Ukupno	2.852	4.318

Vrijednost stečene materijalne imovine je u 2020. godini umanjena u skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, u dijelu u kojem se propisuje da stečena imovina treba biti iskazana u vrijednosti od 1 KM ukoliko se ne proda u roku od tri godine.

(48) Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje namijenjene prodaji

U tekućem izvještajnom periodu, ova pozicija prvenstveno uključuje nekretnine koje su dio projekta prodaje imovine za koju se već aktivno vrši oglašavanje.

	(000) KM	31.12.2020.	31.12.2019.
Nekretnine, postrojenja i oprema		3.752	3.894
Ukupno		3.752	3.894

(49) Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku

	(000) KM	31.12.2020.	31.12.2019.
Depoziti		785.200	740.622
Depoziti kreditnih institucija		788	12.343
Depoziti klijenata		784.412	728.279
Ostale finansijske obaveze		8.241	12.289
od čega obaveze najma		1.308	2.387
Ukupno		793.441	752.911

49.1. Depoziti kreditnih institucija

	(000) KM	31.12.2020.	31.12.2019.
Tekući računi / A'vista depoziti		787	597
Oročeni depoziti		1	11.746
Ukupno		788	12.343

49.2. Depoziti klijenata

	(000) KM	31.12.2020.	31.12.2019.
Tekući računi / a'vista depoziti		551.390	490.107
Vlade		20.696	25.838
Druge finansijske institucije		3.518	2.079
Pravna lica		142.593	114.995
Fizička lica		384.583	347.195
Oročeni depoziti		233.022	238.172
Vlade		5.417	3.301
Druge finansijske institucije		25.711	22.777
Pravna lica		27.539	24.841
Fizička lica		174.355	187.253
Ukupno		784.412	728.279

Prosječna kamatna stopa na depozite predstavljen je u sljedećoj tabeli:

	31.12.2020.	31.12.2019.
Pravna lica	-0,32%	-0,20%
Fizička lica	-0,49%	-0,53%

(50) Rezervisanja

	(000) BAM	
	31.12.2020.	31.12.2019.
Rezervisanja za sudske sporove	10.543	11.498
Potencijalne obaveze i date garancije	4.531	1.087
Rezervisanja za varijabilna plaćanja	1.943	2.409
Penzije i druge definisane obaveze nakon prestanka radnog odnosa	94	94
Mjere restrukturisanja	53	267
Ukupno	17.164	15.355

Stavka "Rezervisanja za sudske sporove" uključuje rezervisanja za pravne sporove povezane s klijentovim tužbama. Nadalje, pod ovom stavkom su iskazane i dodatne obaveze kao što su neriješeni sudski sporovi vezani za kreditno poslovanje prezentirano pod ovom stavkom. Dodatne informacije u skladu s MRS 37.92 kako bi se zaštitila pozicija Banke u tim sudskim sporovima.

Stavka "Rezervisanja za varijabilna plaćanja" uključuje dugoročna i kratkoročna rezervisanja bonusa za ključni menadžment, kao i za zaposlenike.

Obračunati iznos rezervisanja za mjere restrukturisna, neriješene sudske sporove, kao i druga rezervisanja na osnovu najboljih procjena očekivanog odliva ekonomski korisnih resursa na datum izvještavanja, uključujući uzimanje u obzir rizika i neizvjesnosti koji se očekuju u kontekstu izvršavanja obaveze. Procjene uzimaju u obzir rizike i neizvjesnosti. Odljevi ekonomski korisnih resursa koji proizlaze iz ovih mjeru očekuju se tijekom sljedećih pet poslovnih godina. Međutim, treba uzeti u obzir da je, posebno u vezi sa sudskim sporovima, ishod sudskog spora u mnogim slučajevima teško predvidjeti, pa zbog toga konačan ishod može značajno odstupati od inicijalne procjene.

50.1. Rezervisanja - kretanje rezervisanja za potencijalne obaveze i date garancije

	(000) KM				
	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Nominalna vrijednost na dan 01.01.2020	180.741	707	196	0	181.644
Primjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	16.292	4.596	-60	0	20.828
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-27.045	27.045	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	-5	2	0	0	-3
Nominalna vrijednost na dan 31.12.2020	169.983	32.350	136	0	202.469

	(000) KM				
	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Nominalna vrijednost na dan 01.01.2019	144.934	1.826	397	0	147.157
Primjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	35.807	-1.119	-200	0	34.488
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	0	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	-1	0	-1
Nominalna vrijednost na dan 31.12.2019	180.741	707	196	0	181.644

Ukupan iznos rezervisanja za očekivane kreditne gubitke za kreditne obaveze, finansijske garancije i druge potencijalne obveze, bilježi blagi rast u 2020. godini, zbog pogoršanja makroekonomskog scenarija uzrokovanih Covid-19 pandemijom.

(000) KM

	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan					
01.01.2020.	-893	-58	-136	0	-1.087
Efekti usvajanja novog regulatornog okvira (napomena 1)	-349	14	46	0	-289
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2020.	-1.242	-44	-90	0	-1.376
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-1.424	-1.760	28	0	-3.156
Prenos između nivoa kreditnog rizika	369	-369	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	1	0	0	0	1
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan					
31.12.2020.	-2.296	-2.173	-62	0	-4.531

(000) KM

	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan					
01.01.2019.	-793	-240	-274	0	-1.307
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-100	182	138	0	220
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	0	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0	0
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan					
31.12.2019.	-893	-58	-136	0	-1.087

50.2. Rezervisanja - kretanje drugih rezervisanja

(000) KM

	Knjigovo dstvena vrijednost 01.01.2020.	Kursne razlike	Povećanje	Upotreba	Smanjenje	Ostale promjene	Knjigovo dstvena vrijednost 31.12.2020.
Penzije i druge definisane obaveze nakon prestanka radnog odnosa	94	0	6	-6	0	0	94
Mjere restrukturiranja	267	0	0	-214	0	0	53
Rezervisanja za sudske sporove	11.498	0	0	-930	-24	0	10.544
Rezervisanja za varijabilna plaćanja	2.409	0	733	-1.198	0	0	1.944
Ukupno	14.268	0	739	-2.348	-24	0	12.635

(000) KM

	Knjigovo dstvena vrijednost 01.01.2019.	Kursne razlike	Povećanje	Upotreba	Smanjenje	Ostale promjene	Knjigovo dstvena vrijednost 31.12.2019.
Penzije i druge definisane obaveze nakon prestanka radnog odnosa	101	0	0	-7	0	0	94
Mjere restrukturiranja	164	0	363	-260	0	0	267
Rezervisanja za sudske sporove	13.611	0	0	-1.399	-714	0	11.498
Rezervisanja za varijabilna plaćanja	2.233	0	1.486	-1.310	0	0	2.409
Ukupno	16.109	0	1.849	-2.976	-714	0	14.268

(51) Ostale obaveze

(000) KM

	31.12.2020.	31.12.2019.
Odgodeni prihod	143	116
Pasivna vremenska razgraničenja	3.250	2.425
Ostale obaveze	802	908
Ukupno	4.195	3.449

Pasivna vremenska razgraničenja i druge obaveze uključuju obaveze za usluge koje su pružene, a još nisu plaćene, kao i plaće i naknade za plaće koje još nisu isplaćene.

(52) Kapital

(000) BAM

	31.12.2020.	31.12.2019.
Kapital	196.837	215.050
Dionički kapital	100.403	100.403
Zakonske rezerve	25.101	25.101
Rezerve fer vrijednosti	3.912	2.502
Zadržana dobit	67.421	87.044
Manjinski interes	0	0

Direktni vlasnik Banke je Addiko Bank AG Austria.

Ukupan iznos od 100.403 hiljada KM (2019: 100.403 hiljada KM) odgovara u potpunosti uplaćenom dioničkom kapitalu Addiko Bank AG, koji je podijeljen u 532.500 (2019: 532.500) registrovanih dionica. Proporcionalan iznos dioničkog kapitala po dionici iznosi 188,55 KM (2018: 188,55 KM).

Zakonske rezerve uključuju obavezne rezerve od 25% dioničkog kapitala.

Rezerve fer vrijednosti uključuju rezultate mjerena - nakon uzimanja u obzir odgođenog poreza - za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Zadržana dobit predstavlja prenesenu akumuliranu neto dobit.

Efekat implementacije novog regulatornog okvira, koji je stupio na snagu 1. januara 2020. godine, predstavlja jednokratan efekat smanjenja zadržane dobiti u iznosu od 6.612 hiljada KM (vidjeti napomenu (1) Računovodstvene politike).

Banka je ostvarila gubitak u iznosu -13.011 hiljada KM u 2020. godini. Na narednoj sjednici Skupštine društva bit će dat prijedlog za pokriće gubitka iz zadržane dobiti.

(53) Izvještaj o novčanim tokovima

Izvještaj o novčanim tokovima prema MRS 7 predstavlja promjene u novcu i novčanim ekvivalentima Banke uslijed novčanih tokova od poslovnih, investicijskih i finansijskih aktivnosti.

Novčani tok od poslovnih aktivnosti Banke sadrži priliv i odliv vezan za kredite i potraživanja od kreditnih institucija i klijenata, vrijednosnih papira i obaveza prema kreditnim institucijama i klijentima.

Novčani tok od investicijskih aktivnosti uključuje priliv i odliv vezan za nematerijalnu imovinu i nekretnine, postrojenja i opremu.

Novac i novčani ekvivalenti uključuju novac u blagajni, novac na računima u centralnim bankama koji dospijevaju na svakodnevnoj osnovi i depozite koji dospijevaju na svakodnevnoj osnovi.

Izvještavanje po segmentima

Izvještavanje po segmentima Banke zasniva se na MSFI 8 Poslovni segmenti, koji se zasniva na pristupu upravljanja. U skladu s tim, podaci po segmentima su pripremljeni na osnovu internog procesa upravljanja. Segmenti Banke zasnivaju se na kombinaciji vrsta subjekata, a to je stanovništvo, mala i srednja preduzeća, velika preduzeća, i javne institucije i vrsti poslovne aktivnosti, a to su potrošački krediti i hipotekarni krediti. Da bi se izvršila procjena rezultata predmetnih segmenata, Uprava kao primarni metod utvrđivanja poslovног uspjeha koristi bilans uspjeha naveden u nastavku, kao i obim prihodujućih kredita, obim depozita i pripadajući KPI. U bilansu uspjeha izvještaja po segmentima dobit od kamata i rashod od kamata su navedeni u neto iznosu na poziciji neto prihod od kamata, koji odražava prezentaciju internog izvještavanja, te je osnova za daljnje vođenje Banke od strane Uprave.

Računovodstvene politike u segmentima poslovanja su iste onima opisanim u značajnim računovodstvenim politikama. Banka vrši procjenu poslovног uspjeha svakog segmenta na osnovu a.) poslovног rezultata prije poreza b.) obima prihodujućih kredita i c.) obima depozita kao najvažnijih stavki koje uprava uzima u razmatranje kod ocjene rezultata predmetnih segmenata.

Neto dobit od kamata u Korporativnom centru uključuje samo mali dio pozitivnog utjecaja prinosa kamate i jaza likvidnosti (*eng. interest and liquidity gap contributio - IGC*). Većina IGC-a je distribuirana na tržišne segmente u skladu s prinosom predmetne imovine. IGC je posljedica djelimično dužeg finansiranja dugoročne imovine stabilnim ali kratkotrajnjim obavezama. Opsegom ove transformacije u ročnosti se strogo upravlja u skladu s regulatornim i internim limitima. Metod određivanje cijena za prenos finansiranja (FTP) Banke pripisuje interne troškove finansiranja imovini i interne beneficije finansiranja obavezama na osnovu uskladene ročnosti. To znači da, ako je ročnost kredita i depozita u određenom segmentu ista, IGC (nakon umanjenja osiguranja za depozite i obaveznih rezervi za troškove) bi približno iznosi nula. Pored toga, neto rezultat finansijskih instrumenata i ostali poslovni rezultat koji se sastoji od ostalog poslovног prihoda i ostalog poslovнog rashoda su uključeni u Korporacijski centar.

U suštini, određeni postotak dugotrajne imovine se finansira kratkoročnim obavezama. U sklopu FTP metode, tržišni segmenti su terećeni više po svojoj imovini nego što su kompenzirani po svojim obavezama. Kompenziranjem tih tržišnih segmenata povezivanjem dugotrajne imovine s kratkoročnim obavezama, predmetni dio IGC-a se redistribuirira iz segmenta "Korporativni centar" na kreatora IGC-a, tj. predmetni tržišni segment.

Segmentacija poslovnih aktivnosti

Izvještavanje po segmentima obuhvata sljedećih pet poslovnih segmenata:

Stanovništvo: Segment stanovništvo Banke opslužuje više od 100.000 klijenata, što uključuje privatne poduzetnike i profitu-orientisane subjekte s godišnjim bruto prihodom manjim od 978 hiljada KM kroz mrežu 32 podružnice i digitalne kanale.

Za privatna lica fokus je na svakodnevnim bankarskim uslugama i kreditiranju klijentima. U segmentu mikro klijenata, prioritet je pružanje transakcijskih usluga.

Mala i srednja preduzeća: Banka nudi kompletan paket proizvoda za oko 2,7 hiljada klijenata malih i srednjih preduzeća (društva s godišnjim bruto prihodom između 978 hiljada KM i 97.791 hiljada KM). Mala i srednja preduzeća su glavni strateški segment Banke, gdje Banka cilja na realni sektor s obrtnim kapitalom, investicijskim kreditima i jakim fokusom na trgovinske finansijske proizvode.

Javno finansiranje: Posao javnog finansiranja orijentisan je na učešće na javnim tenderima za potrebe finansiranja ključnih javnih institucija u zemlji kao što su ministarstva finansija, državna preduzeća i lokalne vlade.

Velika preduzeća: Ovaj segment obuhvata pravne subjekte i poduzetnike s godišnjim bruto prihodom većim od 97.791 hiljada KM. Banka pruža usluge domaćim i stranim kompanijama preko centralizovanih i specijaliziranih timova.

Korporativni centar: Ovaj segment se sastoji od poslova Riznice u Banci, kao i stavki središnjih funkcija kao što su režijski troškovi, operativni troškovi povezani s projektima, doprinosi jedinstvenom sanacijskom fondu, bankovni nameti i međusobno usklađivanje.

(000) KM

31.12.2020.	Focus segmenti			Non-focus segmenti			Korporativni Centar	Ukupno
	Potrošački krediti	Malá i srednja preduzeća	Hipotekarni krediti	Velika preduzeća	Javno finansi ranje			
Neto bankarski prihod	25.524	8.148	1.789	2.468	164	1.424	39.517	
Neto prihod od kamata od čega reovni kamatni prihod	15.692	5.972	1.789	1.860	42	1.474	26.830	
Neto prihod od naknada i provizija	18.418	5.948	1.683	1.902	135	1.890	29.976	
Neto rezultat za finansijske instrumente	9.831	2.175	0	607	122	-50	12.686	
Ostali poslovni rezultat	0	0	0	0	0	2.443	2.443	
Ostali poslovni rezultat	0	0	0	0	0	-1.126	-1.126	
Poslovni prihod	25.524	8.148	1.789	2.468	164	2.741	40.834	
Poslovni prihod	-20.416	-3.704	-45	-485	-338	-6.057	-31.045	
Poslovni rezultat	5.108	4.444	1.744	1.983	-174	-3.316	9.789	
Ostali rezultat	-238	-54	-91	-12	0	-1.983	-2.378	
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-7.712	-14.574	321	-2.630	-862	-100	-25.557	
Rezultat prije poreza	-2.842	-10.184	1.974	-659	-1.036	-5.399	-18.146	
<hr/>								
Obim poslovanja								
Krediti i potraživanja od čega bruto izloženost prihodujućih kredita klijenata	237.525	166.845	23.396	62.607	5.865	4.862	501.099	
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	245.235	174.995	23.684	64.949	6.007	0	514.870	
	585.218	101.131	0	60.260	37.804	9.028	793.441	

(000) KM

31.12.2019.	Focus segmenti			Non-focus segmenti			Korporativni Centar	Ukupno
	Potrošački krediti	Malá i srednja preduzeća	Hipotekarni krediti	Velika preduzeća	Javno finansi ranje			
Neto bankarski prihod	25.531	7.707	2.634	2.442	276	2.021	40.610	
Neto prihod od kamata od čega reovni kamatni prihod	15.028	5.734	2.634	2.021	142	2.021	27.580	
Neto prihod od naknada i provizija	17.901	5.428	2.083	2.004	184	2.297	29.898	
Neto rezultat za finansijske instrumente	10.503	1.973	0	421	134	0	13.031	
Ostali poslovni rezultat	0	0	0	0	0	1.081	1.081	
Ostali poslovni rezultat	0	0	0	0	0	-2.062	-2.062	
Poslovni prihod	25.531	7.707	2.634	2.442	276	1.040	39.629	
Poslovni prihod	-20.999	-3.445	-46	-441	-378	-7.038	-32.347	
Poslovni rezultat	4.533	4.262	2.587	2.001	-103	-5.998	7.282	
Ostali rezultat	0	0	0	0	0	378	378	
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-3.215	292	1.751	292	142	366	-372	
Rezultat prije poreza	1.318	4.554	4.338	2.293	39	-5.254	7.289	
<hr/>								
Obim poslovanja								
Krediti i potraživanja od čega bruto izloženost prihodujućih kredita klijenata	237.649	190.973	34.245	73.519	2.474	3.712	542.571	
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	244.066	187.617	30.533	73.929	2.486	0	538.630	
	558.709	84.331	0	45.360	39.880	24.632	752.911	

Odnos između neto prihoda od naknada i provizija i izvještajnih segmenata može se vidjeti u donjim tablicama:

(000) KM

31.12.2020.	Focus segmenti		Non-focus segmenti			Ukupno
	Potrošački krediti	Mala i srednja preduzeća	Velika preduzeća	Javno finansiranje	Korporativni Centar	
Održavanje	2.177	949	234	95	0	3.455
Transakcije	5.196	203	28	22	0	5.447
Kartice	2.399	10	1	0	0	2.410
Krediti	2.422	234	4	17	0	2.677
Finansiranje trgovine	0	0	0	0	0	0
Bankoosiguranje	764	0	0	0	0	764
FX & DCC	458	32	1	0	0	490
Ostalo	4	963	378	4	0	1.350
Prihodi od naknada i provizija	18	10	0	0	0	29
Održavanje	13.438	2.401	646	138	0	16.623
Transakcije	-2.619	-11	-1	0	0	-2.631
Kartice	-337	-146	-35	-15	0	-533
Vrijednosni papiri	-24	0	0	0	0	-24
Poticaji klijetima	0	0	0	0	-50	-50
FX promjene	-416	0	0	0	0	-416
Krediti	0	0	0	0	0	0
Ostalo	-211	-69	-2	-1	0	-283
Rashodi od naknada i provizija	-3.607	-226	-38	-16	-50	-3.937
Neto prihod od naknada i provizija	9.831	2.175	607	122	-50	12.686

¹⁾Segment potrošačkih kredita je u potpunosti (100%) doprinio neto prihodu od naknada i provizija segmenta stanovništva.

(000) KM

31.12.2019.	Focus segmenti		Non-focus segmenti			Ukupno
	Potrošački krediti	Mala i srednja preduzeća	Velika preduzeća	Javno finansiranje	Korporativni Centar	
Održavanje	2.021	1.097	161	119	0	3.399
Transakcije	4.521	190	21	20	0	4.752
Kartice	2.646	85	17	1	0	2.749
Krediti	3.202	278	6	16	0	3.502
Finansiranje trgovine	0	0	0	0	0	0
Bankoosiguranje	914	0	0	0	0	914
FX & DCC	411	24	14	0	0	449
Ostalo	5	709	281	4	0	1.000
Prihodi od naknada i provizija	17	12	0	0	0	30
Održavanje	13.737	2.395	501	162	0	16.795
Transakcije	-2.061	-265	-54	-17	0	-2.397
Kartice	-436	-113	-20	-9	0	-579
Vrijednosni papiri	-95	0	0	0	0	-95
Poticaji klijetima	-40	-4	-1	0	0	-45
FX promjene	-325	0	0	0	0	-325
Krediti	0	0	0	0	0	0
Ostalo	-277	-40	-4	-1	0	-323
Rashodi od naknada i provizija	-3.234	-422	-80	-28	0	-3.765
Neto prihod od naknada i provizija	10.503	1.973	421	134	0	13.031

¹⁾Segment potrošačkih kredita je u potpunosti (100%) doprinio neto prihodu od naknada i provizija segmenta stanovništva.

Izvještaj o upravljanju rizikom

(54) Kontrola i praćenje rizika

Banka vrši upravljanje i praćenje svojih rizika po svim poslovnim segmentima s ciljem optimiziranja profila rizika/po-slovnog uspjeha i garantovanja sposobnosti podnošenja rizika u svakom trenutku, čime se štite povjeriocci Banke. U tom kontekstu, utječe na poslovne i politike svojih učešća putem rada u odborima dioničara i nadzornim odborima. U slučaju učešća, primjenju se kompatibilni procesi kontrole rizika, strategije i metode.

Na postupke kontrole općenito, u Banci se primjenjuju sljedeća ključna načela:

- Postoje jasno definisani procesi i organizacione strukture za sve vrste rizika, u skladu s kojim se mogu uskladiti svi zadaci, nadležnosti i odgovornosti učesnika.
- *Front i back office*, kao i jedinice za trgovinu (*eng. trading*) i rješavanje/praćenje su razdvojene kako bi se spriječio sukob interesa.
- Banka provodi odgovarajuće, uporedive procedure za identifikaciju, analizu, mjerjenje, kombinovanje, kontrolu i praćenje svih vrsta rizika.
- Definišu se odgovarajući limiti i prate za sve vrste materijalnih rizika.

(55) Strategija rizika i Okvir za apetit prema riziku (eng. Risk Appetite Framework (RAF))

Strategija rizika Banke proizilazi is njene poslovne strategije i opisuje planiranu poslovnu strukturu, strateške razvoje i rast, uzimajući u obzir procese, metode i organizacionu strukturu relevantne za upravljanje faktorima rizika. Kao takva, strategija rizika predstavlja most između poslovne strategije i pozicioniranja rizika Društva. Ona je i instrument upravljanja na najvišem nivou koji se koristi za svrhu upravljanja rizikom i kao takav pruža okvir za kontrolu, praćenje i ograničavanje rizika svojstvenih bankarskom poslovanju, te osigurava adekvatnost internog kapitala, likvidnosti banke i opću profitabilnost kroz cijeli ciklus.

Strategija rizika Banke odraz je ključnih pristupa upravljanju rizika uključenih u poslovnu strategiju banke. Ona se reflektuje u ciljevima banke koji se odnose na rizik, a koji pružaju podršku sigurnom i održivom rastu i osiguravanju da banka posluje u skladu s regulatornim zahtjevima za odgovarajuća vlastita sredstva povezana s aktivnostima preuzimanja rizika.

Banka je uspostavila Okvir za apetit prema riziku (RAF) kojom se definiše spremnost na preuzimanje rizika Banke i čini dio postupaka razvoja i provedbe poslovne strategije i strategije rizika banke. Nadalje, njome se određuju rizici koji se preuzimaju u odnosu na njen kapacitet preuzimanja rizika. Okvir za apetit prema riziku definiše nivo rizika koji je banka spremna prihvati. Kod definisanja tih mjera uzima se u obzir budžet, strategija rizika i Plan oporavka koji daje okvir za odgovarajuće interno upravljanje i nadzor.

(56) Organizacija rizika

Glavni službenik za rizik (*eng. Chief Risk Officer - CRO*) je odgovoran za osiguravanje odgovarajućih struktura i postupaka za upravljanje rizikom. CRO djeluje neovisno od jedinica za tržište i trgovinu (*eng. market and trading units*).

Ključni zadaci upravljanja rizikom su individualno upravljanje rizikom neispunjavanja obaveza druge strane, reorganizacija problematičnih kredita, zatvaranje kredita, kao i kontrola rizika i nadzor neizvršavanja obaveza druge strane, tržišnog, poslovnog i rizika likvidnosti, te drugih rizika na nivou portfolija.

U 2020. funkcioniše su sljedeće organizacione jedinice:

Odjel upravljanja kreditnim rizikom - tim za kreditno poslovanje je odgovoran za upravljanje kreditnim rizikom za sve segmenta osim segmenta Stanovništvo, tj. Mala i srednja preduzeća, Velika preduzeća, Javne finansije. To uključuje operativnu i stratešku ulogu. Operativno, pokriva analizu i odobravanje kreditnih zahtjeva, dok strateški definiše politike, procedure, priručnike, smjernice i sve druge dokumente za gore navedene segmente upravljanja kreditnim rizikom.

Odjel za upravljanje kreditnim rizikom - tim naplate za segment Stanovništvo i tim za upravljanje underwritingom i portfolijem segmenta Stanovništvo - njegov cilj je pružiti podršku profitabilnom rastu portfolija Stanovništvo dok se osigurava da je kreditni rizik usklađen s okvirnim budžetom banke. Pokriva izvještavanje o portfoliju i analizu naplate u segmentu Stanovništvo. Mjesecni sastanci na temu kvalitete portfolija osiguravaju praćenje razvoja portfolija, identifikaciju problema u ranim fazama i poduzimanje korektivnih radnji. Odjel rizika za segment Stanovništvo je također ključni učesnik u odobrenju proizvoda i procesu revizije. On osigurava da je spremnost na preuzimanje rizika kreditnih proizvoda u skladu sa spremnošću na preuzimanje rizika Banke.

Odjel za kontrolu rizika - sve teme povezane s rizikom i regulatornim zahtjevima koje su od strateškog značaja za Banku. **Funkcije kontrole kreditnog rizika** - osigurava strategiju rizika, upravljanje kapitalom, testiranje otpornosti i koordinaciju kontrola nacionalne banke, te koordinira učeće odjela Banke u aktivnostima vezanim za teme oporavka i gašenja (eng. *resolution*), te upravlja postupkom nadzorne provjere i ocjene (SREP) i koordinacijom rizika.

Odjel za kontrolu rizika obuhvata funkciju Kontrole tržišnog i rizika likvidnosti, koja definiše pragove, prati pokazatelje rizika i pokreće mjere upravljanja tržišnim i rizikom likvidnosti Banke unutar definisane spremnost na preuzimanje rizika i regulatornih ograničenja. **Odjel za kontrolu rizika** također uključuje **tim za operativni rizik, upravljanje kontrolom i borbu protiv pronevjera** koji definiše strateški smjer širokim okvirom upravljanja operativnim rizikom koji uključuje identifikaciju, mjerjenje, upravljanje, praćenje i izvještavanje o poslovnom riziku, dajući mehanizam za diskutovanje i eskaliranje problema što vodi boljem upravljanju rizikom i povećanju institucionalne otpornosti.

(57) Interne smjernice za upravljanje rizikom

Banka definiše smjernice za standarde upravljanja rizikom koje važe na nivou cijele grupe kako bi se osiguralo da se svim rizicima pristupa na standardiziran način. Te smjernice se redovno prilagođavaju kako bi odražavale organizacione promjene, kao i promjene u dijelovima propisa kao što su postupci, metode i procedure. Godišnje se vrši revizija postojećih smjernica kako bi se utvrdilo da li je potrebno njihovo ažuriranje. Time se postiže usklađenost između aktuelnih i dokumentovanih postupaka.

Banka ima jasno definisane odgovornosti za sve smjernice upravljanja rizikom, uključujući pripremu, reviziju i ažuriranje. Usklađenost s tim smjernicama se postiže putem lica direktno uključenih u postupak upravljanja rizikom. Kontrolu neovisnu o sam proves vrši Interna revizija.

(58) Kreditni rizik

58.1. Definicije

Kreditni rizik u smislu obima predstavlja najznačajniji rizik za Banku. Kreditni rizik prvenstveno proizilazi iz kreditnog poslovanja. Do kreditnog rizika (ili rizika neispunjavanja obaveza) dolazi kad transakcija rezultira tužbama protiv dužnika, izdavatelja vrijednosnih papira ili drugih ugovornih strana. Ako te strane ne izvršavaju svoje obaveze, dolazi do gubitaka po osnovu neprimljenih naknada umanjenih za aktivirane kolaterale i stopu oporavka neosiguranih dijelova. Ova definicija uključuje neizvršavanje obaveza i rizik vezan za jemca koji proizilazi iz kreditnih transakcija, kao i rizik izdavatelja, zamjene i izvršenja obaveza kod trgovačkih transakcija.

58.2. Opći uslovi

Strategija kreditnog rizika pruža konkretnе smjernice za organizacione strukture banke u kreditnom poslovanju, kao i metode kontrole rizika, a dopunjena je politikama kao i konkretnim upitama.

U skladu s uputama nadležnih organa, kako je to definisano od Uprave i Nadzornog odbora, odluke o kreditnim plasmanima donosi Kreditni odbor kao i ključno osoblje u *back office* i jedinice za analizu Odjela za kreditni rizik.

Kreditni odbor Banke je najviši organ za donošenje odluka o kreditnim plasmanima, pod nadzorom Uprave.

58.3. Mjerenje rizika

Banka koristi svoje postupke određivanja rejtinga kako bi se analizirao i ocijenio kreditni rejtnig svakog dužnika. Klasifikovanje dužnika po kategorijama rejtinga vrši se na osnovu vjerovatnoće neispunjavanja obaveza na osnovu skale s 25 nivoa.

58.4. Ograničavanje rizika

Upravljanje ukupnim potencijalnim obavezama Banke u odnosu na pojedinačnog klijenta ili grupu povezanih klijenata ("grupa dužnika") ovisi o predmetnom segmentu klijenata i poslovnom području.

U Banci ograničenja unutar segmenta finansijskih institucija definiše i individualno prati za to nadležna jedinica. U slučaju prekoračenja limita, pokreće se proces eskaliranja, o čemu se odmah obavještava jedinica za operativni rizik, kao i *front office*, te se izvještava relevantni nivo za donošenje odluka. Na nivou portfolija postoji dosta limita za sprečavanje formiranja koncentracija rizika; u slučaju prekoračenja limita, predmet se eskalira na nivo Uprave, a *front office* radi s *back officeom* na definisanju mjera za kontrolu tih koncentracija rizika.

58.5. Usklađivanje između kategorija finansijskih instrumenata i izloženosti kreditnom riziku

Izloženost kreditnom riziku obuhvata bruto knjigovodstvenu vrijednost (ili nominalnu value u slučaju vanbilansne izloženosti) bez uzimanja u obzir očekivanog kreditnog gubitka (uključujući onaj za garancije), sve kolaterale, efekte netiranja, druga kreditna unapređenja ili transakcije s ciljem ublažavanja kreditnog rizika. Tržišne vrijednosti se koriste za izračunavanje relevantne izloženosti za vrijednosne papire, dok se kod kredita koristi metoda amortizovanog troška. Ako nije izričito navedeno drugačije, prikazane su sve vrijednosti u izvještaju o riziku, uključujući portfolio koji je klasificiran kao namijenjen prodaji prema MSFI 5, ako je primjenjivo.

Sve otpisane izloženosti koje nisu otpisane kao dio procesa prodaje imovine ili rješavanja dugovanja se vode vanbilansno, i nastavljaju biti predmetom prinudne naplate.

Prikaz neto izloženosti u Banci u skladu s MSFI 7.36 na dan 31. decembar 2020:

31.12.2020.		Prihodujući		Neprihodujući RKG ¹⁾				(000) KM	
Finansijski instrumenti		Izloženost	RKG ¹⁾ 1&2	Neto	Izloženost	3&POCI	Neto	Izloženost	Neto
Novčana sredstva		236.440	-514	235.926	0	0	0	236.440	235.926
Krediti i potraživanja		518.907	-25.258	493.649	72.843	-65.393	7.450	591.750	501.099
Investicijski vrijednosni papiri od čega dužnički vrijednosni papiri		206.112	-2.218	203.894	0	0	0	206.112	203.894
		206.112	-2.218	203.894	0	0	0	206.112	203.894
Ukupno bilans		961.459	-27.990	933.469	72.843	-65.393	7.450	1.034.302	940.919
Ukupno vanbilans		202.333	-4.469	197.866	136	-62	74	202.469	197.940
Ukupna izloženost kreditnom riziku		1.163.792	-32.457	1.131.335	72.929	-65.455	7.524	1.236.771	1.138.859

¹⁾Rezerve za kreditne gubitke

Prikaz neto izloženosti u Banci u skladu s MSFI 7.36 na dan 31. decembar 2019:

31.12.2019.		Prihodujući			Neprihodujući			(000) KM	
Finansijski instrumenti		Izloženost	RKG ¹⁾ 1&2	Neto	Izloženost	3&POCI	Neto	Izloženost	Neto
Novčana sredstva		178.747	-613	178.134	0	0	0	178.747	178.134
Krediti i potraživanja		542.754	-12.558	530.196	91.698	-79.323	12.375	634.452	542.571
Investicijski vrijednosni papiri od čega dužnički vrijednosni papiri		195.701	-416	195.285	0	0	0	195.701	195.285
Ukupno bilans		917.202	-13.587	903.615	137.375	-79.323	12.375	1.008.900	915.990
Ukupno vanbilans		181.449	-951	180.498	195	-136	59	181.644	180.557
Ukupna izloženost kreditnom riziku		1.098.651	-14.538	1.084.113	137.570	-79.459	12.434	1.190.544	1.096.547

¹⁾Rezerve za kreditne gubitke

58.6. Izloženost riziku po kategoriji rejtinga

Na dan 31. decembra 2020. približno 17,35% (2019: 21,5%) izloženosti je klasifikovano u kategoriju rejtinga 1A do 1E. Ova izloženost je uglavnom povezana s potraživanjima od drugih finansijskih institucija, vlada i fizičkih lica.

Na ukupno kretanje neprihodujuće izloženosti (eng. NPE) u 2020. su uglavnom uticali efekti računovodstvenog otpisa, uplata, nagodbe i naplate. Uzimajući u obzir sve ove efekte, tokom 2020. je ukupna neprihodujuća izloženost smanjena za 19.634 hiljada KM.

U sljedećoj tabeli prikazana je izloženost po kategorijama rejtinga i tržišnim segmentima na dan 31. decembar 2020:

31.12.2020.		1A-1E	2A-2E	3A-3E	Watch	NPE	Bez rejtinga	Ukupno
Stanovništvo		8.138	129.076	81.949	39.351	25.333	3.016	286.863
Mala i srednja preduzeća		33.152	134.223	93.602	55.656	12.145	7	328.785
Non-focus		631	66.213	55.809	18.895	32.701	29	174.278
od čega Velika preduzeća		530	48.397	52.485	9.465	0	0	110.877
od čega Hipotekarni krediti		0	13.018	2.009	9.429	32.701	27	57.184
od čega Javno finansiranje		101	4.798	1.315	1	0	2	6.217
Korporativni centar ¹⁾		172.694	40.024	215.284	0	1.978	16.865	446.845
Ukupno		214.615	369.536	446.644	113.902	72.157	19.917	1.236.771

¹⁾ Korporativni centar uključuje finansijske institucije koje uzimaju u obzir izloženost Centralne Banke, depozita i ukupne dužničke vrijednosne papire

U sljedećoj tabeli prikazana je izloženost po kategorijama rejtinga i tržišnim segmentima na dan 31. decembar 2019:

31.12.2019.		1A-1E	2A-2E	3A-3E	Watch	NPE	Bez rejtinga	Ukupno
Stanovništvo		7.688	122.385	88.863	37.024	29.576	1.912	287.448
Mala i srednja preduzeća		43.962	161.540	97.875	6.356	9.954	0	319.687
Non-focus		8.781	53.678	82.288	7.740	49.343	105	201.935
od čega Velika preduzeća		8.667	34.709	75.775	0	0	0	119.151
od čega Hipotekarni krediti		114	18.705	4.031	7.726	49.343	105	80.024
od čega Javno finansiranje		0	264	2.482	14	0	0	2.760
Korporativni centar ¹⁾		196.041	42.536	120.834	110	2.918	19.035	381.474
Ukupno		256.472	380.139	389.860	51.230	91.791	21.052	1.190.544

¹⁾ Korporativni centar uključuje finansijske institucije koje uzimaju u obzir izloženost Centralne Banke, depozita i ukupne dužničke vrijednosne papire

Klasifikacija kreditnih sredstava u kategorije rizika vrši se osnovu internog rejtinga Banke. U svrhu izvještavanja prema eksternim licima, interne rejting kategorije su grupisanje u sljedećih pet rejting kategorija:

- 1A-1E: obuhvata klijente s vrlo malim rizikom, od nabolje do vrlo dobre kreditne sposobnosti;
- 2A-2E: obuhvata klijente od dobre do umjerene kreditne sposobnosti;
- 3A-3E: obuhvata klijente sa srednjim ili visokim kreditnim rizikom;
- Nadgledanje (eng. Watch): obuhvata klijente s vrlo visokim kreditnim rizikom ili one kod kojih je velika mogućnost neizvršavanja obaveza. To uključuje klijente s kašnjenjem u plaćanju ili neplaćanjem u njihovoj kreditnoj historiji, ili one sa srednjoročnim poteškoćama u otplati duga;
- NPE (neprihodujuće izloženosti): ispunjen je jedan ili više kriterija u skladu s Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka: između ostalog, s uplatom kamate ili glavnice se kasni više od 90 dana, banka ima velike sumnje u kreditni rejting klijenta, postoje rizične mjere restukturisanja koje vode do problematične izloženosti s odgodom izvršenja zabilježen je kreditni gubitak ili je pokrenut stečajni postupak.

Na izvještajni datum se mogu identificirati i izloženosti "Bez rejtinga" a koje se odnose na novoodobrene plasmane koji prvi behavioural rating dobiju 6 mjeseci nakon odobrenja ili klijente koji su izašli iz statusa "default" te kojima se u narednom mjesecnom ciklusu obračuna rejtinga dodijeljuje isti.

Banka primjenjuje princip "na nivou klijenta" za sve segmente, uključujući stanovništvo. Ako dužnik ne izvršava obaveze po jednom ugovoru, i njegove transakcije koje nisu neprihodujuće se klasikuju kao neprihodujuće. U tabelama u nastavku prikazana je klasifikacija po kategorijama rejtinga i nivou kreditnog rizika.

Krediti i potraživanja od klijenata po amortizovanom trošku:

	(000) KM				
31.12.2020.	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E	18.542	6	0	0	18.548
2A-2E	216.556	8.584	0	0	225.140
3A-3E	116.966	48.286	0	0	165.252
Watch	23.490	81.995	822	0	106.307
NPE	0	0	72.021	0	72.021
Bez rejtinga	3.454	901	0	0	4.355
Bruto knjigovodstvena vrijednost	379.008	139.772	72.843	0	591.623
Rezervisanja za kreditne gubitke	-7.074	-18.184	-65.393	0	-90.651
Knjigovodstvena vrijednost	371.934	121.588	7.450	0	500.972

	(000) KM				
31.12.2019.	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E	35.234	1	0	0	35.235
2A-2E	250.175	679	0	0	250.854
3A-3E	199.311	1.800	1	0	201.112
Watch	6.332	43.453	98	0	49.883
NPE	0	0	91.599	0	91.599
Bez rejtinga	5.501	6	0	0	5.507
Bruto knjigovodstvena vrijednost	496.553	45.939	91.698	0	634.190
Rezervisanja za kreditne gubitke	-4.053	-8.505	-79.323	0	-91.881
Knjigovodstvena vrijednost	492.500	37.434	12.375	0	542.309

Krediti i potraživanja od bankama po amortizovanom trošku:

	(000) KM				
31.12.2020.	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija	0	0	0	0	0
1A-1E	127	0	0	0	127
2A-2E	0	0	0	0	0
3A-3E	0	0	0	0	0
Watch	0	0	0	0	0
NPE	0	0	0	0	0
Bez rejtinga	127	0	0	0	127
Bruto knjigovodstvena vrijednost	127	0	0	0	127
Rezervisanja za kreditne gubitke	0	0	0	0	0
Knjigovodstvena vrijednost	127	0	0	0	127

	(000) KM				
31.12.2019.	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija	0	0	0	0	0
1A-1E	0	0	0	0	0
2A-2E	262	0	0	0	262
3A-3E	0	0	0	0	0
Watch	0	0	0	0	0
NPE	0	0	0	0	0
Bez rejtinga	0	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost	262	0	0	0	262
Rezervisanja za kreditne gubitke	0	0	0	0	0
Knjigovodstvena vrijednost	262	0	0	0	262

Dužnički vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit:

	(000) KM				
31.12.2020.	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E	155.188	0	0	0	155.188
2A-2E	19.151	0	0	0	19.151
3A-3E	16.792	0	0	0	16.792
Watch	0	0	0	0	0
NPE	0	0	0	0	0
Bez rejtinga	14.981	0	0	0	14.981
Bruto knjigovodstvena vrijednost	206.112	0	0	0	206.112
Rezervisanja za kreditne gubitke	-2.218	0	0	0	-2.218
Knjigovodstvena vrijednost	203.894	0	0	0	203.894

(000) KM

31.12.2019.	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E	162.841	0	0	0	162.841
2A-2E	13.194	0	0	0	13.194
3A-3E	5.871	0	0	0	5.871
Watch	0	0	0	0	0
NPE	0	0	0	0	0
Bez rejtinga	13.795	0	0	0	13.795
Bruto knjigovodstvena vrijednost	195.701	0	0	0	195.701
Rezervisanja za kreditne gubitke	-416	0	0	0	-416
Knjigovodstvena vrijednost	195.285	0	0	0	195.285

Potencijalne obaveze i date finansijske garancije:

(000) KM

31.12.2020.	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E	23.371	4	0	0	23.375
2A-2E	97.046	7.627	0	0	104.673
3A-3E	49.121	16.988	0	0	66.109
Watch	367	7.228	0	0	7.595
NPE	0	0	136	0	136
Bez rejtinga	78	503	0	0	581
Bruto knjigovodstvena vrijednost	169.983	32.350	136	0	202.469
Rezervisanja za kreditne gubitke	-2.296	-2.173	-62	0	-4.531
Knjigovodstvena vrijednost	167.687	30.177	74	0	197.938

(000) KM

31.12.2019.	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E	25.190	0	0	0	25.190
2A-2E	86.955	17	0	0	86.972
3A-3E	67.866	32	0	0	67.898
Watch	684	658	3	0	1.345
NPE	0	0	193	0	193
Bez rejtinga	46	0	0	0	46
Bruto knjigovodstvena vrijednost	180.741	707	196	0	181.644
Rezervisanja za kreditne gubitke	-893	-58	-136	0	-1.087
Knjigovodstvena vrijednost	179.848	649	60	0	180.557

58.7. Izloženost po industrijskom sektoru

U nastavku je prikazana izloženost pravnih lica po industrijskom sektoru na osnovu klasifikacije djelatnosti "NACE Code 2.0".

31.12.2020.	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Pravna lica (000) BAM Očekivani kreditni gubitak
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	965	-614
B Vađenje ruda i kamena	9.010	-163
C Prerađivačka industrija	70.078	-6.306
D Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	1.821	-26
E Opskrba vodom	716	-26
F Građevinarstvo	14.982	-726
G Trgovina na veliko i malo	101.007	-6.920
H Prijevoz i skladištenje	1.756	-126
I Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	4.065	-495
J Informacije i komunikacije	11.865	-6.236
K Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	132	-1
L Poslovanje nekretninama	12.753	-730
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	5.115	-239
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1.763	-123
O Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	426	-2
P Obrazovanje	1	0
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	15.378	-1.394
R Umjetnost, zabava i rekreacija	506	-7
S Ostale uslužne djelatnosti	4.384	-2.583
Krediti i potraživanja	256.723	-26.717

31.12.2019.	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Pravna lica (000) BAM Očekivani kreditni gubitak
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	1.515	-161
B Vađenje ruda i kamena	4.687	-15
C Prerađivačka industrija	67.187	-929
D Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	0	0
E Opskrba vodom	1.383	-15
F Građevinarstvo	16.061	-251
G Trgovina na veliko i malo	116.072	-2.612
H Prijevoz i skladištenje	2.036	-103
I Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	4.641	-75
J Informacije i komunikacije	12.064	-4.882
K Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	433	-1
L Poslovanje nekretninama	12.808	-37
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	12.403	-818
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1.917	-299
O Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	1.143	-9
P Obrazovanje	0	0
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	16.059	-428
R Umjetnost, zabava i rekreacija	260	-2
S Ostale uslužne djelatnosti	473	-454
Krediti i potraživanja	271.142	-11.091

58.8. Prikaz izloženosti po finansijskim instrumentima po danima kašnjenja

		-do 30 dana kašnjenja	-od 31 do 60 dana kašnjenja	-od 61 do 90 dana kašnjenja	-preko 90 dana kašnjenja	(000) KM
31.12.2020.	Bez kašnjenja					Ukupno
Stanovništvo	250.476	13.166	1.530	1.812	19.879	286.863
Mala i srednja preduzeća	306.445	1.792	8.879	0	11.669	328.785
Non-focus	141.513	1.828	967	340	29.630	174.278
od čega Velika preduzeća	110.877	0	0	0	0	110.877
od čega Hipotekarni krediti	24.419	1.828	967	340	29.630	57.184
od čega Javno finansiranje	6.217	0	0	0	0	6.217
Korporativni centar ¹⁾	446.845	0	0	0	0	446.845
Ukupno	1.145.279	16.786	11.376	2.152	61.178	1.236.771

		-do 30 dana kašnjenja	-od 31 do 60 dana kašnjenja	-od 61 do 90 dana kašnjenja	-preko 90 dana kašnjenja	(000) KM
31.12.2019.	Bez kašnjenja					Ukupno
Stanovništvo	244.377	13.614	1.408	957	27.092	287.448
Mala i srednja preduzeća	309.733	0	0	0	9.954	319.687
Non-focus	150.529	2.077	284	179	48.866	201.935
od čega Velika preduzeća	119.151	0	0	0	0	119.151
od čega Hipotekarni krediti	28.618	2.077	284	179	48.866	80.024
od čega Javno finansiranje	2.760	0	0	0	0	2.760
Korporativni centar ¹⁾	380.501	7	3	0	963	381.474
Ukupno	1.085.140	15.698	1.695	1.136	86.875	1.190.544

58.8.1. ODLAGANJE IZVRŠENJA (ENG. FORBEARANCE)

Mjere odlaganja izvršenja definišu se kao ustupci prema dužniku koji se suočava ili će se uskoro suočiti s poteškoćama u izvršavanju svojih finansijskih obaveza ("finansijske poteškoće"). Praćenje mjera i rizika odlaganja izvršenja vrše jedinice za operativni rizik nadležne za Korporacijski centar i Stanovništvo. Pored toga, mjere odlaganja izvršenja predstavljaju okidač za vršenje testova umanjenja vrijednosti u skladu s MSFI zahtjevima.

Sljedeća tabela daje prikaz statusa "Forbearance" u Banci tokom finansijske godine 2020.

	POČETNI saldo 1.1.2020.	Dodaci imovini kod koje su produžene mjere odlaganja izvršenja (+)	Imovina koja se više ne može smatrati imovinom s odlaganjem izvršenja (-)	Promjene zbog MSFI 5 (imovina namijenjena prodaji) (+/-)	Krediti i kursne razlike (+/-)	Ostale izmjene (+/-)	KRAJNJI saldo 31.12.2020.
Pravna lica	11.919	0	-247	0	0	0	11.672
Fizička lica	2.747	5.412	0	0	0	0	8.159
Krediti i potraživanja	14.666	5.412	-247	0	0	0	19.832

Sljedeća tabela daje prikaz statusa "Forbearance" u Banci tokom finansijske godine 2019.

(000) KM

	POČETNI saldo 1.1.2019.	Dodaci imovini kod koje su produžene mjere odlaganja izvršenja (+)	Imovina koja se više ne može smatrati imovinom s odlaganjem izvršenja (-)	Promjene zbog MSFI 5 (imovina namijenjena prodaji) (+/-)	Krediti i kursne razlike (+/-)	Ostale izmjene (+/-)	KRAJNJI saldo 31.12.2019.
Pravna lica	11.726	517	0	0	0	-375	11.922
Fizička lica	2.867	951	-897	0	0	-172	2.748
Krediti i potraživanja	14.593	1.468	-897	0	0	-547	14.671

Stanje izloženosti u status "Forbearance", mogu se prikazati kako slijedi za 2020. godinu:

(000) KM

	Krajnji saldo 31.12.2020	Bez kašnjenja u plaćanju i bez umanjenja vrijednosti	Kašnjenje u plaćanju ali bez umanjenja vrijednosti (> 0 dana)	Umanjenje vrijednosti	Prihod od kamata priznat u vezi s imovinom s odgodom izvršenja (+)
Pravna lica	11.672	2.365	0	9.558	179
Fizička lica	8.159	1.201	261	1.286	107
Krediti i potraživanja	19.832	3.566	261	10.843	286

Stanje izloženosti u status "Forbearance", mogu se prikazati kako slijedi za 2019. godinu:

(000) KM

	Krajnji saldo 31.12.2019	Bez kašnjenja u plaćanju i bez umanjenja vrijednosti	Kašnjenje u plaćanju ali bez umanjenja vrijednosti (> 0 dana)	Umanjenje vrijednosti	Prihod od kamata priznat u vezi s imovinom s odgodom izvršenja (+)
Pravna lica	11.922	2.365	0	9.558	179
Fizička lica	2.748	1.201	261	1.286	107
Krediti i potraživanja	14.671	3.566	261	10.843	286

U sljedećoj tabeli prikazana je raspodjela kolaterala za izloženost po osnovu "Forbearance" za 2020:

(000) KM

	Interni vrijednost kolateral (ICV) u odnosu na imovinu s odlaganjem izvršenja	od čega CRE	od čega RRE	od čega finansijski kolateral	od čega garancije	od čega ostalo
Javne finansije	0	0	0	0	0	0
Finansijske institucije	0	0	0	0	0	0
Velika preduzeća	0	0	0	0	0	0
Mala i srednja preduzeća	7.772	7.638	0	0	0	133
Stanovništvo	3.887	1.459	2.428	0	0	0
Ukupno	11.659	9.097	2.428	0	0	133

U sljedećoj tabeli prikazana je raspodjela kolaterala za izloženost po osnovu "Forbearance" za 2019:

							(000) KM
	Interni vrijednost kolaterala (ICV) u odnosu na imovinu s odlaganjem izvršenja	od čega CRE	od čega RRE	od čega finansijski kolateral	od čega garancije	od čega ostalo	
Javne finansije	0	0	0	0	0	0	0
Finansijske institucije	0	0	0	0	0	0	0
Velika preduzeća	0	0	0	0	0	0	0
Mala i srednja preduzeća	7.772	7.638	0	0	0	0	134
Stanovništvo	2.115	932	1.183	0	0	0	0
Ukupno	9.887	8.570	1.183	0	0	0	134

58.8.2. KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST ZALIHA (STEČENA MATERIJALNA IMOVINA)

Tokom finansijske godine 2020., Banka je iskazala knjigovodstvenu vrijednost zaliha (stečene imovina) u iznosu 140 hiljada KM (2019: 2.646 hiljada KM). Zalihe (stečena imovina) uglavnom se sastoje od kolaterala koji pripadaju Banci zbog klijentovog neizvršavanja obaveza po ugovoru o kreditu. To posebno uključuje izuzetu imovinu po osnovu kolaterala iz bankarskog poslovanja (posebno nekretnine). Molimo pogledati Napomenu (1) za vrednovanje ove imovine.

58.8.3. MORATORIJ USLIJED COVID-19

Pravna lica

Početkom pandemije Covid 19 u martu 2020. Banka je svim klijentima koji su podnijeli zahtjev, uvela privremenu mjeru u skladu sa zahtjevom klijenta na rok od maksimalno tri mjeseca. Uvedene mjere su se odnosile na moratorij na otplatu dugoročnog kredita, grace period na otplatu dugoročnog kredita, te prolongacija dospijeća kratkoročnih kredita. U spomenutom periodu, u skladu s odlukom Agencije za bankarstvo FBiH odobrene su privremene mjere za 10% svih pravnih lica, odnosno 44 klijenta od ukupno 439 klijenata. Kada se posmatra ukupna kreditna izloženost spomenuto se odnosilo na 17% ukupnog portfolija, 14 klijenata je u spomenutom periodu tražilo moratorij, odnosno 10% portolia, 25 klijenata je tražilo grace period, a to je predstavljalo 7% portfolija, te nam se obratilo i 5 klijenata s zahtjevom za prolongaciju roka kratkoročnih kredita, što je činilo manje od 1% portfolija segmenata pravnih lica.

U međuvremenu je urađena analiza cijelog portfolio-a na utjecaj posljedica pandemije Covid-19, te su svi klijenti klasificirani u tri semafora / kategorije.

Zeleni semafor su dobili klijenti na koje posljedice pandemije nisu imale nikakav utjecaj. Žuti semafor su dobili klijenti čije poslovanje je djelomično narušeno, odnosno imali su pad prihoda i profitabilnosti veći od 20%. Crveni semafor su dobili klijenti kojima su posljedice pandemije u potpunosti narušile poslovanje. Analiza je korištena u cilju poduzimanja dalnjih mjera kako bi se adekvatno postupalo s klijentima u cilju održavanja uredne otplate, te sačuvanja poslovanja.

Nakon isteka privremenih mjera, u skladu s Odlukom Agencije za bankarstvo FBiH odobrene su stalne mjere, a njihov oblik je ovisio o potrebama klijenta. U spomenutom periodu se javilo ukupno 27 pravnih lica, što se odnosilo 12% portfolia za segmente pravnih lica.

8 pravnih osoba, odnosno 5% portfolija je tražilo moratorij, za 10 klijenata ili 6% portfolija je uveden grace period. 7 klijenata ili 1% segmenata pravnih lica je tražilo prolongacije dospijeća kratkoročnih kredita. Restrukture postojeće izloženosti su tražila 2 klijenta, čija izloženost je manja od 1% ukupnog portfolio-a segmenata pravnih lica.

Napomena: Neki klijenti koji su imali privremene mjere su također koristili stalne mjere te se gore navedeni podaci ne mogu sumirati.

Fizička lica

Kao odgovor na krizu Covid-19 i s ciljem održavanja finansijske stabilnosti, Agencija za bankarstvo FBiH je definisala okvir prema kojemu su Banke dužne odobriti olakšice ukoliko klijenti ispunjavaju uslove na temelju definisanih kriterija.

Moratorij je definisan kao glavna mjeru za klijente koji su pogodeni krizom, trajanje moratorija, tretman kamate razdoblju moratorija, kriterije prihvatljivosti, forbearance i default tretman, ali i rokove za primjenu i dostupnost takve mjerne.

Krajanji rok za podnošenje zahtjeva za moratorije istekao je prema regulatornim odredbama 31. decembar 2020. godine.

Bez obzira na regulatorni moratorij, Banka je nudila i redovni moratorij na plaćanje (isti ili slični uvjeti), kao i druge alate restrukture sa ciljem ublažavanja posljedica Covid-19 krize. Osnovni uslov je da su isti mogli biti odobreni samo klijentima koji prije krize Covid-19 nisu bili u finansijskim poteškoćama.

Vodeći se time, Banka je klijentima koji su finansijski bili ugroženi uslijed pandemije Covid-19 ponudila sljedeće modalitete:

- Moratorij - odgoda otplate kompletne kreditne obaveze najduže do 6 mjeseci. U toku trajanja moratorijuma obračunava se redovna kamata, ne obračunava se zatezna kamata.
- Moratorij je odgoda plaćanja kreditnih obaveza (odgoda plaćanja anuiteta) za vrijeme trajanja - u toku trajanja moratorijuma klijent ne plaća anuitete.
- Anuiteti se obračunavaju, ali se ne naplaćuju od klijenta.
- Banka tokom razdoblja moratorija neće provoditi mjerne naplate.
- Sa istekom moratorija, dospjevaju anuiteti iz perioda trajanja moratorija i klijent dogovara sa Bankom način njihovog plaćanja:
 - produženje roka otplate kredita za period trajanja moratorija, te raspodjelu kamate obračunate u toku moratorija na sve anuitete ravnomjerno, u kojem slučaju bi anuiteti bili u manjem iznosu uvećani
 - ravnomjerna raspodjela obaveza iz moratorija i dodavanje na preostale anuitete iz otplatnog plana i plaćanje u rokovima dospijeća preostalih anuiteta, u kojem slučaju ne bi došlo do produženja roka otplate, ali bi preostali anuiteti bili uvećani
 - plaćanje svih obaveza nastalih u toku moratorija odmah po isteku moratorija ukoliko klijent traži takav način otplate
 - drugi način kojeg usaglase klijent i Banka
- Grejs period - odgoda otplate glavnice za određeni period, a najduže 12 mjeseci, dok se kamata plaća i za vrijeme tog perioda.
- Produciranje krajnjeg roka otplate - zamjena postojećeg roka otplate novim, dužim rokom, koji rok će biti utvrđen na osnovu analize kreditnog rizika, a na način da omogućava klijentu uredno izmirenje kreditnih obaveza prema banci. Kamata se obračunava i plaća na isti način na koji se obračunavala i plaćala prije produženja roka dospijeća.
- Produciranje roka dospijeća kredita sa jednokratnim dospijećem, uključujući i revolving kredite i prekoračenja po transakcionim računima na period od najduže 12 mjeseci, pri čemu bi klijenti tokom tog perioda mogli koristiti i dio izloženosti koji je bio neiskorišten na dan modifikacije. Kamata se obračunava i plaća na isti način na koji se obračunavala i plaćala prije produženja roka dospijeća.
- Odobravanje dodatnog iznosa izloženosti za potrebe prevazilaženja trenutnih poteškoća klijenta sa likvidnošću, s tim što Banka neće odobravati dodatni iznos izloženosti za potrebe prevazilaženja trenutnih poteškoća sa likvidnošću za nenamjenske potrošačke kredite fizičkih lica.
- Usklađivanje plana otplate srazmjerno smanjenju prihoda ili nekom drugom relevantnom parametru koji određuje Banka.

Nakon odobravanja mjera moratorija, Banka je radila pozivanje svih klijenata kojima je odobren moratorij.

Cilj poziva bio je ostati u kontaktu s klijentima, razumjeti njihovu finansijsku situaciju i potaknuti navike plaćanja na vrijeme nakon razdoblja Covid-a. Korištenjem kombinacije komunikacijskih kanala (SMS i Pozivi) u definisanim razdobljima od trenutka primjene moratorija do trenutka isteka, Banka je uspostavila kontakt s klijentima tokom cijelog razdoblja.

Banka je svim korisnicima fizičkim licima koji su dokazali finansijsku ugroženost uslijed pandemije Covid-19 dala mogućnost korištenja navedenih olakšica, te je u periodu 1. aprila do 31. decembar 2020. za olakšicu predalo ukupno 2.163 klijenata ukupne izloženosti na dan 31. decembar 2020. 64 miliona KM.

Od ukupnog broja zaprimljenih zahtjeva, klijentima koji su dokazali finansijsku ugroženost uslijed pandemije Covid-19, odobrena je olakšica za 1.455 klijenata, odnosno kreditnih partija 1.545 sa ukupnom izloženošću 47,5 miliona KM, što procenzualno iznosi 67% ukupnog broja zaprimljenih zahtjeva.

31.12.2020.	(000) KM					
	Izloženost	Prihodujući RKG ¹⁾ 1&2	Neto	Neprihodujući Izloženost	RKG ¹⁾ 3&POCI	Ukupno Neto
Stanovništvo	5.670	-652	259	-192	5.929	-844
Mala i srednja preduzeća	21.500	-2.798	0	0	21.500	-2.798
Non-focus	13.205	-1.341	206	-165	13.411	-1.506
od čega Velika preduzeća	9.369	-739	0	0	9.369	-739
od čega Hipotekarni krediti	3.836	-602	206	-165	4.042	-767
od čega Javno finansiranje	0	0	0	0	0	0
Korporativni centar ¹⁾	0	0	0	0	0	0
Ukupno	40.375	-4.791	465	-357	40.840	-5.148

¹⁾Rezerve za kreditne gubitke

(59) Kretanje rezervisanja

59.1. Metoda obračuna rezervisanja za rizike

Rezervisanja se obračunavaju u skladu s Međunarodnim standardom finansijskog izvještavanja 9: Finansijski instrumenti (MSFI 9) i Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka. Primjenjuju se različiti pristupi u zavisnosti od nivoa kreditnog rizika u koju je raspoređena transakcija. Nivo kreditnog rizika 1 zahtjeva priznavanje dvanaestomjesečnih očekivanih kreditnih gubitaka. U slučaju značajnog povećanja kreditnog rizika, rezervisanja za umanjenje vrijednosti moraju biti povećana na iznos očekivanog gubitka tokom vijeka trajanja (Nivo kreditnog rizika 2). U slučaju objektivne indikacije umanjenja vrijednosti (NPE, Nivo kreditnog rizika 3), priznaje se očekivani kreditni gubitak tokom vijeka trajanja.

Za neprihodujuće izloženosti (Nivo kreditnog rizika 3) relevantna su dva pristupa, kolektivna procjena na osnovu parametara rizika za male izloženosti i pojedinačna stručna procjena novčanog toka za veće izloženosti.

Za dio neprihodujućeg portfolija gdje je izloženost po neispunjenu obaveza (eng. EAD) na nivou grupe dužnika ispod određenog specifičnog praga značajnosti, obračun rezervisanja za gubitke zbog umanjenja vrijednosti vrši se kao kolektivna procjena (pristup na osnovu pravila). Kolektivna procjena vrši se na osnovu procjene/projekcije glavnih parametara povrata za grupe portfolija (izloženosti koje pokazuju slične karakteristike u odnosu na profil kreditnog rizika i potencijal povrata).

Pojedinačna procjena, ili obračun individualnih rezervisanja za rizike na osnovu pojedinačne procjene gubitaka zbog umanjenja vrijednosti uzima u obzir da je odnosa kreditna izloženost predmet zasebne analize u skladu s propisima koji se odnose na obračun rezervisanja za gubitke zbog umanjenja vrijednosti. U tom obračunu, otplate iz operativnog poslovanja društva (primarni novčani tokovi) i iz korištenja kolateralna i garancija (sekundarni novčani tokovi) uzimaju se u obzir. U zavisnosti od pretpostavljenog scenarija povrata (restrukturiranje, izmirenje, prodaja duga, sudski postupak i/ili povrat kolateralna), očekivane otplate se procjenjuju pojedinačno u smislu vrste, iznosa i vremena, temeljne pretpostavke se dokumentiraju i obrazlažu u zavisnosti od slučaja, a očekivani novčani tokovi diskontirani na neto trenutnu vrijednost odbijaju se od preostale trenutne izloženosti. Za obračun povrata novčanih tokova iz potencijalnog

povrata raspoloživih kolaterala (prvenstveno nekretnine), Banka zasniva svoje pretpostavke na tržišnoj vrijednosti kolaterala, koja se svakodnevno ažurira. Korektivni faktori koji će biti primjenjeni na tržišnu vrijednost dodjeljuju se pojedinačno prema slučaju, u zavisnosti od utvrđene iskoristivosti i na osnovu različitih faktora kao što su konkretnе ponude ili prodaja sličnih kolaterala, tržišna likvidnost, lokacija, period korištenja i pravna situacija u odnosu na nekretnine.

Model vremenskih serija (prema istoj metodologiji koja je korištena u pripremi finansijskih izvještaja za 2019. godinu) produžen je uzimajući u obzir najnovije dostupne informacije. Izvršena je kvalitativna procjena kako bi se osiguralo da su primjenjeni statistički modeli ekonomski opravdani.

U tekućoj 2020. finansijskoj godini Banka očekuje značajnu neizvjesnost u pogledu ekonomskih kretanja zbog pandemije Covid-19. Iako su poduzeti vladini koraci kako bi se ublažili učinci pogoršanja globalne ekonomije i njeni utjecaji na domaćinstva i preduzeća, Banka očekuje veće i nestabilnije troškove rizika tokom trajanja mjera suzbijanja Covid-19. Stoga situacija koja se neprestano mijenja zahtjeva redovna prilagođavanja unutar finansijske godine na osnovu ažuriranih makroekonomskih prognoza. Rezervisanja za rizike su oblikovana na nivou transakcije i odražavaju najnovije makroekonomске prognoze Bečkog instituta za međunarodne ekonomske studije, koje uzimaju u obzir učinak Covid-19.

Sljedeće tabele pružaju osnovni scenarij, predviđanja za pozitivne (optimistične) scenarije i negativne (pesimistične) scenarije za odabранe informativne varijable koje se odnose na budućnost i koriste se za procjenu kreditnih gubitaka na dan 31. decembra 2020. godine. Prikazani iznosi predstavljaju prosječnu vrijednost makroekonomskih varijabli za 2021. godinu i preostali dvogodišnji period predviđanja (2022.-23.) za osnovni scenarij, kao i prosječne vrijednosti cijelog horizonta projekcije (trogodišnje) za optimistične i pesimistične scenarije.

31.12.2020.	Osnovni scenarij		Optimistični scenarij	Pesimistični scenarij
	2021. ¹⁾	Preostalo 2-godišnji period ¹⁾	3-godišnji period ¹⁾	3-godišnji period ¹⁾
Stvarni BDP (konstantne cijene)	3,10	3,10	4,38	1,83
Stopa nezaposlenosti (ILO, prosjek %)	16,00	16,00	14,96	17,04
Inflacija CPI (prosjek % YoY)	1,40	1,60	2,01	0,99

Gornji scenariji zasnivaju se na podacima od 30. septembra 2020. godine i razlikuju se po težini i trajanju povezanog ekonomskog uticaja Covid-19, s tim da se veći broj infekcija podudara s dužim razdobljima ograničenja u aktivnosti i većim ekonomskim utjecajem. Tri su scenarija:

- **Osnovni scenarij:** europske ekonomije će zabilježiti duboko recesiju bez presedana u 2020. godini zbog šoka Covid-19, a portfolij banke doživjet će veći udarac od globalne finansijske krize i ranije. Jasno je da drugi val donosi nove mjere zatvaranja, što će se pretvoriti u relativno trom oporavak. Ono što će objasniti razliku u obrascima oporavka na tržištu BiH su strukturne slabosti i finansijska ograničenja specifična za našu zemlju. Relativno čvrst i ujednačen povratak očekuje se u drugoj polovini 2021. godine, podložan značajnim rizicima smanjenja. Očekuje se da će kumulativni rast u kritične prve tri godine ostati pozitivan. Međutim, zbog učinaka zaostajanja na nezaposlenost i pregovaranja o platama u drugom krugu, potrošačka potrošnja bi mogla ostati spora, pridonoseći smanjenom poslovnom povjerenju i nižim očekivanjima od ulaganja, pojačavajući nesigurnost oko faze oporavka. Globalni monetarni uslovi već su bili izvanredno labavi prije krize s koronavirusom, a to je sada još više, pa se može očekivati da će se izrazito niske kamatne stope i program velike kupovine imovine velikih centralnih banaka nastaviti barem do sredine 2021. godine.
- **Optimistični scenarij:** Ovaj scenarij odražava kombinaciju faktora kao što su brže uvođenje kapaciteta za masovno testiranje, stvaranje široko dostupne vakcije, snažniji porast u ključnim azijskim ekonomijama nego što je trenutno predviđeno, a posljedično i veća potražnja za europskim izvozom. Veća posvećenost europskih institucija zajedničkom fondu za oporavak i ublažavanje unutrašnjih napetosti između sjeverne i južne Europe naravno bi dodatno pomogle poticanju oporavka. Ciklički obrazac teško je moguće izmijeniti u kratkom roku, ali spomenuti pozitivni ishodi mogli bi potaknuti nivo rasta za čak 1% godišnje, što podrazumijeva vraćanje u prosjeku oko 2/3 gubitka od 2020. godine već u prvoj godini i premašivši nivo prije krize do kraja simulacijskog horizonta za više od 4%.

- Pesimistični scenarij:** Ovaj scenarij podrazumijeva duži period čekanja na masovnu vakciju, potencijalno s virusom koji mutira u opasnije, što zahtijeva ponovnu uspostavu ozbiljnih mjera zatvaranja u cijeloj Europi koje bi moglo trajati duži vremenski period. Manje učinkovite i ne optimalno koordinirane monetarne, fiskalne i bankarske politike i mjere vršit će pritisak na oporavak, povećavajući tako postojeće ranjivosti. Smanjiti će učinak rasta za polovicu u usporedbi s dva optimistična scenarija, tj. samo bi 1/3 gubitka proizvodnje nastalog 2020. godine bio vraćen u prvoj godini simulacije i jedva dostigao nivo prije krize do kraja tri godine od sada. Međutim, prelazak na restriktivnije uslove koje ovaj put predviđaju prognozirani prilikom dizajniranja scenarija povlači veliku neizvjesnost. Nije samo teško predvidjeti reakcije politike ili njihovu učinkovitost, već i njihove povratne informacije o nesigurnosti. Povrh svega, nedostaje sličnih događaja koji bi mogli pružiti korisne empirijske smjernice.

Sljedeća tabela pokazuje kako rezervisanja za očekivane kreditne gubitke za nivo kreditnog rizika 1 i 2 uzimaju u obzir informacije usmjerene prema naprijed iz ponderisanih višestrukih ekonomskih scenarija. Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke ponderisano vjerovatnošću Banke i dalje odražava ponderisanje osnovnog scenarija od 60%, optimistično ponderisanje od 10%, a pesimistično ponderisanje od 30%.

(000) KM

31.12.2020.	Ponderisano vjerovalnošću	Optimistični slučaj	Osnovni slučaj	Pesimistični slučaj
Potrošači krediti	9.916	9.619	9.860	10.127
Mala i srednja preduzeća	12.696	12.194	12.979	13.841
Non-focus	6.338	5.859	6.238	6.699
Korporativni centar	1.731	1.018	1.554	2.324
Ukupno (nivo kreditnog rizika 1 i 2)	30.682	28.689	30.631	32.991

59.2. Razvoj rezervisanja za rizike

Negativni razvoj rezervisanja za rizike (troškovi) prvenstveno se dogodio zbog novih priliva NPE tokom 2020. godine, kao i zbog efekta Covid-19 i promjena modela (izmjena/ažuriranje parametara PD i makro modela). Portfolij NPE smanjio se u 2020. godini u okviru Stanovništva prvenstveno zbog računovodstvenih otpisa, dok se NPE povećao uslijed novih priliva NPE.

Prenos odgovornosti za praćenje toka rizika, nova/adekvatna pravila za nadzor, sistem ranog upozoravanja i funkcije rane naplate u segmentu pravnih lica, kao i svakodnevno praćenje podržano jasnim ciljevima izvedbe u vezi s ranim naplatama, zajedno s programom poticaja u segmentu stanovništva, dovodi do značajnih rezultata u ranim naplatama i smanjenja NPE portfolija.

59.3. Promjene u izračunu rezervisanja za rizike portfolija

Na osnovu stalnog okvira za poboljšanje modela u Banci, ažuriranja se redovno provode kako bi se osiguralo da se razmotre najnovije dostupne informacije. U 2020. godini izvršena je dorada/rekalibracija svih segmenata i podgrupa. Promjene su uključivale produženje vremenskog niza s novijim dostupnim podacima koji se koriste za izračun PD-a, što je utjecalo na prosječnu vrijednost PD-a. Uz to, makro modeli su prilagođeni u skladu s nalazima validacije, a nove makroekonomske prognoze korištene su kako bi odražavale najnovije dostupne ekonomske izglede u svim segmentima, utječući na vrijednosti PD-a. Kao rezultat kalibracije uočen je negativan razvoj (raspodjela) rezervisanja koji odražava trenutna ekonomska kretanja zbog pandemije Covid -19, kvaliteta imovine i makroekonomskih izgleda.

(60) Mjerenje kolateralu u obliku nekretnina i drugog kolateralu

Na osnovu Politike upravljanja kolateralima i Politike vrednovanje nekretnina u Banci svi kolaterali u obliku nekretnina se redovno prate i njihova vrijednost redovno se ponovo procjenjuje na godišnjem nivou za sve komercijalne nekretnine, a najmanje jednom u tri godine za stambene nekretnine i nekretnine koje su kolateral za NPE.

Procjena svih komercijalnih nekretnina vrši se na pojedinačnom nivou ako je tržišna vrijednost veća od 1.956 hiljada KM. Tržišna vrijednost onih s manjom vrijednosti ponovo se procjenjuje korištenjem određenih statističkih metoda i alata.

Interne vrijednosti kolateralala (ICV) prikazane su u tabeli ispod za 31. decembar 2019. kao i za 31. decembar 2020.:

	(000) KM	
Raspodjela kolateralala	31.12.2020.	31.12.2019.
Izloženost	1.219.349	1.271.856
Interna vrijednost kolateralala (ICV)	378.970	455.259
od čega CRE	255.210	306.599
od čega RRE	107.845	132.844
od čega finansijski kolateral	7.697	4.223
od čega garancije	391	391
od čega drugo	7.827	11.202
Omjer pokrivenosti ICV	31%	36%

Najveći dio navedenih kolateralala je za kredite i potraživanja (neznatni kolaterali za druge vrste izloženosti). Smanjenjem bruto izloženosti smanjena je i interna vrijednost kolateralala. Prvenstveno ICV stambenih nekretnina datih kao kolaterali za kredite stanovništva je smanjena zbog smanjenja portfolija hipotekarnih kredita za stanovništvo. Pokrivenost kolateralima nije promijenjena.

Ovisno o vrijednosti kolateralala, nekim izloženostima nivoa kreditnog rizika 3 možda neće biti dodijeljeni pojedinačni očekivani kreditni gubitak, ako su očekivani diskontovani novčani tokovi od realizacije kolateralala veći od nepodmirenog iznosa, čak i ako se predviđaju očekivani diskontovani novčani tokovi od realizacije kolateralala koristeći više ekonomskih scenarija. Međutim, iznos očekivanih kreditnih gubitaka u nivou kreditnog rizika 3 može biti veći od neto izloženosti prikazane u nastavku kada se očekivani diskontovani novčani tokovi od realizacije kolateralala ne određuju pojedinačno već procjenjuju na temelju portfolio pristupa.

U tabeli ispod navedena je analiza trenutne tržišne vrijednosti kolateralala i kreditnog poboljšanja za imovinu u Nivou kreditnog rizika 3 u skladu sa MSFI 7R35K(c).

	Bruto knjigovodst- vena vrijednost	Vrije- dnosn- ice	Fer vrijednost kolateralala u osnovnom scenariju					Neto izloženost	Očekivani kreditni gubitak	
Krediti i potraživanja	72.965	0	0	2.294	0	0	0	2.294	70.672	0
Druge finansijske institucije	9	0	0	0	0	0	0	0	9	-9
Pravna lica	16.986	0	0	1.666	0	0	0	1.666	15.320	-13.917
Fizička lica	55.971	0	0	628	0	0	0	628	55.343	-51.467
Obaveze i finansijske garancije	136	0	0	0	0	0	0	0	136	-62
Date kreditne obaveze	136	0	0	0	0	0	0	0	136	-62

(61) Tržišni rizik

61.1. Definicija

Tržišni rizici sastoje se od potencijalnih gubitaka koji proizlaze iz promjene u tržišnim cijenama. Banka strukturira rizike tržišnih cijena prema faktorima rizika u kamatnoj stopi, kreditnom rasponu, valuti i riziku od promjene cijene dionica. Banka posebno naglašava identificiranje, mjerjenje, analizu i upravljanje tržišnim rizikom. Rizike tržišnih cijena mogu izazvati vrijednosnice (i proizvodi slični vrijednosnicama), novac i devizni proizvodi, derivativi, zaštita od rizika deviznog kursa i zaštita od rizika od rezultata, imovina slična vlasničkim instrumentima ili iz upravljanja imovinom i vlasničkim instrumentima/obavezama. Pored tržišnih rizika, mogu nastati i rizici od tržišne likvidnosti ako, u slučaju male tržišne potražnje, banka ne može prodati pozicije namijenjene trgovanim tokom problema sa likvidnošću (ili zbog zahtjeva za sučeljavanjem) u kratkom roku. Za postojeće pozicije, to se uzima u obzir kao dio ograničenja rizika za tržišne rizike.

61.2. Mjerjenje rizika

Banka obračunava tržišni rizik kao dio svakodnevnog praćenja pomoću metoda rizičnosti vrijednosti na osnovu jednodnevnog perioda držanja, s nivoom pouzdanosti od 99,0%. Glavni instrument korišten u tom procesu je simulacija Monte Carlo koja uključuje eksponencijalno ponderirane volatilnosti i korelacije iz historije od 250 dana. U svrhu utvrđivanja vezanog kapitala ekonomskog tržišnog rizika za utvrđivanje sposobnosti podnošenja rizika, VaR (vrijednost izložena riziku) vrijednosti (99,0%, 1 dan) su umanjene na jedinstveni nivo pouzdanosti od 99,9% i 250 dana perioda držanja. Ovi modeli obračunavaju potencijalne gubitke uzimajući u obzir historijske fluktuacije tržišta (volatilnosti) i kontekst tržišta (korelacije).

VaR Banke po vrstama rizika za 2020. i 2019. godinu iznosi:

2020.	Minimum	Maximum	Prosječno	31. decembar
Rizik kamatne stope	107	1.371	344	278
Valutni rizik	1	5	3	2
Cjenovni rizik	-	2	-	-
Rizik kreditnog raspona	48	1.126	428	218
Ukupno	156	2.504	775	498

2019.	Minimum	Maximum	Prosječno	31. decembar
Rizik kamatne stope	282	424	364	296
Valutni rizik	1	6	2	2
Cjenovni rizik	1	3	2	2
Rizik kreditnog raspona	55	224	122	55
Ukupno	339	657	489	355

61.3. Pregled - rizik tržišnih cijena

61.3.1. RIZIK KAMATNE STOPE

Vrijednost izložena riziku kamatne stope (uključujući rizik kamatne stope iz knjige trgovanja) za Banku na 31. decembar 2020. godine je 278 hiljada KM (uporedivo iznos VaR na 31. decembar 2019.: 413 hiljada KM).

Profil kamatne stope za Banku sadrži sve stavke osjetljive na kamatne stope (imovina, obaveze i vanbilansne stavke u knjizi pozicija kojima se ne trguje) koje su ili ugovorno utvrđene, promjenjive ili se zasnavaju na bihevioralnim pretpostavkama. Stohastički novčani tokovi prikazani su korištenjem jedinstvenih standarda i lokalnih modela za transakcije specifične za zemlju. Sve stavke osjetljive na kamate u bilansu stanja uzete su kao osnova za obračun ekonomske vrijednosti i mjera zasnovanih na zaradi, kao i drugih mjera kamatnog rizika u bankarskoj knjizi (eng. IRRBB), na osnovu stres scenarija i opterećenja kamatne stope. Stavke koje nisu osjetljive na kamate nisu uvrštene u obračun kamatnog rizika, nego su pokrivene u vezi s drugim faktorima rizika, kao što je rizik od sudjelovanja.

Sljedeća tablica prikazuje promjenu ekonomске vrijednosti kapitala po scenarijima.

	(000) KM	31.12.2020.	31.12.2019.
EVE promjena po scenarijima			
Paralelni pomak gore 200bp		-243	3.336
Paralelni pomak dole 200bp		-3.162	-8.798
Paralelni šok gore BSBC		-221	3.373
Paralelni šok dole BSBC		-3.175	-8.819
Steepener šok		1.076	1.877
Flattener šok		-2.321	-2.573
Kratkoročne kamate šok gore		-1.541	-450
Kratkoročne kamate šok dole		1.275	43

Stavke za trgovanje Banke bile su relativno stabilne tokom 2020. godine. Promjene kamatnog rizika uglavnom su bile izazvane usklađenostima na varijabilne kamatne pozicije i skraćenjem rokova instrumenata s fiksnom stopom.

Regulatorni zahtjevi navode da uticaj koji na ekonomsku vrijednost kapitala (eng. EVE) ima nagla paralelna +/-200 promjena baznih bodova krivulje prinosa u ukupnim vlastitim sredstvima ne može biti veći od 20% osnovnog kapitala (Lokalni prikaz - omjer kamatnog rizika i vlasničkih instrumenata iznosio je prosječno 8% u 2020. godini u odnosu na prosječno 7% u 2019. godini).

Promjena u sadašnjoj vrijednosti knjige banke s paralelnim povećanjem krivulja kamatne stope za 1 bazni bod u svim razredima dospijeća i valutama na 31. decembar 2020. godine iznosi 2 hiljadu KM (cijeli agregatni učinak ove simulacije kamatne stope) - agregatni učinak 2019. godine bio je 41 hiljada KM.

61.3.2. RIZIK KURSNIH RAZLIKA

Glavni pokretač rizika kursnih razlika su valute. Ukupno stanje otvorenih valutnih pozicija na 31. decembar 2020. godine je približno 2,25 miliona KM (31. decembar 2020. godine približno 1,3 miliona KM). Vrijednosti za rizik kursnih razlika bio je približno 2,5 hiljada KM dnevno na 31. decembar 2020. godine (rizičnost vrijednosti na 31. decembar 2019.: 1 hiljada KM) u intervalu pouzdanosti od 99%. Limit od 17,6 hiljada KM ispoštovan je na 31. decembar 2020. godine.

Analiza osjetljivosti

Sljedeća tabela sadrži valute prema kojima je Banka imala značajnu izloženost na dan 31. decembra 2020. i 31. decembra 2019. godine. Euro nije analiziran s obzirom da je kurs KM fiksno vezan za kurs Eura.

Valuta	Otvorena valutna pozicija		Povećanje 10%	Smanjenje 10%	Otvorena valutna pozicija		Povećanje 10%	Smanjenje 10%
	31. decembar 2020.				31. decembar 2020.			
USD	-270		-27	27	-314		-31	31
CHF	79		8	-8	-594		-59	59

Otvorena valutna pozicija predstavlja neto izloženost u stranoj valuti. Analiza izračunava efekat razumno mogućih kretanja valuta u odnosu na KM i njihov utjecaj na dobit ili gubitak, gdje su sve ostale varijable konstantne. Negativne vrijednosti u tabeli iznad odražavaju potencijalno neto smanjenje dobiti, dok pozitivan iznos izražava potencijalno neto povećanje.

61.3.3. RIZIK VLASNIČKIH INSTRUMENATA

Banka je zadržala samo neznatne količine dionica u svom portfoliju. Rizična vrijednost za rizik vlasničkih instrumenata u Banci iznosi 0 KM na 31. decembar 2020. godine (rizičnost vrijednosti na 31. decembar 2019. godine: 2,1 hiljada KM) s jednodnevnim periodom držanja i nivoom pouzdanosti od 99%.

61.3.4. RIZIK KREDITNOG RASPONA

Rizik kreditnog raspona u Banci iznosi 218 hiljada KM na 31. decembar 2020. godine s jednodnevnom rizičnosti vrijednosti i nivoom pouzdanosti od 99% (rizičnost vrijednosti na 31. decembar 2019. godine: 55 hiljade KM). Ograničenje od 499 hiljade KM ispoštovano je na 31. decembar 2020. godine. Najveći faktor utjecaja na rizik kreditnog raspona je držanje rezervi za likvidnost u formi vrijednosnica u Banci. Pored praćenja VaR u odnosu na rizik kreditnog raspona, Banka prati i rizike koncentracije u portfelju obveznica - u okviru odnosnih izvještaja o riziku, prate se koncentracije na bankovnom nivou portfelja obveznica, kao i koncentracije obveznica u kategorijama državnih obveznica, finansijskih obveznica i korporacijskih obveznica.

(62) Rizik likvidnosti

62.1. Definicija

Banka definiše rizik likvidnosti kao rizik od nemogućnosti potpunog ili blagovremenog ispunjenja obaveza dospjelih plaćanja, ili - u slučaju krize likvidnosti - rizik od refinansiranja samo po povećanim tržišnim stopama, ili od mogućnosti prodaje imovine samo po tržišnim cijenama ako je uvršten diskont.

62.2. Opći zahtjevi

U Banci upravljanje likvidnošću na nivou banke je odgovornost Tima upravljanja bilansom i riznica, a kontrola je pod Kontrolom rizika.

Banka ima uspostavljeno planiranje hitne likvidnosti u pismenom obliku. Ono navodi procese i kontrolu ili instrumente zaštite od rizika koji su potrebni za sprečavanje neposrednih kriza ili prevazilaženje akutnih kriza. U slučaju krize likvidnosti, glavni prioriteti banke su strogo održavanje solventnosti i sprečavanje štete po ugled banke.

62.3. Kontrola rizika

Rezerva za likvidnost osigurava likvidnost Banke u svakom trenutku, čak i tokom kriznih situacija. Ta rezerva za likvidnost podlježe različitim scenarijima opterećenja za održavanje pregleda raspoloživih resursa likvidnosti. Pored toga, banka održava svoj zaštitni sloj likvidnosti za situacije opterećenja, koji se sastoji od prihvatljivih vrijednosnica za ECB i vrijednosnica koje se mogu brzo prodati.

Tokom 2020. godine, koeficijent likvidnosne pokrivenosti (LCR) kreće se između svog najnižeg nivoa od 256% u novembru 2020. i svog najvišeg nivoa od 232% u januaru 2020. godine.

U decembru 2020. godine, kapacitet likvidnosne pokrivenosti u Banci bio je strukturiran kako slijedi:

(000) KM

Zaštitni sloj likvidnosti	Raspoloživo
Vrijednosnice prihvatljive za Centralnu banku	37.187
Vrijednosnice prihvatljive for Repo	165.358
Kreditna potraživanja prihvatljiva za Centralnu banku ili Repo	0
Obavezne rezerve (brojive)	0
Novčane rezerve u Centralnoj banci (blokirane)	0
Mjere likvidnosne pokrivenosti	0
Druga likvidna imovina (kratkoročna, srednjoročna)	0
Odobrene/Potrebne kreditne linije	0
Nova izdavanja i sekutarizacija	0
Ukupni kapacitet likvidnosne pokrivenosti	202.545

U decembru 2019. godine, kapacitet likvidnosne pokrivenosti u Banci bio je strukturiran kako slijedi:

(000) KM

Zaštitni sloj likvidnosti	Raspoloživo
Vrijednosnice prihvatljive za Centralnu banku	55.932
Vrijednosnice prihvatljive for Repo	138.388
Kreditna potraživanja prihvatljiva za Centralnu banku ili Repo	0
Obavezne rezerve (brojive)	0
Novčane rezerve u Centralnoj banci (blokirane)	0
Mjere likvidnosne pokrivenosti	0
Druga likvidna imovina (kratkoročna, srednjoročna)	0
Odobrene/Potrebne kreditne linije	0
Nova izdavanja i sekutarizacija	0
Ukupni kapacitet likvidnosne pokrivenosti	194.320

Kontrola likvidnosti za Banku provodi se na lokalnom nivou s jedne strane i na centralnom nivou putem Holdinga s druge strane. Klasifikacije novčanih tokova sastoje se od determinističkih, stohastičkih, prognostičkih podataka (planirane ili budžetske prognoze) i nerelevantnih novčanih tokova na osnovu procjene i izvještavanja o manjku likvidnosti.

Svi nastali nedostaci u unaprijed utvrđenim razredima ročnosti porede se s potencijalom likvidnosne pokrivenosti - dobro diversificiran skup rezervi za likvidnost dostupnih za odgovarajuće upravljanje likvidnošću. Rezerve za likvidnost predmet su redovnog pregleda i, kako je opisano iznad, testiraju se raznim situacijama opterećenja (blage, snažne, teške/preživljavanje) pomoću simulacija.

Osim tekućih aktivnosti strukturalne kontrole, osigurano je poštivanje općih regulatornih zahtjeva.

62.4. Pregled - likvidnosna situacija

Likvidnosnu situaciju u Banci u toku 2020. godine karakterizirao je višak likvidnosti. Aktivnosti na tržištu kapitala stoga nisu bile neophodne.

Na 31. decembar 2020. godine, Banka je evidentirala stabilan nivo depozita od oko 784.412 hiljada KM. Na osnovu očekivanih priliva i odliva, stabilna likvidnosna situacija očekuje se i 2021. godine.

Koncentracija rizika likvidnosti u skladu je s diversifikacijom finansiranja na osnovu glavnih proizvoda i najrelevantnijih valuta. Najveće pozicije u finansiranju, osim vlasničkih instrumenata, su a-vista i oročeni depoziti. Najvažnija valuta u finansiranju je KM i EUR. I proizvodi i valute prate se putem različitih razreda ročnosti i vremenskih okvira.

Pored toga, Banka prati uticaj klijenata s velikim obimom poslovanja: deset najvećih ugovornih strana poredi se s obimom ukupnih finansijskih obaveza.

Ispod je razrađen prikaz ugovornih dospijeća nediskontovanih novčanih tokova za finansijske obaveze Banke.

								(000) KM
31.12.2020.	Knjigovo dstveni iznos	Ugovorni novčani tokovi	Dospjelo ili bez dospijeća	-do 3 mjeseca	-od 3 mjeseca do 1 godine	-od 1 godine do 5 godina	> 5 godina	
Finansijske obaveze mjerene po amortiziranim troškovima	793.441	797.314	566.933	45.536	99.928	76.485	8.432	
Depoziti od klijenata	784.412	787.964	559.212	45.359	99.566	75.987	7.840	
Depoziti od kreditnih institucija	788	788	788	0	0	0	0	
Druge finansijske obaveze	8.241	8.562	6.933	177	362	498	592	
Derivativi	0	0	0	0	0	0	0	
Neopozive kreditne obaveze	0	105.376	105.376	0	0	0	0	
Finansijske garancije	0	21.686	21.686	0	0	0	0	
Druge obaveze	0	75.406	75.406	0	0	0	0	
Ukupno	793.441	999.782	769.401	45.536	99.928	76.485	8.432	

								(000) KM
31.12.2019.	Knjigovo dstveni iznos	Ugovorni novčani tokovi	Dospjelo ili bez dospijeća	-do 3 mjeseca	-od 3 mjeseca do 1 godine	-od 1 godine do 5 godina	> 5 godina	
Finansijske obaveze mjerene po amortiziranim troškovima	752.911	758.332	512.119	56.278	89.846	86.920	13.169	
Depoziti od klijenata	728.279	733.681	502.004	44.301	89.140	85.693	12.543	
Depoziti od kreditnih institucija	12.343	12.362	597	11.765	0	0	0	
Druge finansijske obaveze	12.289	12.289	9.518	212	706	1.227	626	
Derivativi	0	0	0	0	0	0	0	
Neopozive kreditne obaveze	0	102.127	102.127	0	0	0	0	
Finansijske garancije	0	19.994	19.994	0	0	0	0	
Druge obaveze	0	59.523	59.523	0	0	0	0	
Ukupno	752.911	939.976	693.763	56.278	89.846	86.920	13.169	

(63) Operativni rizik

63.1. Definicija

Banka definira operativni rizik (OpRisk) kao rizik od gubitaka koji proizlaze iz neadekvatnih ili neuspješnih internih procesa, sistema, ljudi ili vanjskih faktora. Ova definicija uključuje pravni rizik, ali isključuje reputacijski rizik i strateški rizik.

63.2. Opći zahtjevi - Okvir upravljanja operativnim rizikom

Upravljanje operativnim rizikom (ORM) je u središtu poslovanja banke i integrira prakse upravljanja rizikom u procesima, sistemima i kulturi. Kao proaktivni partner višem rukovodstvu, vrijednost ORM je u pružanju podrške i usmjeravanju višeg rukovodstva u usklađivanju okruženja poslovne kontrole sa strategijom banke mjeranjem i ublažavanjem izloženosti gubitku od rizika, što doprinosi optimalnom povratu za sudionike.

Snažan okvir upravljanja operativnim rizikom koji obuhvata identificiranje, mjerjenje, upravljanje, praćenje i izvještavanje o operativnom riziku pruža mehanizam za raspravu i efektivnu eskalaciju problematike što vodi ka boljem upravljanju rizikom i jačanju institucionalne otpornosti.

Sveobuhvatno prikupljanje podataka, koja podržava okvir, omogućava analizu složene problematike i olakšava prila-
gođene radnje ublažavanja rizika.

Upravljanje operativnim rizikom je kontinuiran cikličan proces koji uključuje samoprocjenu rizika i kontrole, donošenje
odluka o riziku, analizu scenarija i provedbu kontrola rizika, što izaziva prihvatanje, ublažavanje ili izbjegavanje rizika.

63.3. Praćenje rizika

Upravljanje operativnim rizikom podnosi izvještaj na mjesecnoj osnovi Izvršnom odboru grupe za rizik i na kvartalnoj
osnovi Odboru za reviziju, Odboru za rizik i OpRisk odboru za sačinjavanje pregleda situacije s operativnim rizikom za
upravu kako bi bilo omogućeno upravljanje odnosnim rizikom i integriranje upravljanja operativnim rizikom u bankovne
procese.

63.4. Izloženost i pregled kapitala

Operativni rizik, u svom cikličnom procesu, pokazuje promjene u realizaciji gubitaka koje utiču na upravljanje operati-
vnim rizikom što je vidljivo kroz povrat gubitaka i kontrolu procesa samoprocjene, koji su ujedno i dva osnovna alata u
upravljanju operativnim rizikom.

Operativni rizik u vezi sa kapitalnim zahtjevom stuba 1 računa se na osnovu jednostavnog pristupa, (eng. BIA), a u skladu
sa Odlukom o kapitalu (koristeći relevantni pokazatelj). Model mjerena operativnog rizika za ICAAP računa se na isti
način kao za stub 1 i uključuje podtipove operativnih rizika za koje se odredi značajnost za potrebe stuba 2.

(64) Rizik objekta

Rizik objekta u Banci pokriva sve moguće gubitke koji mogu proizaći iz fluktuacija u tržišnim vrijednostima pokretne
opreme i nekretnina. Rizici nekretnina koji proizlaze iz kolaterala za hipoteke (preostali rizik) nisu uzeti u obzir jer su
već pokriveni kreditnim rizikom.

(65) Drugi rizici

Sljedeći tipovi rizika podržani su kapitalom prema "Drugim rizicima":

- Reputacijski rizik
- Makroekonomski rizici
- Sistemski rizici
- Poslovni rizik/Strateški rizik

Za materijalne "Druge rizike", ekonomski kapital se uzima u obzir u obračunu sposobnosti podnošenja rizika.

(66) Pravni rizik

Za naplatu potraživanja na kredite, garancije, akreditive ili druge osnove, Banka ima ukupno 6.523 aktivnih sudskih
sporova s ukupnom vrijednosti od 133.179 hiljade KM koje vodi Odjel za upravljanje kreditnim rizikom.

Krediti s CHF deviznom klauzulom

U svrhu rješavanja kreditnog portfolija sa CHF valutnom klauzulom, Banka je pokrenula CHF projekat 8. marta 2016.
godine.

U martu 2016. godine, Banka je ponudila poticaje klijentima segmenta stanovništva u vezi s kreditima s valutnom klau-
zulom u švicarskim francima, koji se odražavaju u smanjenju kreditnih obaveza za 30%, što prati konverziju u lokalnu
valutu po trenutnoj kursnoj stopi i fiksnoj kamatnoj stopi novih kredita od 5,99%.

Projekat je zvanično završen u decembru 2016. godine, ali Banka je nastavila razmatrati i relizovati primljene ponude tokom 2018. godine. Banka je priznala gubitke po ovoj osnovi za 2018. godinu u iznosu od 1,5 miliona KM.

Banka je utvrdila 2.544 kreditnih partija stanovništva u okviru projekta koje je Banka imala na 29. februar 2016. godine. Projekat je zvanično završen 5. decembra 2016. godine, s obzirom na to da je Banka nastavila realizaciju dolaznih zahtjeva, a svi naknadni zahtjevi klijenata razmatraju se pojedinačno u okviru redovnih aktivnosti.

Na 31. decembar 2018. godine, realizirano je 1.755 zahtjeva (69% od ukupnog broja partija), dok je određen dio partija zatvoren redovnom otplatom tokom projekta, tj. bez upotrebe olakšica (260 partija). Preostali broj partija stanovništva s valutnom klauzulom u CHF u portfoliju Banke je 529 na 31. decembar 2018. godine.

Na 31. decembar 2019. godine, realizirano je 1.858 zahtjeva (73% od ukupnog broja partija), dok je određen dio partija zatvoren redovnom otplatom tokom projekta, tj. bez upotrebe olakšica (289 partija). Preostali broj partija stanovništva s valutnom klauzulom u CHF u portfoliju Banke je 397 na 31. decembar 2019. godine.

Na 31. decembar 2020. godine, realizirano je 1.915 zahtjeva (75% od ukupnog broja partija), dok je određen dio partija zatvoren redovnom otplatom tokom projekta, tj. bez upotrebe olakšica (299 partija). Preostali broj partija stanovništva s valutnom klauzulom u CHF u portfoliju Banke je 330 na 31. decembar 2020. godine.

Ukupan iznos odobrenih olakšica (otpisi) po osnovu CHF realizacije za bilansna potraživanja je 49.013 hiljada KM (15.783 hiljada KM za prihodujuće klijente i 33.230 hiljada KM za neprihodujuće klijente). Ukupan iznos odobrenih olakšica za vanbilansna potraživanja je 32.148 hiljada KM.

Pasivni sudske postupci

Na dan 31. decembra 2020. godine otvorenih sudskeh postupaka koji se vode protiv Banke bilo je 485, ukupne nominalne vrijednosti 159,7 miliona KM, ne uključujući eventualne zatezne kamate. U ovaj iznos je uključeno 26 predmeta nominalne vrijednosti 1,9 miliona KM po kojima je tužbeni zahtjev već plaćen u ranijim periodima, tako da ne predstavljaju dodatni rizik gubitka, ali imaju otvoreni sudske postupak po pravnom lijeku. Također, u ovaj iznos uključeno je 24 predmeta nominalne vrijednosti 26,2 miliona KM, koji su u skladu sa ugovorima o ustupanju potraživanja (Brush) odgovornost preuzimatelja potraživanja s kojim su povezani i ne predstavljaju rizik za Banku. Ovi predmeti koji ne predstavljaju rizik za Banku (već plaćeni ili rizik prenesen na preuzimatelja potraživanja) se knjigovodstveno ne evidentiraju. Ukupan broj sporova u 2020. godini je smanjen.

Najveći broj sporova se odnosi na tužbeni zahtjev u vezi sa CHF valutnom klauzulom i povećanjem kamatne marže - ukupno 366 sporova nominalne vrijednosti 8,05 miliona KM, te 4 predmeta nominalne vrijednosti 8,5 miliona KM u kojima je uz CHF valutnu klauzulu i povećanje marže kombinovan i tužbeni zahtjev za štetu. U 2020. godini nije bilo donesenih presuda protiv Banke.

U 2020. godini Banka nije imala značajnijih neplaniranih troškova u vezi sa ovim sudske sporovima i ukupan uticaj na bilans uspjeha je bio pozitivan, što potvrđuje kvalitet upravljanja ovom vrstom rizika. Banka procjenjuje iznos rezervisanja za troškove po sudske postupcima. Procjene se temelje na procijenjenoj vjerovatnosti budućih novčanih tokova koji proističu iz obaveza iz prošlosti ili zakonskih obaveza. Banka je rezervisala 10,5 KM miliona za sudske sporove na dan 31. decembra 2020. godine, što Uprava procjenjuje dovoljnim.

Tokom 2020. godini Banka je nastavila sa intenzivnim aktivnostima na rješavanju sudskeh sporova i upravljanju pravnim rizikom u sporovima. Ažurno se revidiraju strategije po sporovima u skladu sa promjenama, nastavljena je praksa adekvatnog pravnog zastupanja i intenzivnog koordiniranja odbrane Banke u postupcima, nastavljen je proces vansudskega rješavanja sporova, te se ažurno vode evidencije i vrši izvještavanje o sporovima.

Pored pravne baze podataka, gdje se podaci mogu posmatrati na dnevnom nivou, redovni izvještaji o lokalnoj pravnoj situaciji i najnovijem razvoju tekućih sudskeh postupaka, kao i ad-hoc izvještaji o svakom novom sudskem postupku, se aktivno dostavljaju Pravnom odjelu Grupe.

Kao rezultat opisanog vrlo snažnog upravljanja pasivnim pravnim sporovima u posljednjih nekoliko godina, Banka je od pasivnih pravnih sporova u 2020. godini naplatila 3,7 miliona KM, čija je naplata u potpunosti imala pozitivan učinak na izvještaj o dobiti i gubitku.

Dodatne informacije

(67) Analiza preostalih dospijeća

Analiza preostalog dospijeća 31.12.2020.	dnevno dospijeće	-do 3 mjeseca	-od 3 mjeseca do 1 godine	-od 1 godine do 5 godina	> 5 godina	-do 1 godine	-više od 1 godine	(000) KM	
								Ukupno	
Novac i novčana sredstva	175.738	90.461	0	0	0	266.199	0	266.199	
Finansijska imovina namijenjena trgovanju	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	153	20.721	14.614	76.334	92.225	35.488	168.559	204.047	
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	63.869	63.001	82.080	180.031	112.118	208.950	292.149	501.099	
Materijalna imovina	-	-	-	-	-	0	20.649	20.649	
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	0	6.308	6.308	
Porezna imovina	-	-	-	-	-	0	6.731	6.731	
Kratkoročna porezna imovina	-	-	-	-	-	0	1.783	1.783	
Odgodena porezna imovina	-	-	-	-	-	0	4.948	4.948	
Ostala imovina	-	-	-	-	-	2.852	0	2.852	
Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje klasifikovane kao namijenjene prodaji	-	-	-	-	-	3.752	0	3.752	
Ukupno	239.760	174.183	96.694	256.365	204.343	517.241	494.396	1.011.637	
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	566.934	44.783	98.233	75.252	8.239	709.950	83.491	793.441	
Rezervisanja	-	-	-	-	-	0	17.164	17.164	
Porezne obaveze	-	-	-	-	-	0	0	0	
Kratkoročne porezne obaveze	-	-	-	-	-	0	0	0	
Odgodene porezne obaveze	-	-	-	-	-	0	0	0	
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	4.195	0	4.195	
Ukupno	566.934	44.783	98.233	75.252	8.239	714.145	100.655	814.800	

(000) KM

Analiza preostalog dospijeća 31.12.2019.	dnevno dospijeće	-do 3 mjeseca	-od 3 mjeseca		-od 1 godine do 5 godina		-do 1 godine	-više od 1 godine	Ukupno
			do 1 godine	> 5 godina	0	0			
Novac i novčana sredstva	124.989	85.301	0	0	0	210.290	0	210.290	
Finansijska imovina namijenjena trgovanju	0	6	0	0	0	6	0	6	
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	268	21.609	22.557	151.119	0	44.434	151.119	195.553	
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	5.740	92.511	107.557	205.314	131.449	205.808	336.763	542.571	
Materijalna imovina	-	-	-	-	-	0	22.800	22.800	
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	0	5.781	5.781	
Porezna imovina	-	-	-	-	-	0	1.783	1.783	
Kratkoročna porezna imovina	-	-	-	-	-	0	1.783	1.783	
Odgođena porezna imovina	-	-	-	-	-	0	0	0	
Ostala imovina	-	-	-	-	-	4.138	0	4.318	
Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje klasifikovane kao namijenjene prodaji	-	-	-	-	-	3.894	0	3.894	
Ukupno	130.997	199.427	130.114	356.433	131.449	468.570	518.246	986.996	
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	512.680	56.177	89.017	83.126	11.911	657.874	95.037	752.911	
Rezervisanja	-	-	-	-	-	0	15.272	15.272	
Porezne obaveze	-	-	-	-	-	0	231	231	
Kratkoročne porezne obaveze	-	-	-	-	-	0	0	0	
Odgođene porezne obaveze	-	-	-	-	-	0	231	231	
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	3.532	0	3.532	
Ukupno	512.680	56.177	89.017	83.126	11.911	661.406	110.540	771.946	

Preostalo dospijeće odnosi se na period između datuma izvještavanja i očekivanog datuma plaćanja za potraživanje ili obavezu. Kada potraživanja ili obaveze dospijevaju u djelomičnim iznosima, preostalo dospijeće prijavljuje se zasebno za svaki djelomični iznos. Predstavljena je analiza povrata ili izmirenja do 1 godine nakon datuma izvještavanja i više od 1 godine nakon datuma izvještavanja, kako se traži u MRS 1. Podjela po preostalim dospijećima zasniva se na knjigovodstvenim iznosima uvrštenim u izvještaj o finansijskom položaju.

(68) Najmovi kod kojih je Banka najmoprimac

Banka ima u najmu većinu svojih ureda i poslovnica prema različitim ugovorima o najmu. Banka također ima u najmu opremu i vozila. Većina ugovora o najmu zaključena je prema uobičajenim uslovima i sadrži klauzule o usklađenosti cijena u skladu s tržišnim uslovima za najam uredskih prostora. Nekoliko ugovora o zakupu ima neograničen rok najma, a nekoliko ugovora sadrži neznatne garancije za ostatak vrijednosti. Nisu nametnuta nikakva ograničenja najmoprimcu zaključenjem ovih ugovora. Ne postoje ugovori o najmu s promjenjivim plaćanjima osim onih u zavisnosti od indeksa ili stope. Za više podataka o ugovorima o najmu pogledati napomenu (9) Najmovi, kao i napomenu (5) Korištenje procjena i prepostavki/materijalnih neizvjesnosti u vezi s procjenama.

Ugovori o najmu ne sadrže klauzule koje utiču na sposobnost Banke da plaća dividende, vrši transakcije za finansiranje duga ili zaključuje druge ugovore o najmu.

Banka je u 2020. godini imala plaćanja za najmove u iznosu od 945 hiljada KM.

Na 31. decembar 2020. godine analiza nediskontovanog dospijeća obaveza najma prema MSFI 16 bila je kako slijedi:

	(000) KM
Analiza dospijeća - ugovorni nediskontovani novčani tok	31.12.2020.
do 1 godine	548
od 1 godine do 5 godina	498
više od 5 godina	592
Ukupno nediskontovane obaveze najma	1.638

Na 31. decembar 2020. godine trošak koji se odnosi na plaćanja koja nisu uvrštena u obavezu najma je kako slijedi:

	(000) KM
Kratkoročni najmovi	31.12.2020.
Najmovi male vrijednosti	874
Ukupno	13
Ukupno	887

Na 31. decembar 2019. godine analiza nediskontovanog dospijeća obaveza najma prema MSFI 16 bila je kako slijedi:

	(000) KM
Analiza dospijeća - ugovorni nediskontovani novčani tok	31.12.2019.
do 1 godine	918
od 1 godine do 5 godina	1.227
više od 5 godina	626
Ukupno nediskontovane obaveze najma	2.771

Na 31. decembar 2019. godine trošak koji se odnosi na plaćanja koja nisu uvrštena u obavezu najma je kako slijedi:

	(000) KM
Kratkoročni najmovi	31.12.2019.
Najmovi male vrijednosti	354
Ukupno	723
Ukupno	1.077

(69) Najmovi kod kojih je Banka najmodavac

Na 31. decembar 2020. godine buduće očekivane naplate po operativnom najmu za svaku godinu prikazane su kako slijedi:

	(000) KM
	31.12.2020.
do 1 godine	40
od 1 godine do 5 godina	160
više od 5 godina	0
Ukupno	200

Na 31. decembar 2019. godine buduće očekivane naplate po operativnom najmu za svaku godinu prikazane su kako slijedi:

	(000) KM
	31.12.2019.
do 1 godine	58
od 1 godine do 5 godina	164
više od 5 godina	0
Ukupno	222

Prihod po osnovu najma za poslovnu 2020. godinu za Banku iznosi 40 hiljade KM (u 2018: 32 hiljada KM).

(70) Imovina/obaveze izražene u stranim valutama

Sljedeći iznosi u izvještaju o finansijskom položaju izraženi su u stranim valutama:

	(000) KM	31.12.2020.	31.12.2019.
Imovina		1.011.637	986.996
od čega EUR		485.387	528.589
od čega USD		24.707	31.328
od čega CHF		4.750	4.941
od čega BAM		492.287	417.262
od čega RSD		37	20
od čega HRK		2.377	2.735
od čega ostale valute		2.092	2.121
Obaveze		814.800	771.946
od čega EUR		296.998	348.196
od čega USD		24.977	27.744
od čega CHF		4.670	4.158
od čega BAM		483.990	386.928
od čega RSD		0	0
od čega HRK		2.053	2.620
od čega ostale valute		2.112	2.300

Iznos obaveza izražen u stranim valutama ne uključuje vlasničke instrumente u stranoj valuti. Većina razlika između odnosnih iznosa zaštićena je od rizika putem valutnih swapova (razmjene kursne stope i međuvalutne razmjene) i terminskih transakcija.

(71) Potencijalne obaveze i druge obaveze koje nisu uvrštene u izvještaj o finansijskom položaju

Sljedeće bruto obaveze koje nisu uvrštene u izvještaj o finansijskom položaju postojale su na datum izvještavanja:

	(000) BAM	31.12.2020.	31.12.2019.
Potencijalne kreditne obaveze		105.376	102.127
Finansijske garancije, date		21.686	19.994
Druge potencijalne obaveze, date		75.407	59.523
Ukupno		202.469	181.644

Pozicija drugih potencijalnih obaveza, datih uključuje uglavnom nefinansijske garancije, kao što su garancije za ispunjenje obaveza ili jamstvene garancije i garantni okviri.

Potencijalne obaveze u odnosu na sudske postupke

Banka se suočava s velikim brojem pasivnih sudske postupaka u kojima su bivši klijenti podnijeli tužbene zahtjeve protiv Banke u kojima su tražili naknadu za štetu, uglavnom u vezi s valutnom klauzulama i klauzulama o jednostranim izmjenama kamatne stope. Ne vrše se nikakva dalja objavlјivanja u skladu sa MRS 37.92 za zaštitu položaja Banke u ovim pravnim sporovima.

(72) Fer vrijednost

Fer vrijednost je cijena koja bi bila primljena za prodaju imovine ili plaćena za prijenos duga redovnom transakcijom između učesnika na tržištu na datum mjerjenja. Na osnovu podataka o tehnikama vrednovanja koji se koriste za mjerjenje fer vrijednosti, finansijska imovina i finansijske obaveze kategorizirane su pod tri nivoa hijerarhije fer vrijednosti:

Kotirane cijene na aktivnim tržištima (nivo I)

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnim tržištima najbolje se utvrđuje putem kotiranih cijena identičnih finansijskih instrumenata gdje te kotirane cijene predstavljaju tržišne vrijednosti/cijene korištene u redovnim transakcijama. To se koristi prvenstveno za vlasničke instrumente kojima se trguje na aktivnom tržištu, dužničke instrumente kojima se trguje na međubankovnom tržištu i kotirane derivative.

Vrijednost utvrđena korištenjem uočljivih parametara (nivo II)

Ako nema kotiranih cijena za pojedinačne finansijske instrumente, tržišne cijene uporedivih finansijskih instrumenata ili prihvaćeni modeli mjerjenja koji primjenjuju direktno ili indirektno uočljive cijene ili parametre (kamatne stope, krivulje prinosa, implicirane volatilnosti i kreditni rasponi) moraju se koristiti za utvrđivanje fer vrijednosti. Ovaj nivo uključuje većinu OTC derivativa i nekotiranih dužničkih instrumenata. Finansijski instrument je klasificiran u Nivo II ako su svi značajni podaci u vrednovanju uočljivi na tržištu.

Vrijednost utvrđena korištenjem neuočljivih parametara (Nivo III)

Ova kategorija uključuje finansijske instrumente za koje nema uočljivih tržišnih stopa ili cijena.

Fer vrijednost se stoga utvrđuje korištenjem modela mjerjenja i neuočljivih podataka (obično interno dobivenih kreditnih raspona) koji su adekvatni za odnosni finansijski instrument. Ovi modeli koriste upravljačke prepostavke i procjene u zavisnosti od transparentnosti utvrđivanja cijena i složenosti finansijskog instrumenta. Finansijski instrument klasificiran je u nivo III ako jedan ili više značajnih podataka nisu direktno uočljivi na tržištu.

Modeli vrednovanja redovno se revidiraju, potvrđuju i kalibriraju. Sva vrednovanja vrše se nezavisno od odjela za trgovanje.

Kraj izvještajnog perioda utvrđen je kao vrijeme reklasifikacije između različitih nivoa hijerarhije fer vrijednosti.

Vlasnički instrumenti

Vlasnički instrumenti prijavljeni su pod nivoom I ako su cijene kotirane na aktivnom tržištu. Ako nema raspoloživih kotiranih cijena, one se prijavljuju pod nivoom III. Modeli vrednovanja uključuju metodu usklađene neto vrijednosti imovine, pojednostavljeni pristup prihoda, diskontni model dividendi i višestruku metodu društva.

Derivativi

Fer vrijednost derivativa koji nisu opcije utvrđena je diskontiranjem odnosnih novčanih tokova s odnosnim krivuljama prinosa. Oni se prijavljuju pod nivoom II ako se mjere na osnovu faktora uočljivih podataka. Ako se koriste neuočljivi faktori značajnih podataka, ti derivativi se prijavljuju pod nivoom III. Fer vrijednost strukturiranih finansijskih proizvoda obračunava se u skladu s vrstom uvrštenog derivativa korištenjem modela mjerena; oni se prijavljuju pod nivoom II ili nivoom III u zavisnosti od korištenih faktora podataka.

Dužnička finansijska imovina i obaveze

Metoda korištena za mjerjenje dužničke finansijske imovine i obaveza zavisi od likvidnosti na odnosnom tržištu. Likvidni instrumenti mjereni na osnovu relevantne tržišne vrijednosti prijavljuju se pod nivoom I. Fer vrijednost se utvrđuje korištenjem tehnika vrednovanja pri čemu se očekivani novčani tokovi diskontiraju krivuljama usklađene riziku premije u slučaju da nema aktivnog tržišta. Približnost korištene krivulje riziku premije utvrđuje da li se ti instrumenti prijavljuju pod nivoom II ili nivoom III. Prijava se pod nivoom III u slučaju da se koristi značajna, neuočljiva riziku premija. Tržišne cijene utvrđene ili pri niskoj učestalosti ili samo iz jednog izvora prijavljuju se pod nivoom III.

72.1. Fer vrijednost finansijskih instrumenata vođenih po fer vrijednost

U tabeli ispod prikazana je raspoređenost finansijskih instrumenata vođenih po fer vrijednosti na njihov nivo u hijerarhiji fer vrijednosti.

		Nivo I - Kotirane cijene na aktivnim tržištima	Nivo II - Vrijednost utvrđena korištenjem uočljivih parametara	Nivo III - Vrijednost utvrđena korištenjem neuočljivih parametara	(000) KM Ukupno
31.12.2020.					
Imovina					
Finansijska imovina koja se drži za trgovanje		0	0	0	0
Derivativi		0	0	0	0
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		203.894	0	153	204.047
Vlasnički instrumenti		0	0	153	153
Dužnički vrijednosni papiri		203.894	0	0	203.894
Ukupno		203.894	0	153	204.047
Obaveze					
Finansijske obaveze najenjene trgovaju		0	0	0	0
Derivativi		0	0	0	0
Ukupno		0	0	0	0

(000) KM

	Nivo I - Kotirane cijene na aktivnim tržištima	Nivo II - Vrijednost utvrđena korištenjem uočljivih parametara	Nivo III - Vrijednost utvrđena korištenjem neuočljivih parametara	Ukupno
31.12.2019.				
Imovina				
Finansijska imovina koja se drži za trgovanje	0	6	0	6
Derativativi	0	6	0	6
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	195.285	0	268	195.553
Vlasnički instrumenti	0	0	268	268
Dužnički vrijednosni papiri	195.285	0	0	195.285
Ukupno	195.285	6	268	195.559
Obaveze				
Finansijske obaveze naijenjene trgovaju	0	0	0	0
Derativativi	0	0	0	0
Ukupno	0	0	0	0

Usklađivanje vrijednosti imovine u nivou III na 31. decembar 2020. godine bilo je kako slijedi:

(000) KM

	Stanje na početku perioda 31.12.2020.	Ukupno dobiti/ gubici (+)	Promjene u rezervi za fer vrijednost	Dodaci (+)	Otuđenja (-)	Prenos na Nivo III	Prenos iz Nivoa III	Druge (+/-)	Stanje na kraju perioda
Imovina									
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	268	0	131	0	-137	0	0	0	153
Vlasnički instrumenti	268	0	131	0	-137	0	0	0	153
Ukupno	268	0	131	0	-137	0	0	0	153

Usklađivanje vrijednosti imovine u nivou III na 31. decembar 2019. godine bilo je kako slijedi:

(000) KM

	Stanje na početku perioda 31.12.2019.	Ukupno dobiti/ gubici (+)	Promjene u rezervi za fer vrijednos t	Dodaci (+)	Otuđenja (-)	Prenos na Nivo III	Prenos iz Nivoa III	Druge (+/-)	Stanje na kraju perioda
Imovina									
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	249	0,0	59	0	-40	0	0	0	268
Vlasnički instrumenti	249	0,0	59	0	-40	0	0	0	268
Ukupno	249	0,0	59	0	-40	0	0	0	268

Metode mjerena koristene za utvrđivanje fer vrijednosti stavki Nivoa II i Nivoa III

Prihvaćeni modeli mjerena prema MSFI 13 su tržišni pristup, troškovni pristup i prihodovni pristup. Metoda mjerena koja koristi tržišni pristup zasniva se na identičnoj ili uporedivoj imovini i obavezama. Sa prihodovnim pristupom, budući novčani tokovi, rashodi ili prihod diskontirani su na datum mjerena. Fer vrijednost utvrđena na ovaj način odražava trenutna tržišna očekivanja za te buduće iznose. Ona prvenstveno obuhvata modele trenutne vrijednosti i modele opcije cijena koji se koriste za mjerena finansijskih instrumenata ili novčanih tokova na bazi opcija. Troškovni pristup se ne koristi.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata s kratkim rokovima gdje je knjigovodstveni iznos adekvatno približan fer vrijednosti nije zasebno utvrđena.

Sljedeće tehnike mjerena koriste se za stavke koje se mijere interno na osnovu modela:

Trenutna vrijednost budućih novčanih tokova (metoda diskontiranog novčanog toka)

Stavke Nivoa II i III kojima se ne trguje na aktivnim tržištima, ali kada su datum i iznos novčanih tokova poznati, mijere se po trenutnoj vrijednosti budućih novčanih tokova. Diskontiranje uzima u obzir riziko premiju. Svi značajni faktori podataka su uočljivi za instrumente Nivoa II dok se neki značajni parametri ne mogu direktno posmatrati za Nivo III.

Modeli mjerena opcija

Postojeći portfolio stavki Nivoa III uključuje novčane tokove s iznosima vezanim na različite tržišne varijable kao što su stope zamjene, berzovni indeksi i kursne stope, ili sa datumima koji ne mogu biti utvrđeni. Prihvaćeni modeli mjerena kamata i opcija kalibrirani svakodnevno s tržišnim podacima (cijene opcije zamjene, tržišne cijene, kursne stope) koriste se za mjerena tih novčanih tokova.

Neuočljivi faktori podataka za stavke Nivoa III**Volatilnosti i korelacije**

Volatilnosti su važni parametri podataka za sve modele mjerena opcija. Volatilnosti se dobivaju iz tržišnih podataka korištenjem prihvaćenih modela.

Riziko premije

Premije kreditnog rizika ukazuju na rizik od neispunjerenja obaveza klijenta. One daju informacije o očekivanom gubitku ako klijent ne ispunji obaveze i time odražava gubitak zbog neispunjerenja obaveza i vjerovatnoču neispunjerenja obaveza. Za neke klijente, riziko premije se mogu posmatrati direktno na tržištu. Kada CDS krivulje koje se odnose na jedan subjekat nisu na raspolaganju za klijenta, riziko premije moraju biti procijenjene na osnovu sličnosti po druge klijente ili na osnovu zemlje i sektora klijenta.. Povećanje (smanjenje) premija kreditnog rizika smanjilo bi (povećalo) fer vrijednost.

Gubitak zbog neispunjerenja obaveza

Gubitak zbog neispunjerenja obaveza je parametar koji nikada nije direktno uočljiv prije neispunjerenja obaveza subjekta.

Vjerovatnočna neispunjerenja obaveza

Riziko premije i gubitak zbog neispunjerenja obaveza koriste se za procjenu vjerovatnoće neispunjerenja obaveza, što se koristi za moguće usklađenosti fer vrijednosti.

Usklađenost fer vrijednosti**Usklađenost kreditne vrijednosti (CVA) i usklađenost vrijednosti duga (DVA)**

Usklađenost kreditne vrijednosti (CVA) i usklađenost vrijednosti duga (DVA) prijavljeni su za sve OTC derivative. Obračun se zasniva na simulaciji Monte Carlo budućih zamjenskih vrijednosti (izloženost), uzimajući u obzir učinke CSA ugovora (sporazum o osiguranju od rizika, CSA) po pravcu. Rezultat toga je raspodjela zamjenskih vrijednosti za sve buduće datume. Za utvrđivanje CVA, absolutne očekivane vrijednosti od pravaca pozitivne izloženosti množe se marginalnim vjerovatnoćama neispunjerenja obaveza ugovorne strane i diskontiraju. DVA, s druge strane, utvrđuje se množenjem i diskontiranjem absolutnih očekivanih vrijednosti iz pravaca negativne izloženosti marginalnim vjerovatnoćama neispunjerenja obaveza banke.

Za ugovorne strane s ugovorom o kolateralu, CVA i DVA moraju biti obračunate na nivou portfolija. Obračun uzima u obzir ugovorne parametre kao što su minimalni iznos prijenosa, prag, zaokruženje i netiranje. Relativni CVA pristup koristi se za dodjelu CVA portfolija konkretnim stavkama. Ovdje, CVA portfelj se raspoređuje proporcionalno pojedinačnim CVA. Puni CVA pristup primjenjuje se na stavke koje nisu osigurane kolateralom. Ovaj pristup obračunava CVA na nivou pojedinačne stavke. Princip redoslijeda otplate koristi se za utvrđivanje vjerovatnoća neispunjena obaveza. Prvo, vjerovatnoće neispunjena obaveza izvode se iz krivulja CDS. Sintetičke krivulje koriste se ako nema raspoloživih krivulja koje se odnose na jedan subjekat; i sastoje se od krivulja specifičnih za zemlju i internog rejtinga.

OIS diskontiranje

Banka mjeri derivative uzimajući u obzir utjecaje bazne marže računa primjenom različitih kamatnih krivulja za obračun terminskih stopa i disokontnih faktora (okvir s više krivulja). Prema trenutnim tržišnim standardima, prekonočne indeksne stope razmijene (OIS kamatne stope) koriste se za diskontiranje u mjerenu OTC derivativa osiguranih kolateralom. Međuvalutna bazna marža uzima se u obzir za devizne zamjene, gdje su kolateral i novčani tokovi u različitim valutama.

72.2. Fer vrijednost finansijskih instrumenata i imovina koja nije vođena po fer vrijednost

Knjigovodstveni iznosi priznatih finansijskih instrumenata koji nisu vođeni po fer vrijednost poredi se s odnosnim fer vrijednostima ispod:

					Nivo I - Kotirane cijene na aktivnim tržištima	Nivo II - Vrijednost utvrđena korištenjem uočljivih parametara	Nivo III - Vrijednost utvrđena korištenjem neuočljivih parametara	(000) KM
31.12.2020.		Knjigovodstve na vrijednost	Fer vrijednost	Razlika				
Imovina								
Novac i novčana sredstva	266.199	266.211	12	0	0	0	266.211	
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	501.099	547.337	46.238	0	0	0	547.337	
Krediti i potraživanja	501.099	547.337	46.238	0	0	0	547.337	
Ukupno	767.298	813.548	46.250	0	0	0	813.548	
Obaveze								
Finansijske obaveze mjerene po amortiziranom trošku	793.441	798.439	4.998	0	0	0	798.439	
Depoziti	785.200	790.198	4.998	0	0	0	790.198	
Druge finansijske obaveze	8.241	8.241	0	0	0	0	8.241	
Ukupno	793.441	798.439	4.998	0	0	0	798.439	

(000) KM

31.12.2019.	Knjigovodstve na vrijednost	Fer vrijednost	Razlika	Nivo I - Kotirane cijene na aktivnim tržištima	Nivo II - Vrijednost utvrđena korištenjem uočljivih parametara	Nivo III - Vrijednost utvrđena korištenjem neuočljivih parametara
Imovina						
Novac i novčana sredstva	210.290	210.321	31	0	0	210.321
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	542.571	576.565	33.994	0	0	576.565
Krediti i potraživanja	542.571	576.565	33.994	0	0	576.565
Ukupno	752.861	786.886	34.025	0	0	786.886
Obaveze						
Finansijske obaveze mjerene po amortiziranom trošku	752.911	757.206	4.295	0	0	757.206
Depoziti	740.622	744.917	4.295	0	0	744.917
Druge finansijske obaveze	12.289	12.289	0	0	0	12.289
Ukupno	752.911	757.206	4.295	0	0	757.206

Finansijskim instrumentima koji nisu vođeni po fer vrijednosti ne upravlja se na osnovu fer vrijednosti i njihove fer vrijednosti obračunavaju se samo u svrhe objavljuvanja i ne utječu na izvještaj o finansijskom položaju i bilans uspjeha. Fer vrijednost potraživanja i obaveza utvrđuje se u skladu s trenutnom vrijednosti budućih novčanih tokova. Iznosi rizika premije za potraživanja zavise od internog ili eksternog rejtinga dužnika uzimajući u obzir rizik zemlje. Za obaveze, vlastiti kreditni raspon uzima se u obzir u disokontnom faktoru. Zbog činjenica da kreditne obaveze Banke nisu plasirane na tržište, obračun krivulja kreditnog raspona za nadređene neosigurane obaveze zasniva se na krivuljama kotirane zamjene kreditnog rizika ili kreditnim rasponima iz nadređenih neosiguranih obveznica u ponderiranoj ravnopravnoj grupi koja se sastoji od bankarskih grupa koje posluju u CSEE čija su tržišta i procijenjeni kreditni položaj su što sličniji sa Addiko Group. Za pokrivene obaveze korištena je krivulja ponderiranog kreditnog raspona od raspoloživih obveznica pokrivenih referentnom vrijednosti iz ravnopravne grupe. Zbog postojećih nesigurnosti postoji širok raspon za fer vrijednosti koje trebaju biti utvrđene.

Uprava je procijenila da fer vrijednost novčanih pozicija približno odgovara njihovim knjigovodstvenim iznosima uglavnom zbog kratkoročnih dospjeća na tim instrumentima.

(73) Derivativi

73.1. Derivativi koji se drže za trgovanje

Sljedeće transakcije još uvijek nisu izvršene na datum izvještavanja:

(000) KM

	Knjigovodstvena vrijednost	
	31.12.2020.	31.12.2019.
Kursne razlike i zlato		
OTC drugo	0	6

(74) Objavljivanje povezanih strana

U skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardom ("MRS") 24: "Objavljivanje povezanih strana", povezane strane su strane ili subjekti koji predstavljaju:

- društva koja direktno ili indirektno putem jednog ili više posrednika, kontroliraju izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koja izvještajno društvo kontrolira zajedno s drugim subjektima (što uključuje maticu, zavisne subjekte i sestrinska društva);
- pridružene osobe - društva u kojima Banka ima značajan utjecaj a koja nisu ni povezano lice, niti zajedničko ulaganje investitora;
- fizičke osobe koje direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci koje im omogućava značajan utjecaj na Banku, kao i bilo koji drugi subjekt za koji se očekuje da će utjecati ili biti pod utjecajem povezane osobe u poslovanju s Bankom;
- rukovodioci na ključnim položajima, odnosno osobe koje imaju ovlaštenja i odgovornosti za planiranje, usmjeravanje i kontroliranje aktivnosti Banke, uključujući direktore i službene osobe Banke i članove njihovih užih obitelji; i
- društva u kojima bilo koja osoba navedena pod (c) ili (d) ima značajan interes u glasačkim pravima ili koje je direktno ili indirektno u vlasništvu navedenih osoba, odnosno u kojima iste mogu imati značajan utjecaj. To uključuje društva u vlasništvu direktora ili većinskih dioničara Banke, kao i poduzetnike čiji rukovodioci na ključnim položajima su istovremeno na istim ili sličnim položajima u Banci.

Prilikom razmatranja svake moguće transakcije s povezanom stranom pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik.

Poslovni odnosi s povezanim stranama su kako je prikazano ispod na odnosni datum izvještavanja:

	ABH	ABS	ABC	ABSE	ABM	ABBL	Ključne funkcije (000) KM
31.12.2020.	174	1.029	1.321	1.073	0	12.915	18
Finansijska imovina							
Krediti i potraživanja	115	0	2	9	0	3	18
Ostali depoziti po viđenju	59	1.029	1.319	1.064	0	12.912	0
Ostala imovina	0	0	1	0	0	95	0
Finansijske obaveze							
Depoziti	9	0	465	23	119	170	91
Ostale finansijske obaveze	195	0	151	353	0	0	0
Ostale obaveze	98	0	32	0	0	0	17

(000) KM

31.12.2019.	ABH	ABS	ABC	ABSE	ABM	ABBL	Ključne funkcije
Finansijska imovina	1.688	149	2.214	1.713	13	12.059	21
Krediti i potraživanja	116	0	1	10	13	123	21
Ostali depoziti po viđenju	1.566	149	2.213	1.703	0	11.936	0
Derivati	6	0	0	0	0	0	0
Ostala imovina	0	0	0	0	0	108	0
Finansijske obaveze	12.436	0	58	225	40	546	54
Depoziti	11.755	0	16	6	0	527	54
Ostale finansijske obaveze	681	0	38	219	0	19	0
Ostale obaveze	120	0	51	0	0	0	0
Potencijalne kreditne obaveze	0	0	0	0	0	0	13
Druge potencijalne obaveze i izdate finansijske garancije	0	0	4	0	0	0	0

(000) KM

31.12.2020.	ABH	ABS	ABC	ABSE	ABM	ABBL	Ključne funkcije
Prihod od kamata	2	0	0	0	0	127	1
Rashod od kamata	-12	0	0	0	0	0	-1
Prihod od naknada i provizija	0	0	3	0	0	4	1
Rashod od naknada i provizija	0	0	-61	0	0	-16	0
Ostali administrativni troškovi	-81	0	-406	-134	0	-18	-4
Dobici od prodaje nefinansijske imovine	0	0	0	0	0	1	0
Ostali operativni prihod	0	0	25	0	0	3	0
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	12	-4	10	8	0	-37	1
Ukupno	-79	-4	-429	-126	0	64	-2

(000) KM

31.12.2019.	ABH	ABS	ABC	ABSE	ABM	ABBL	Ključne funkcije
Prihod od kamata	0	0	0	0	0	32	1
Rashod od kamata	-49	0	0	0	0	-4	0
Prihod od naknada i provizija	0	0	3	0	0	5	2
Rashod od naknada i provizija	0	0	-54	0	0	-19	0
Ostali administrativni troškovi	-802	0	-512	-218	0	-17	0
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.070	0	0	0	0	0	0
Ostali operativni prihod	166	0	1	0	0	0	0
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-7	0	-8	-7	0	-8	0
Ukupno	378	0	-570	-225	0	-11	3

Naknade koju su primili članovi Upravei Nadzornog odbora u Banci predstavljene su kako slijedi:

	(000) BAM	31.12.2020.	31.12.2019.
Naknade menadžemntu i Nadzornom odboru		944	862
Porezi i doprinosi na naknade		728	676
Ukupno		1.672	1.538

(75) Upravljanje kapitalom

75.1. Vlastita sredstva i upravljanje kapitalom

Na osnovu Zakona o bankama (Službene novine Federacije BiH no. 39/98, 32/00, 48/01, 27/02, 41/02, 58/02, 13/03, 19/03, 28/03 i 27/17), minimalni iznos uplaćenog kapitala Banke i najniži nivo kapitala koji Banka mora održavati ne može biti manji od 15.000 hiljada KM. Upisani kapital Banke iznosio je 100.403 hiljada KM u skladu s ovim odredbama.

Regulatorni kapital predstavlja zbir osnovnog i dodatnog kapitala, nakon regulatornih usklađenosti.

Osnovni kapital Banke sastoje se od zbiru redovnog osnovnog kapitala nakon regulatornih usklađivanja i dodatnog osnovnog kapitala nakon regulatornog usklađivanja.

Stavke redovnog osnovnog kapitala Banke sastoje se od vlasničkih instrumenata, premija na dionice, zadržane zarade, akumulirane ostale sveobuhvatne dobiti i drugih rezervi. Odbitne stavke su nematerijalna imovina i odgođena porezna imovina. Stavke dodatnog kapitala su vlasnički instrumenti i računi premija povezani s instrumentima.

Dopunski kapital Banke sastoje se od stavki dopunskega kapitala Banke nakon odbitaka za regulatorno usklađivanje. Dopunski kapital ne može biti više od jedne trećine osnovnog kapitala.

Cilj upravljanja kapitalom Banke je:

- omogućiti usklađenost sa zahtjevima Agencije za bankarstvo FBiH,
- omogućiti usklađenost sa standardima Addiko Group,
- omogućiti čvrstu osnovu kapitala kao podršku za dalji razvoj poslovanja Banke,
- omogućiti prilike za dugoročno poslovanje uz omogućavanje dobiti za dioničare.

U smislu izračuna rizikom ponderisane aktive (RWA) za regulatorno izvještavanje, primjenjuju se sljedeći pristupi:

- Standardizirani pristup za kreditni rizik (SA-CR) i
- Jednostavni pristup (STA) za operativni rizik

Upravljanje kapitalom je potpuno integrисano u proces poslovnog planiranja Banke kako bi bila omogućena usklađenost sa regulatornim zahtjevima i cilnjom stopom kapitala tokom perioda planiranja.

Pored minimalnih regulatornih stopa kapitala, Banka je uspostavila sistem ranog upozorenje i nivoe oporavka u planu oporavka Banke i odgovarajućim procesima. Sistemi ranog upozorenja odnose se na likvidnost i iznose regulatornog i raspoloživog kapitala.

Pored toga, Banka prati sve regulatorne izmjene, npr. nove regulatorne odluke o upravljanju kapitalom. Uticaj novih regulatornih izmjena se procjenjuje i očekivani učinci na poziciju kapitala Banke predstavljaju se relevantnim voditeljima odjela i članovima Uprave Banke. Takav proces osigurava da Banka pravovremeno prilagodi svoje upravljanjem kapitalom u odnosu na nove zahtjeve.

75.2. Provedba nove regulatorne odluke

U jelu 2019. godine, Agencija za bankarstvo FBiH je objavila konačnu verziju nove regulatorne Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, što je obavezno za izvještajne periode koji počinju 1. januara 2020. godine. Zahtjevi nove regulatorne odluke predstavljaju značajnu promjenu od MSFI 9 jer su propisani minimalni pragovi. Efekti primjene nove regulatorne odluke su priznati na kapitalu na 1. januar 2020. godine. Banka ne prikazuje promjenjene komparativne podatke i prikazuje jednokratni efekat kao smanjenje zadržane zarade u iznosu od 6,612 hiljada KM (vidjeti napomenu (1) Računovodstvene politke).

75.3. Vlastita sredstva i kapitalni zahtjevi

Vlastita sredstva prema odlukama Agencije za bankarstvo FBiH sastoje se od Redovnog osnovnog kapitala (CET1), Dodatnog osnovnog kapitala (AT1) i Dopunskog kapitala (T2). Za utvrđivanje stopa kapitala, svaka odnosna komponenta kapitala - nakon primjene svih regulatornih odbitaka - razmatra se u odnosu na ukupnu izloženost riziku.

Regulatorne minimalne stope kapitala uključujući regulatorne zaštite od 31. decembar 2020. i 31. decembar 2019. iznose:

	31.12.2020.			31.12.2019.		
	CET1	T1	TCR	CET1	T1	TCR
Minimalni kapitalni zahtjevi	6,75%	9,00%	12,00%	6,75%	9,00%	12,00%
Zaštitni sloj kapitala	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
Ukupni kapitalni zahtjev	9,25%	11,50%	14,50%	9,25%	11,50%	14,50%

Banka ima obavezu održavati adekvatnost kapitala na minimalno 12%, tj. uskladiti obim i strukturu svog poslovanja s pokazateljima uspješnosti koji su definisani propisima Agencije za bankarstvo FBiH, posebno s Odlukom o izračunavanju kapitala Banke i drugim odlukama Agencije za bankarstvo u području nadzora i kontrole poslovanja banke, kao i Zakonom o bankama Federacije BiH.

Uprava Banke redovno prati stope adekvatnosti i druge indikatore poslovanja. Izvještaji o indikatorima podnose se Agenciji za bankarstvo kvartalno u propisanom obliku.

(000) KM

Ref1		31.12.2020.	31.12.2019.
Redovni osnovni kapital (CET1)			
1	Instrumenti kapitala i povezani računi premije dionica	100.403	100.403
2	Zadržana dobit	67.420	79.754
3	Zakonske rezerve	25.101	25.101
4	Ostala sveobuhvatna dobit	3.912	2.502
5	CET1 prije regulatornih usklađenja	196.836	207.760
CET1 kapital: regulatorna usklađenja			
8	Nematerijalna imovina	-6.308	-5.781
9	Ostale odbitne stavke osnovnog kapitala	-5.135	-16.021
10	Ukupna regulatorna usklađenja osnovnog kapitala (CET1)	-6.308	-21.802
11	Ukupan osnovni kapital (CET1)	185.393	185.958
Dopunski kapital (T2): instrumenti i rezervisanja			
12	Opće rezerve za kreditne rizike	-	7.980
13	Odbitne stavke dopunskega kapitala	-	-7.980
14	Dopunski kapital (T2)	-	-
15	Ukupni kapital (TC = T1 + T2)	185.393	185.958
16	Ukupna izloženost kreditnom riziku	635.130	638.368
17	Ukupni iznos izloženosti pozicijskom, valutnom i robnom riziku	-	7.838
18	Izloženost operativnom riziku	42.074	67.223
19	Ukupan iznos rizikom ponderisane aktive	677.204	713.429
Omjeri kapitala %			
15	Stopa osnovnog kapitala	27,38%	26,07%
16	Stopa adekvatnosti kapitala	27,38%	26,07%

*Iznosi kapitala i druge stavke bilansa stanja u tabeli iznad obračunavaju se u skladu s propisima FBiH.

Ukupni kapital zadržan je na sličnom nivou kao i prošle godine. Odstupanja se mogu uočiti u osnovnom kapitalu (CET 1) prije regulatornih usklađivanja i u dijelu regulatornih usklađivanja što se može objasniti:

- Gubitak za 2020. godinu u iznosu od 13,01 miliona KM;
- Uključivanje revidiranog rezultata za 2019. godinu od 7,3 milijuna KM;
- Provedba nove regulatorne odluke uticala je na smanjenje zadržane dobiti u iznosu od 6,6 miliona KM;
- Provedbom nove regulatorne odluke nisu potrebne regulatorne prilagodbe zbog nedostajućih rezervi;
- Regulatorno usklađivanje u iznosu od 5,1 milion KM povezano je s priznavanjem odgođenih poreznih sredstava.

Svi kapitalni zahtjevi koji su bili na snazi tokom godine, uključujući zaštitni sloj, bili su zadovoljeni u svako doba.

Kapitalni zahtjevi (rizikom ponderisana aktiva)

Rizikom ponderisana aktiva se utvrđuje na osnovu kreditnog rizika, operativnog rizika i tržišnog rizika. RWA se smanjila za 36 miliona KM tokom izvještajnog perioda. Smanjenje RWA za kreditni rizik za 3.238 hiljada KM izazvano je novim plasmanima.

Neto otvorena devizna pozicija, na izvještajni datum 31.12.2020. godine, je ispod 2% osnovnog kapitala Banke, tako da Banka nije u obavezu izračunavati izloženost rizikom ponderisane aktive vezane za tržišni rizik, što je rezultiralo smanjenjem RWA-a za tržišni rizik za 7.838 hiljada KM. RWA za operativne rizike se smanjila za 25.149 hiljada KM, jer je regulatorni kapitalni zahtjev smanjen sa 12,5% na 8,33%.

Omjer finansijske poluge

Omjer finansijske poluge za Banku, obračunat u skladu s FBA Odlukom o izračunavanju kapitala Banke bio je 17,1% na 31. decembar 2020. godine, čime je smanjen u odnosu na 17,9% koliko je iznosio na 31. decembar 2019. godine. Pad je izazvan povećanjem ukupne izloženosti finansijske poluge.

	(000) KM	
Ref1	31.12.2020.	31.12.2019.
1 Osnovni kapital	185.393	185.958
2 Ukupna izloženosti finansijske poluge	1.085.266	1.037.605
3 Omjer finansijske poluge %	17,1%	17,9%

*Iznosi kapitala i druge stavke bilansa stanja u tabeli iznad obračunavaju se u skladu s propisima FBiH.

(76) Odbori i Uprava Banke

Od 1. januara to 31. decembra 2020.

Nadzorni odbor**Predsjednik Nadzornog odbora:**

Hans-Hermann Lotter od 31.12.2015. do 8.2.2021.
Jann Kaufmann od 8.2.2021.

Zamjenica predsjednika

Nadzornog odbora:
Biljana Rabitsch od 7.3.2017. do 8.2.2021.

Članovi Nadzornog odbora:

Razvan Munteanu od 7.3.2017. do 8.2.2021.
Meliha Povlakić od 25.10.2017.
Damir Karamehmedović od 25.10.2017.
Maida Karalić od 8.2.2021.
Berislav Jozić od 8.2.2021.

Uprava Banke

Sanela Pašić, Predsjednica Uprave
od 18.06.2016.
Belma Sekavić-Bandić, Članica Uprave
od 18.06.2016.
Selma Omić, Članica Uprave
od 1.10.2016.
Mario Ivanković, Član Uprave
od 8.12.2020.

Odbor za reviziju

Mark Potočnik, Predsjednik Odbora za reviziju
od 29.05.2019. do 5.2.2021.
Ana Dorić - Škeva, Predsjednik Odbora za reviziju
od 5.2.2021.
Jelena Mažuranić, Članica Odbora za reviziju
od 27.09.2018. do 5.2.2021.
Mirela Salković, Članica Odbora za reviziju
od 5.2.2021.
Siniša Radonjić, Član Odbora za reviziju
od 29.05.2015.

Sarajevo, 24. februar 2021.
Addiko Bank d.d.

UPRAVA

Sanela Pašić
(predsjednik Uprave)

Mario Ivankačić
Mario Ivankačić

Belma Sekavić

Selma Omić

Odgovornost za finansijske izvještaje

Uprava Banke dužna je pripremiti finansijske izvještaje, koji daju istinit i fer prikaz finansijskog položaja Banke, te rezultata njihovog poslovanja i novčanih tokova, u skladu sa važećim računovodstvenim standardima, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućavaju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opću odgovornost za preuzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke, te sprečavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih pretpostavki i procjena, te pripremu finansijskih izvještaja na osnovu principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je odgovorna da Nadzornom odboru podnese godišnje izvještaje Banke zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega Nadzorni odbor odobrava godišnje finansijske izvještaje.

Sarajevo, 24. februar 2021.

Addiko Bank d.d.

UPRAVA

Sanela Pašić
(predsjednik Uprave)

Mario Ivanković

Belma Sekavić

Selma Omić

Izvještaj nezavisnog revizora

dioničarima Addiko Bank d.d. Sarajevo:

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Addiko Bank d.d. Sarajevo ("Banka") koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembar 2020. godine, izvještaj o dobiti i gubitku, izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaja o promjenama u kapitalu i izvještaja o novčanim tokovima za tada završenu godinu te napomene uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2020. godine i njenu finansijsku uspješnost te njene novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS). Naše odgovornosti prema tim standardima su dalje opisane u našem izvještaju u odjeljku Odgovornost Revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo od Banke u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja, koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za reviziju finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Deloitte se odnosi na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, skraćeno DTTL, i mrežu njegovih članova i s njima povezanih subjekata (zajednički „organizacija Deloitte“). DTTL („Deloitte Global“) i svaki njegov član i njegovi povezani subjekti su pravno odvojeni i samostalni subjekti, koji se ne mogu međusobno obavezivati na određene radnje u odnosu na treće strane. DTTL i svi njegovi povezani subjekti odgovorni su isključivo za vlastita, a ne međusobna, djela i propuste. Usluge klijentima ne pruža DTTL. Detaljan opis DTTL-a i njegovih članova možete pronaći na adresi www.deloitte.com/ba/o-nama.

U Bosni i Hercegovini usluge pružaju Deloitte d.o.o. i Deloitte Advisory Services d.o.o., pod zajedničkim nazivom „Deloitte Bosna i Hercegovina“, subjekti povezani pod krovnim društvom Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Bosna i Hercegovina je među vodećim pružaocima profesionalnih usluga u zemlji, koje obuhvataju usluge revizije i savjetovanja, poslovnog savjetovanja, finansijskog savjetovanja, savjetovanja u području upravljanja rizicima te porezne i povezane usluge koje pruža više od 60 domaćih i specijaliziranih inostranih stručnjaka.

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

U svojim finansijskim izvještajima za godinu koja je završila 31. decembra 2020. Banka je klijentima iskazala kredite date klijentima u iznosu od 591.750 hiljada KM i ukupne očekivane kreditne gubitke u iznosu od 90.651 hiljada KM.

Ključna revizijska pitanja

Kreditni rizik predstavlja jednu od najvažnijih vrsta finansijskih rizika kojima je Banka izložena. Stoga je utvrđivanje odgovarajućih metoda i modela od strane Uprave za mjerjenje i upravljanje kreditnim rizikom jedno od najvažnijih područja u zaštiti kapitala Banke. Kao dio procesa upravljanja kreditnim rizikom, odgovarajuće utvrđivanje i mjerjenje umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke predstavlja jedno od ključnih razmatranja Uprave.

Prilikom određivanja vremena i iznosa rezervisanja za očekivane kreditne gubitke na kreditima klijentima, Uprava donosi značajne prosudbe u odnosu na sljedeća područja:

- Korištenje historijskih podataka u procesu određivanja parametara rizika
- Procjena kreditnog rizika koji se odnosi na izloženost
- Procjena raspodjele po nivoima
- Procjena važnosti naknadnih promjena kreditnog rizika izloženosti u svrhu utvrđivanja da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika, što dovodi do promjena u raspodjeli po nivoima i potrebnog mjerjenja očekivanih kreditnih gubitaka za vijek trajanja instrumenta
- Procjena budućih informacija, uključujući utjecaj pandemije COVID-19
- Očekivani budući novčani tokovi iz poslovanja
- Vrednovanje kolateralata i procjena perioda realizacije pojedinačno procijenjenih kreditno umanjenih izloženosti.

Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tokom naše revizije

Kako bismo adresirali rizike povezane s umanjenjem vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po kreditima i potraživanjima od kupaca, koji su identifikovani kao ključna revizijska pitanja, osmislili smo revizijske postupke koji su nam omogućili da pribavimo dovoljno odgovarajućih revizijskih dokaza za svoj zaključak.

Obavili smo sljedeće revizijske postupke u odnosu na područje kredita:

- Pregled metodologije Banke za priznavanje umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke i poređenje pregledane metodologije sa zahtjevima MSFI 9;
- Sticanje razumijevanja kontrolnog okruženja i internih kontrol koje je uspostavila Uprava u procesu mjerjenja umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke;
- Ocjena dizajna i ispitivanje primjene identifikovanih internih kontrol relevantnih za postupak mjerjenja umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke;
- Testiranje identifikovanih relevantnih kontrol za operativnu učinkovitost;
- Raščlanjivanje stanja kredita na osnovu raspodjele po fazama u svrhu odabira uzorka - za Nivo 3, uključeni su kriteriji za odabir pojedinačno procijenjenih kredita i potraživanja, ali nisu ograničeni na procjenu kreditnog rizika klijenta, rizik industrije, dane kašnjenja, itd.;
- Provođenje testova priznavanja i mjerjenja umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na uzorku kredita dodijeljenih u Nivo 1 i 2, s naglaskom na:
 - i. modele primjenjene u raspodjeli po nivoima i prelaska između nivoa;

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Budući da određivanje odgovarajućih umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po kreditima i potraživanjima zahtijeva upotrebu složenih modela (koji generalno zavise od IT elemenata) i značajnih prosudbi Uprave, postupak mjerena očekivanih kreditnih gubitaka može biti izložen upravljačkoj pristrasnosti. Ova činjenica dovela je do utvrđivanja umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po kreditima i potraživanjima od kupaca, priznatih u skladu s MSFI, kao ključno revizionsko pitanje u našoj reviziji finansijskih izvještaja za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine.

Uprava je dala više informacija u napomenama 16.1. - Finansijski instrumenti - Mjerenje i klasifikacija, 16.2 - Finansijski instrumenti - Umanjenje vrijednosti, 42 - Krediti i potraživanja koja se mijere po amortiziranom trošku, 38 - Troškovi kreditnog gubitka na finansijskoj imovini i 58 - Kreditni rizik.

- ii. pretpostavke koje Uprava koristi u modelima mjerena očekivanih kreditnih gubitaka;
 - iii. kriterije za određivanje značajnog povećanja kreditnog rizika, uključujući utjecaj COVID-19;
 - iv. pretpostavke primijenjene za izračunavanje vjerovatnosti neispunjerenja obaveza tokom vijeka trajanja instrumenta;
 - v. metode primijenjene za izračunavanje gubitaka uslijed neispunjavanja obaveza;
 - vi. metode koje se primjenjuju za uključivanje informacija o budućnosti, uključujući utjecaj COVID-19;
 - vii. ponovni izračun očekivanih kreditnih gubitaka na odabranom uzorku.
 - viii. analiza izloženosti s odobrenim moratorijima i njihova prihvatljivost, uzimajući u obzir regulatorno prenošenje
 - ix. procjena prikladnosti prelaza između nivoa i raspodjele izloženosti s odobrenim moratorijima
- Provođenje testova priznavanja i mjerena umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na uzorku pojedinačno procijenjenih neprihodujućih kredita dodijeljenih u Nivo 3, koji su uključivali:
 - i. Procjenu finansijskog položaja i uspješnosti zajmoprimca na osnovu najnovijih kreditnih izvještaja i dostupnih informacija;
 - ii. Procjenu prosudbi i pretpostavki primjenjениh u izračunavanju i mjerenu očekivanih budućih novčanih tokova iz poslovanja uzimajući u obzir finansijski položaj i uspješnost zajmoprimca u trenutnom ekonomskom okruženju pod utjecajem COVID-19;

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Ključna revizijska pitanja	Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tokom naše revizije
	<p>iii. Pregled i procjenu očekivanih budućih novčanih tokova od kolaterala i procijenjenog perioda realizacije;</p> <p>iv. Analiza izloženosti s odobrenim moratorijima i prihvatljivost istih, uzimajući u obzir regulatorno prenošenje</p> <p>v. Procjena prikladnosti prelaza između nivoa i raspodjele izloženosti s odobrenim moratorijima.</p>

Odgovornost Uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prezentiranje finansijskih izvještaja u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i za one interne kontrole koje Uprava smatra neophodnim za pripremanje finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili grešaka.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje, ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovala Banka.

Odgovornost Revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomski odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostačni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaznje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrol relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Banke.

Odgovornost Revizora za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)

- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenoj osnovi.
- Ocjenjujemo cijelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i onima u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s nezavisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju nezavisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba saopćiti u našem izvještaju nezavisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice saopćenja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

Partner u reviziji odgovoran za angažman koji rezultira ovim izvještajem nezavisnog revizora je Sabina Softić.

Deloitte d.o.o.

Yuri Sidorovich, prokurista

Zmaja od Bosne 12c

Sarajevo, Bosna i Hercegovina

24. februar 2021. godine

Sabina Softić, partner i ovlašteni revizor

Skraćenice

ABC	Addiko Bank d.d., Hrvatska
ABBL	Addiko Bank a.d., Bosna i Hercegovina (Banja Luka)
ABH	Addiko Bank AG, Austrija (Holding)
ABM	Addiko Bank a.d., Crna Gora
ABS	Addiko Bank d.d., Slovenija
ABSA	Addiko Bank d.d., Bosna i Hercegovina (Sarajevo)
AC	Amortizirani troškovi
Povezano društvo	Društvo nad kojim se vrši materijalni utjecaj u smislu poslovanja ili finansijske politike i koje je priznato u konsolidiranim izvještajima upotrebom metode u-djela
Knjiga banke	Sve bilansne i vanbilansne pozicije banke koje nose rizike i koje nisu raspoređene u knjigu trgovanja
Bank@Work	Alternativni kanal prodaje usmjeren na pružanje pogodnosti kao glavne prednosti klijentu. Timovi poslovica redovno posjećuju sjedišta velikih društava s mobilnom opremom, predstavljaju ponudu proizvoda iz usluga Addiko banke, otvaraju proizvode na licu mjesta ili pomažu potencijalnim klijentima koji podnose zahtjev za kredit
CDS	Zamjena kreditnog rizika; finansijski instrument koji osigurava kreditne rizike, na primjer one koji se odnose na kredite ili vrijednosnice
Promjena CL/GPL	Promjena u CL / bruto naplativi krediti
CL	Kreditni gubitak
CMA & CML	Imovina koja čini maržu klijenta (CMA) i Obaveze koje čine maržu klijenta (CML) je bruto marža u odnosu na imovinu, odnosno obaveze, uključujući uknjiženi redovni i prihod od kamata i slično i obračunski troškovi i koristi definirani u okviru metodologije za utvrđivanje cijena prijenosa sredstava
Omjer troškova i prihoda (CIR)	Operativni troškovi / (Neto kamatni prihod + Neto prihod od naknada i provizija)
Pokazatelj troška rizika	Troškovi kreditnih gubitaka na finansijskoj imovini/Izloženosti koje nose kreditni rizik
CRB	Snošenje kreditnog rizika
Kreditna institucija	Bilo koja institucija čije poslovanje je primanje depozita i sredstava sa obvezom vraćanja i davanje kredita za vlastiti račun u skladu sa Zakonom o bankama
CSF	"Centralne upravljačke funkcije" i utvrđene usluge koje imaju prirodu aktivnosti dioničara i koje se stoga pružaju i naplaćuju isključivo Addiko banci. CSF se odnose na strateško usmjeravanje, koordinaciju, podršku, praćenje i upravljanje, npr. ljudski resursi, pravni poslovi, marketing
Krediti klijentima	Izloženost kredita iz bilansa uključujući obračunatu kamatu, bruto iznos rezerviranja za napлатive i nenaplative kredite
Derivativi	Finansijski instrumenti čija vrijednost zavisi od vrijednosti odnosne imovine (kao što su dionice ili obveznice). Najvažniji derivativi su budućnosnice, opcije i zamjene
Fer vrijednost	Cijena koja bi bila primljena za prodaju imovine ili plaćena za prijenos obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum mjerjenja
FDI	Direktno strano ulaganje
FVTOCI	Fer vrijednost putem OCI
FVTPL	Fer vrijednost putem dobiti ili gubitka
FX & DCC	Kursne razlike i Dinamički devizni kursevi
Opće vlasti	Centralne vlasti, državne ili regionalne vlasti i lokalne vlasti, uključujući administrativne organe i neprofitna društva, ali isključujući javna društva i privatna društva u vlasništvu tih uprava koji imaju komercijalnu aktivnost (što se prijavljuje pod "kreditne institucije", "druge finansijske korporacije" ili "Pravna lica")

		u zavisnosti od njihove djelatnosti); fondovi socijalnog osiguranja; i međunarodne organizacije, kao što su institucije Evropske unije, Međunarodni monetarni fond i Banka za međunarodne namire
Plasmani kredita		Uključuju isplate kredita (potrošačko-hipotekarnih i stambenih kredita, bez revolving kredita) i interno refinansiranje koje se odnosi na transakcije unutar banke
Bruto izloženost		Izloženost kredita iz bilansa i vanbilansnih kredita uključujući obračunate kamate, bruto iznos rezerviranja za naplative i nenaplative kredite
Bruto naplativi krediti		Izloženost kredita iz bilansa bez obračunate kamate i bez odbitka rezerviranja za naplative kredite
GSS		Znači "zajedničke usluge grupe", odnosno utvrđene usluge kojima je cilj pružanje ekonomske ili komercijalne vrijednosti članovima Grupe putem unapređenja ili održavanja njihovog poslovног položaja, npr. transakcijsko bankarstvo, pozadinski uredi, digitalno bankarstvo. GSS se ne odnose na aktivnosti dioničara, tj. aktivnosti koje se obavlјaju samo zbog dioničkog udjela u jednom ili više drugih članova Grupe i koje se pružaju i obračunavaju na odnosnog člana Grupe koji je njihov primatelj
Fizička lica		Pojedinci ili grupe pojedinaca kao potrošači i proizvođači robe i nefinansijskih usluga isključivo za vlastitu konačnu potrošnju i kao proizvođači tržišne robe i nefinansijskih i finansijskih usluga, pod uslovom da njihove aktivnosti nisu aktivnosti tih kvazidruštava. Neprofitne institucije koje služe domaćinstvima ("NPISH") i koje se prvenstveno bave proizvodnjom netržišnih roba i usluga namijenjenih određenim grupama domaćinstava su uključene
Velika društva		Segment Velika društva obuhvata pravne subjekte i poduzetnike s godišnjim bruto prihodom od više od 50 miliona BAM
LCR		Koeficijent likvidnosne pokrivenosti; omjer visokokvalitetne likvidne imovine i neto novčanih tokova u narednih 30 dana
Omjer finansijske poluge		Omjer redovnog osnovnog kapitala na određene izloženosti u izvještaju o finansijskom položaju i van njega obračunat u skladu s Odlukom o izračunavanju kapitala banke
Krediti i potraživanja		Bruto knjigovodstveni iznos kredita i potraživanja umanjen za rezerviranja za ECL (očekivane kreditne gubitke)
Omjer kredita i depozita		Označava sposobnost banke da refinansira svoje kredite depozitima, a ne velikim izvorima finansiranja. Zasniva se na neto kreditima klijentima i obračunava s kreditima nefinansijskim društвima i domaćinstvima u vezi s depozitima od nefinansijskih društava i domaćinstava. Nivo segmenta: Krediti i potraživanja podijeljeni finansijskim obavezama po amortiziranim troškovima
Period utvrđivanja gubitaka (LIP)		Vremenski period od trenutka neispunjerenja obaveze klijenta do trenutka kada neispunjerenje obaveze bude priznato u Banci
Neto prihod banke		Zbir neto kamatnog prihoda i neto prihoda od naknada i provizija
Neto kamatni prihod (nivo segmenta)		Neto kamatni prihod na nivou segmenta uključuje ukupan kamatni prihod koji se odnosi na efektivnu kamatnu stopu od bruto naplativih kredita, kamatni prihod od NPE, prihod od kamata i slično, rashode po osnovu kamata od depozita klijenata, naknade od utvrđivanja cijena prijenosa sredstava i raspoređeni prihod od kamata i manjka likvidnosti
NIM		Neto kamatna marža koristi se za vanjsko poređenje s drugim bankama i kao interno mjerjenje profitabilnosti proizvoda i segmenata. Obračunava se s neto kamatnim prihodom utvrđenim u odnosu na prosječnu kamatonosnu imovinu (ukupna imovina umanjena za ulaganja u podružnice, zajedničke pothvate i povezana društva, nematerijalna trajna imovina, materijalna trajna imovina, porezna imovina i druga imovina)
Nefinansijska društva		Društva i kvazidruštva koja se na bave finansijskim posredovanjem nego prvenstveno proizvodnjom tržišnih roba i usluga
NPE		Neprihodujuća izloženost u statusu neispunjerenja obaveza (Bruto knjigovodstveni iznos). Status neispunjena obaveza i time neprihodujuća izloženost primjenjuje

	se ako se može pretpostaviti sa je malo vjerovatno da će klijent ispuniti sve svoje kreditne obaveze prema banci, ili ako dužnik kasni s plaćanjem najmanje 90 dana po bilo kojoj materijalnoj kreditnoj obavezi prema Banci
Omjer NPE	Ekonomski omjer koji pokazuje omjer kredita koji su klasificirani kao nenaplativi u statusu neispunjerenja obaveza u odnosu na cijeli kreditni portfelj klijenta. Definicija neprihodujućeg usvojena je iz regulatornih standarda i smjernica i obuhvata generalno klijente kod kojih je otplata upitna, realizacija kolateralna se očekuje i koji su zato premješteni u segment rejtinga klijenta u statusu neispunjerenja obaveza. Ovaj omjer odražava kvalitet kreditnog portfolia banke i daje indikator za provođenje upravljanja kreditnim rizikom banke. Neprihodujuća izloženost/izloženost koja nosi kreditni rizik (bilansna i vanbilansna)
Omjer pokrivenosti NPE	Opisuje u kojoj mjeri je neprihodujuća izloženost u statusu neispunjerenja obaveza pokrivena umanjenjima vrijednosti (rezerviranja za kreditne gubitke pojedinačna i na osnovu portfolia) i time također izražava sposobnost banke da apsorbira gubitke iz svoje NPE. Obračunava se s gubicima umanjenja vrijednosti utvrđenim u odnosu na neprihodujuću izloženost u statusu neispunjerenja obaveza
Pokriće kolateralala za NPE	Kolaterali dodijeljeni neprihodujućoj izloženosti / neprihodujuća izloženost
Opcija	Pravo na kupovinu (poziv) ili prodaju (ponuda) odnosne referentne imovine po ugovorenoj cijeni u utvrđenom vremenskom periodu ili trenutku
OTC	Vanberzovno; trgovina nestandardiziranim finansijskim instrumentima direktno između učesnika na tržištu umjesto putem zamjene
Druga finansijska društva	Sva finansijska društva i kvazidruštva osim kreditnih institucija kao što su investicijske firme, investicijski fondovi, osiguravajuća društva, penzioni fondovi, zajednička ulaganja i klirinške kuće, kao i ostali finansijski posrednici, pomoćne finansijske institucije i vlastite finansijske institucije i zajmodavci
PI	Fizička lica
POCI	Kupljena ili stečena imovina umanjena za kreditne gubitke
Javne finansije	Segment Javne finansije uključuje sve subjekte u državnom vlasništvu
Redovni kamatni prihod	Redovni kamatni prihod povezan je s nominalnom kamatnom stopom iz bruto naplativih kredita isključujući prihod od naknada za izdavanje, zateznih kamata i cijena prijenosa sredstava
Stečena materijalna imovina	Imovina stečena tokom postupka prisilne naplate kredita
Stanovništvo (PI/Micro)	Segment Stanovništvo uključuje sljedeće kategorije: (i) PI, fizička lica koja ne predstavljaju grupu, društvo ili organizaciju i (ii) Micro, uključuje privatne poduzetnike i subjekte usmjerene na ostvarenje dobiti s godišnjim bruto prihodom manjim do 0,5 miliona KM
Rizikom ponderirana imovina (RWA)	Bilansne i vanbilansne pozicije, koje su rizikom ponderirane u skladu s Odlukom o izračunavanju kapitala banke
Povrat na materijalni kapital	Obračunat kao rezultat nakon poreza podijeljen prosjekom kapitala umanjen za nematerijalnu imovinu matičnog društva za dati period
SME	U ovom korporativnom segmentu uključena su mala mala i srednja društva s godišnjim bruto prihodom od 0,5 miliona do 40 miliona KM.
Nivo kreditnog rizika 1	Nivo umanjenja vrijednosti koje se odnosi na to finansijske instrumente za koje se primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka i za koje nije evidentirano značajno povećanje kreditnog rizika od njihovog početnog priznavanja. Umanjenje vrijednosti mjeri se u iznosu od 12-mjesečnog očekivanog kreditnog gubitka
Nivo kreditnog rizika 2	Nivo umanjenja vrijednosti koje se odnosi na to finansijske instrumente za koje se primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka i za koje je značajno povećanje kreditnog rizika evidentirano od njihovog početnog priznavanja. Umanjenje vrijednosti mjeri se u iznosu od ukupnog očekivanog kreditnog gubitka
Nivo kreditnog rizika 3	Nivo umanjenja vrijednosti koje se odnosi na finansijske instrumente za koje se primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka i koji su umanjeni za kreditne gubitke. Umanjenje vrijednosti mjeri se u iznosu od ukupnog očekivanog kreditnog gubitka

Stopa ukupnog kapitala (TCR)	Sva prihvatljiva vlastita sredstva, predstavljena u % ukupnog rizika prema Odluci o upravljanju kapitalom
Dopunski kapital	Dopunski kapital (Tier 2 capital - T 2) banke sastoji se od stavki dopunskog kapitala banke nakon umanjenja za regulatorna usklađenja u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke
TLOF	Ukupne obaveze i vlastita sredstva
Viber	Viber je besplatna usluga razgovora za pametne telefone i desktop kompjutere. Ovaj program omogućava IP telefoniju i instant poruke između korisnika Vibera putem interneta
Prinos od GPL	Redovni kamatni prihod / bruto naplativi krediti

Oznaka

Izdavač Finansijskog izvještaja
i odgovorna za sadržaj:

Addiko Bank d.d.
Trg solidarnosti 12
71 000 Sarajevo
Tel. +387 (33) 755-755
www.addiko-fbih.ba